

Miesięcznik Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej • nr 7/176 • czerwiec 2011

Wiadomości Uniwersyteckie

DZIEŃ DZIECKA W OGRODZIE BOTANICZNYM UMCS

Fot. Agnieszka Gałczyńska

Wydawca: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Adres redakcji: pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5, p. 1607; 20-031 Lublin

Dyżury: pon.-pt., godz. 9-13; tel. 81 537 54 82

e-mail: wiadomosci@umcs.lublin.pl
www.wiadomosci.umcs.lublin.pl

Redakcja:
Redaktor naczelny: Grzegorz Żuk
Sekretarz redakcji: Ewa Kawałko

Współpracownicy:
Marzena Bogusiak, Bożena Czech, Izabela Ejtzel, Monika Gabrys, Agnieszka

Gałczyńska, Anna Guzowska, Jolanta Jarzyńska, Małgorzata Jaruga, Bartosz Kędracki, Beata Kozłowska, Elżbieta Krzemińska, Paweł Kucharski, Lech Maliszewski, Maria Młynarska, Monika Nowak, Izabela Pietras, Małgorzata Pikul, Małgorzata Samujło, Sylwia Skotnicka, Jerzy Żywicki

Okladka: Tydzień rozwijania talentów. Pokazy chemiczne, fot. A. Gałczyńska

Druk: „Petit” Skład – Druk – Oprawa
Nakład: 600 egz.

Projekt graficzny i skład: Idealit & Grzegorz Zychowicz
idealit@idealit.pl, www.idealit.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty nadesłanych tekstów. Ma również prawo do wyboru tekstów do publikacji.

SPIS TREŚCI

WYDARZENIA

Z życia Uczelni.....	4
Multimedialna wystawa „Maria Curie-Skłodowska – Pamięć – Obecność”.....	15
Na Wydziałach.....	17

KARTKA Z KALENDARZA

O tablicy „Solidarności” w 10. rocznicę jej ufundowania ...	26
Profesor Mikołaj Olekiewicz.....	28
Dwa semestry w Białej Podlaskiej .	31

NAUKA I LUDZIE

Uczcili Świętych Cyryla i Metodego	35
Demokracja bezpośrednia w samorządzie terytorialnym.....	35
Biokwalifikacje i telemedycyna na miarę XXI wieku na UMCS	36
Z badań nad kulturą ludową okolic Hańska.....	38
Wokół aktualnych problemów finansów publicznych: ograniczania deficytu i długu publicznego.....	40
Klementowice w Zagłębiu Ruhry ..	42
Słowianie i ich świat w Pobierowie ..	43
Rok Marii Curie-Skłodowskiej. Sympozjum naukowe w Instytucie Fizyki	44
Poznań – spektroskopia, grody Piastów i marcińskie rogale	46
Przygoda ze sztuką Joanny Polak. .	48

W ŚWIECIE KSIĄŻEK

Nowa książka Andrzeja Kokowskiego.....	50
Historia i pamięć w literaturze niemieckojęzycznej.....	50
Europa i Polska na przełomie XX i XXI wieku.....	51
Rozmowy z ziemią.....	52

SPRAWY STUDENCKIE

Czerwone BMW dla Mateuszka ...	53
Czarodzieje Słowa	53
Współpraca akademicka z Narodowym Uniwersytetem w Czerkasach (Ukraina).....	54
Sukces studentów psychologii.	54
Media a wartości	55
Powrót do Mielnika	55
„Kolor w kulturze” – kulturoznawcza konferencja naukowa	56
VI Regionalny Konkurs Literacki poświęcony Marii Curie-Skłodowskiej.....	57
Studenci Wydziału Artystycznego na forum międzynarodowym	58

ŻYCIE KULTURALNE

Nestorzy nie tracą werwy i weny ..	59
O artystycznym spotkaniu poświęconym osobie Jana Pawła II ..	60
ДА ПРОСИЛИ НАС... „БОЖИЧИ”	61
Galeria „Zajezdnia”	62
Christopher Kamyszew na Wydziale Artystycznym	63
Majówka z Chatką Żaka.....	63

Fot. Urząd Miasta Lublin

Proroktor Ryszard Dębicki

FUNDUSZE EUROPEJSKIE ROZWIJAJĄ LUBLIN

10 maja w Sali Błękitnej Urzędu Miasta Lublin odbyła się Konferencja IV edycji Lubelskiego Dnia Europy 2011 „Fundusze Europejskie rozwijają Lublin. Dobre praktyki w wykorzystaniu Funduszy Europejskich”. Do wystąpienia w roli prelegenta reprezentującego naszą Uczelnię zaproszony został prof. dr hab. Ryszard Dębicki – Proroktor ds. Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej, który zaprezentował osiągnięcia UMCS w zakresie pozyskiwania i realizacji projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej oraz innych źródeł zewnętrznych, ze szczególnym uwzględnieniem funduszy edukacyjnych.

Z ŻYCIA

Obchody Święta 3 Maja

W tym roku obchodziliśmy 220. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Z tej okazji odbyły się: uroczysta sesja Rady Miasta Lublin w Trybunale Koronnym, msza św. w Archikatedrze Lubelskiej w intencji Ojczyzny, którą odprawił i homilię wygłosił ks. bp Mieczysław Cisło, oraz uroczystości państwowe na Placu Litewskim przy Pomniku Konstytucji 3 Maja. W obchodach Narodowego Święta 3 Maja udział wziął proroktor Ryszard Szczygieł.

Gala Studencki Nobel 2011

Rektor Andrzej Dąbrowski i proroktor Stanisław Michałowski wzięli udział w Gali Regionalnej Konkursu Studencki Nobel 2011, która odbyła się 5 maja w Hotelu Europa. Laureatką konkursu została Justyna Stępkowska – studentka naszej Uczelni. O Konkursie Studencki Nobel 2011 pisaliśmy w nr 6 (175) / 2011 „WU”, s. 8.

Wizyta profesorów z Fundacji Fulbrighta

W semestrze letnim roku akademickiego 2010/2011 Wydział Politologii gościł dwóch wizytujących profesorów ze Stanów Zjednoczonych w osobach prof. Carolyn Shaw z Wichita State University, Kansas i prof. Davida Jervisa z Millikin University, Illinois. 5 maja odbyło się spotkanie proroktora Ryszarda Dębickiego z Fulbright Visiting Professors i prof. dr hab. Markiem Pietrasiem z Wydziału Politologii.

Zmarł dr hab. Jerzy Reder

7 maja zmarł dr hab. Jerzy Reder, emerytowany docent UMCS. Jerzy Reder urodził się 18 lutego 1927 r. w Majdanie Ruszowskim. Po ukończeniu szkoły powszechnej w czerw-

cu 1939 r. zdał egzamin wstępny do Państwowego Gimnazjum im. Stanisława Staszica w Lublinie. Po wybuchu wojny naukę kontynuował w Milejowie na tajnych kompletach i uczestniczył w ruchu oporu. Po wyzwoleniu Lubelszczyzny dokończył naukę w Gimnazjum im. Jana Zamoyskiego w Lublinie. W 1950 r. ukończył studia na Wydziale Prawa KUL. Z UMCS w Lublinie i z Katedrą Historii Państwa i Prawa Wydziału Prawa i Administracji był związany w latach 1950–1992. W 1972 r. uzyskał stopień doktora, a w 1988 r. stopień doktora habilitowanego i stanowisko docenta. W latach 1973–1985 pełnił funkcję Rzecznika Dyscyplinarnego dla studentów. Członek Polskiego Towarzystwa Historycznego, Towarzystwa Nauk Politycznych, Polskiego Towarzystwa Heraldycznego i Lubelskiego Towarzystwa Naukowego. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Krzyżem Armii Krajowej, Krzyżem Partyzanckim, Medalem Zasłużony na Polu Chwały oraz Medalem Zwycięstwa i Wolności, Złotym Medalem za Zasługi dla Miasta Lublina i Medalem za Zasługi dla UMCS. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 11 maja na cmentarzu przy ul. Lipowej.

Wykład Profesora Williama Wolkowskiego z Sorbonne Universities UMPC Paryżu

9 maja na Wydziale Chemii odbył się wykład prof. Williama Wolkowskiego z Sorbonne Universities UMPC w Paryżu pt. „Rodzina o pięciu Nagrodach Nobla”. Wykładowi, którego wysłuchali: rektor Andrzej Dąbrowski oraz proroktorzy

UCZELNI

Opracowała: Ewa Kawałko

Stanisław Chibowski i Ryszard Dębicki, towarzyszyła wystawa cytatów Marii i Piotra Curie, przetłumaczonych na 34 języki. Profesor Wolkowski mówił o popularności Marii Curie-Skłodowskiej, podkreślając znaczenie prac i odkryć polskiej noblistki oraz rolę, jaką odgrywa ona we Francji – jest traktowana z równym szacunkiem, jak największe Francuzki – Edith Piaf czy Joanna d'Arc. Podjął również kwestię nazwy naszej Uczelni, przyczyn śmierci noblistki oraz kontynuacji jej badań naukowych przez kolejne pokolenia.

Daj się przeczytać

Czytasz? Bo chcesz, a nie musisz? „Pan Tadeusz” i „Nasza Szkapa” nie były Twoimi jedynymi lekturami? To nie o Tobie mówią ostatnie wyniki badań poziomu czytelnictwa? Jeśli Twoja odpowiedź na te pytania brzmi „TAK” – włącz się

do akcji i daj się przeczytać! Tak zachęcali organizatorzy do przyłączenia się do niekomercyjnej akcji promującej „wymierającą” w świetle ostatnich badań formę umysłowej aktywności człowieka, jaką jest czytelnictwo. 10 maja na terenie miasteczka akademickiego i kampusu UMCS pojawili się wolontariusze rozdający wlepki z wybranymi cytatami z dzieł literackich oraz wizerunkiem czarnej owcy z inicjatywą „Olej Stado!”. Organizatorzy zachęcali do umieszczania wlepek w widocznych miejscach (koszulce, torbie, plecaku) i bycia dumnym z przynależności do czytelniczego podziemia.

Gala „Excellence w biznesie”

10 maja prorektor Ryszard Dębicki wziął udział w Gali Finałowej VI edycji Programu Promocji Firm „Excellence w biznesie”, zorganizowa-

wanej przez Lubelski Klub Biznesu. Patronat honorowy nad Programem objęli Marszałek Województwa Lubelskiego Krzysztof Hetman oraz Przewodniczący Rady Gospodarczej przy Prezesie Rady Ministrów Jan Krzysztof Bielecki. Program adresowany jest do przedsiębiorstw, które wyróżnia wysoka innowacyjność, poniesione nakłady inwestycyjne, przyjazna polityka w dziedzinie ochrony środowiska, dynamika rozwoju eksportu oraz promocja na rynkach międzynarodowych. Do tytułu Laureata „Excellence w Biznesie” w kategorii mała, średnia i duża firma nominowane są firmy, które odniosły sukces ekonomiczny i dla których doskonałość w biznesie jest także ważnym celem działalności. Laureatami tegorocznej edycji zostali: GEOMAX Misztal – Stateczny (mała firma), Fabryka kabli ELPAR (średnia firma) oraz PKP Linia Hutnicza Szerokotorowa (duża firma).

Rynek pracy w woj. lubelskim

W dniu 10 maja prorektor Stanisław Michałowski uczestniczył w Konferencji Naukowo-Praktycznej „Rynek pracy w województwie

POLSKIE TARGI W CHICAGO

Reprezentacja polskich szkół wyższych na Paradzie Polonii Amerykańskiej w Chicago

W dniach 6–8 maja odbyły się Pierwsze Polskie Targi Edukacyjne dla szkół wyższych w Chicago. UMCS wziął udział w imprezie, zarówno prezentując ofertę w wydawnym katalogu targowym, jak również poprzez organizację własnego stoiska. Targi zorganizowane zostały przy współpracy ze szkołami polonijnymi przez Fundację „Perspektywy”. Wzięli w nich udział przedstawiciele ponad dwudziestu szkół wyższych z całej Polski.

Występ Zespołu Tańca Ludowego UMCS

NASI TANCERZE WE WROCLAWIU

Zespół Tańca Ludowego UMCS pod kierownictwem dyrektora, kierownika artystycznego i choreografa Lecha Leszczyńskiego włączył się w obchody finału akcji „Mogile pradiada ocal od zapomnienia”, organizowaną przez TVP Wrocław. 13 maja lubelscy tancerze byli główną atrakcją uroczystości związanych z finałem akcji.

Imprezę rozpoczęła honorowa defilada pocztów sztandarowych szkół, które przyłączyły się do pomocy. Z oficjalnym przemówieniem wystąpił także Prezydent Wrocławia Rafał Dutkiewicz. Potem scena trafiła w ręce artystów. Oprócz naszych tancerzy wrocławianie mogli podziwiać także dziecięce i młodzieżowe zespoły z Ukrainy i Białorusi. ZTL UMCS, który był główną atrakcją imprezy, zaprezentował wiankę pieśni patriotycznych oraz najpiękniejsze tańce narodowe: Poloneza Ogińskiego „Pożegnanie Ojczyzny”, Mazura z opery „Straszny Dwór” Moniuszki, Krakowiaka z lajkonikiem i Mazura Historycznego z okresu Księstwa Warszawskiego. Nie zabrakło także

patriotyzmu lokalnego, bo jednym z punktów bogatego występu była suita tańców lubelskich.

Akcja „Mogile pradiada ocal od zapomnienia”, którą zapoczątkowała wrocławska dziennikarka Grażyna Orłowska-Sondej, odbyła się po raz drugi. Patronuje jej Kuratorium Oświaty, a organizatorem i wykonawcą projektu jest Telewizja Wrocław. Do przedsięwzięcia włączyło się kilkaset szkół z terenu Dolnego Śląska. Przez kilka miesięcy uczniowie zbierali pieniądze na ratowanie metropolii na Wschodzie. Wybór naszego uczelnianego zespołu na gwiazdę imprezy nie był przypadkowy, bo tancerze z UMCS Kresy Wschodnie znają bardzo dobrze. W ciągu ostatnich kilku lat kilkakrotnie występowali na Białorusi (Mińsk, Homel, Molodecznie, Baranowice), a także na Ukrainie (Winnica, Nemirov, Berdyczów), gdzie krzewili polską kulturę wśród polonii i cudzoziemców. Ostatnie wschodnie wojaże zespołu dokumentowała inicjorka akcji, dziennikarka TVP Wrocław, Grażyna Orłowska-Sondej.

Kacper Sulowski

lubelskim. Szanse – zagrożenia – możliwości”. Spotkanie zostało zorganizowane przez Katedrę Socjologiczno-Pedagogiczną Wyższej Szkoły Nauk Społecznych w Lublinie oraz Urząd Wojewódzki.

Współpraca UMCS z RPN

12 maja prorektor Ryszard Dębicki podpisał porozumienie w sprawie współpracy między UMCS a Roztoczańskim Parkiem Narodowym w Zwierzyńcu w ramach Stacji Bazowej Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego.

Posiedzenie Komisji Badań Naukowych

16 maja zebrała się Senacka Komisja Badań Naukowych ws. przyjęcia sprawozdania z realizacji przedsięwzięć naukowo-badawczych w UMCS w 2010 r. Posiedzeniu przewodniczył prorektor Ryszard Dębicki.

Oferta usług UMCS dla podmiotów zewnętrznych

W dniu 16 maja prorektor Ryszard Dębicki spotkał się z dziekanami Wydziałów oraz kierownik Centrum Innowacji i Komercjalizacji Badań mgr inż. Jadwigą Malinowską ws. opracowania oferty usług UMCS dla podmiotów zewnętrznych oraz komercjalizacji badań.

Posiedzenie Rady Założycieli i Konwentu EKPİU

W dniu 16 maja w Kijowie odbyło się posiedzenie Rady Założycieli i Konwentu Europejskiego Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów. Na posiedzeniu byli obecni członkowie Rady Założycieli: prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski – Rektor UMCS, prof. Leonid Huberskyj – Rektor Narodowego Uniwersytetu im. T. Szewczenki w Kijowie, członkowie Konwentu: prof. Petro Bech – Przewodniczący, prof. dr hab. Stanisław Chibowski – Wiceprzewodniczący, prof. Mykola

Doroszenko – Prorektor Narodowego Uniwersytetu Służby Podatkowej Ukrainy, dr Vitalij Prystupa – Kierownik Działu Współpracy z Zagranicą Kijowskiego Uniwersytetu Prawa Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, ks. dr Aleksy Kucy – Kanclerz EKPiUU oraz zaproszeni goście: Eugen Sulima – Pierwszy Zastępca Ministra Oświaty, Nauki, Młodzieży i Sportu Ukrainy, Olena Kyryło – Drugi Sekretarz w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Ukrainy. Na posiedzeniu były omawiane sprawy związane z funkcjonowaniem EKPiUU oraz perspektywy powołania uczelni polsko-ukraińskiej – Wschodniego Uniwersytetu Europejskiego. W sprawie EKPiUU Rada Założycieli podjęła jednomyślną decyzję o zakończeniu jego działalności. Głównym powodem podjęcia takiej decyzji był brak osobowości prawnej Kolegium oraz związane z nim ciągle problemy natury prawno-administracyjnej. Dodatkowym argumentem za zamknięciem działalności EKPiUU był brak współfinansowania przez stronę ukraińską tej polsko-ukraińskiej inicjatywy naukowo-akademicznej. Wysokie gremium uznało, iż zakończenie działalności EKPiUU

nie zamyka perspektyw współpracy polsko-ukraińskiej w zakresie nauki i szkolnictwa wyższego. Dowodem na to ma być utworzone z dniem 1 marca br. Centrum Europy Wschodniej UMCS, które z jednej strony przejmie po Kolegium sztafetę naukowo-badawczą, z drugiej zaś – rozszerza formułę współpracy akademickiej pomiędzy Polską a Ukrainą o kraje Europy Wschodniej, tworząc nową dynamiczną platformę i podstawę do tej działalności.

Nie daj się złapać w sieć!

Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Lublin zorganizowało w dniach 16–18 maja na Wydziale Prawa i Administracji konferencję naukową „Nie daj się złapać w sieć!”. Każdy dzień konferencji poświęcony był innemu zagadnieniu związanemu z prawami jednostki w sieci: dobrom osobistym i danym osobowym, bezpieczeństwu, prawom autorskim. Wśród prelegentów znaleźli się m.in.: Hieronim „Hirek” Wrona, przedstawiciele organizacji: portalu społecznościowego nk.pl, Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (GIODO), portalu Allegro.pl, firmy Microsoft, ZAiKS-u, PKO BP, ▶

Fot. Agnieszka Galczyńska

Inauguracja uroczystości jubileuszowych

35-LECIE ODDZIAŁU FTY- ZJOPULMONOLOGICZNEGO OSK W LUBLINIE

12 maja z okazji 35-lecia Oddziału Fty-zjopulmonologicznego OSK w Lublinie oraz jubileuszu 50-lecia pracy zawodowej ordynatora tego oddziału prof. dr. hab. Mariana Durdy odbyła się na Wydziale Chemii konferencja naukowo-szkoleniowa „Alergologiczne i pulmonologiczne problemy ochrony zdrowia”. W uroczystościach jubileuszowych i konferencji udział wzięli rektor Andrzej Dąbrowski i prorektor Stanisław Chibowski.

SPOTKANIE Z ANTONIM KROHEM

Antoni Kroh i dr Anna Nasalska podczas spotkania literackiego

12 maja w Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS odbył się kolejny Wieczór Literacki, którego gościem był Antoni Kroh – pisarz, etnograf, historyk kultury, tłumacz, leksykograf, miłośnik Tatr i góralszczyzny, znawca Podhala, Czech i Słowacji, współpracownik kwartalnika Instytutu Sztuki PAN „Polska Sztuka Ludowa – Konteksty”, autor licznych książek i publikacji, m.in.: „Sklepu potrzeb kulturalnych”, „Tatr i Podhala”, „O Szwejku i o nas” i „Starorzecz”. Spotkanie prowadziła dr Anna Nasalska z Instytutu Filologii Polskiej.

Fot. Włodzisław Kosko

Fot. Anna Guzowska

NAGRODA IM. GIEDROYCIA DLA PROF. T. SNYDERA

18 maja w Sali Senatu UMCS odbyła się uroczystość wręczenia prof. Timothy'emu Snyderowi Nagrody Naukowej im. Jerzego Giedroycia. Uroczystości towarzyszyła prezentacja książki „Wokół idei Jerzego Giedroycia” oraz wykład otwarty laureata „Skrwawione ziemie Wschodniej Europy: historia i posłanie”. W spotkaniu, które prowadziła prof. dr hab. Iwona Hofman, uczestniczyli: rektor Andrzej Dąbrowski, wszyscy prorektorzy, dziekani oraz przedstawiciele środowiska akademickiego.

Timothy Snyder jest amerykańskim historykiem, specjalizującym się w badaniu dziejów Europy Środkowej i Wschodniej. Wykłada w Yale University. W nagrodzonej książce pt. „Rekonstrukcja narodów: Polska, Ukraina, Litwa, Białoruś 1569–1999” T. Snyder podejmuje próbę wskazania ewolucji świadomości narodowych w I Rzeczypospolitej i na jej ziemiach aż do naszych czasów. Książka ta uhonorowana została również nagrodą Stowarzyszenia Historyków Amerykańskich oraz warszawskiego „Przeglądu Wschodniego”. Nagroda im. Giedroycia została ustanowiona przez Senat UMCS 10 lat temu i przyznawana jest za badania nad dziedzictwem paryskiej „Kultury”.

Fundacji „Panoptikon”, Urzędu Komunikacji Elektronicznej oraz przedstawiciele uczelni wyższych: KUL (prof. dr hab. Paweł Fajgielski), UMCS (dr Jerzy Szczotka, dr Monika Rejda), Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie (Sebastian Kmiotek).

Celem konferencji było przedstawienie zagrożeń wynikających z korzystania z Internetu, propagowanie wiedzy o najczęściej popełnianych wirtualnie przestępstwach, przedstawienie praktycznych sposobów zapewnienia bezpieczeństwa w sieci oraz prawnych regulacji normujących zachowania w sieci, nakreślenie problemu przestępczości bankowej, kradzieży tożsamości oraz danych, problemu ochrony dóbr osobistych oraz praw autorskich w sieci, próba odpowiedzi na pytanie o granice wolności słowa w Internecie.

Patronat honorowy nad konferencją objęli: Rektor UMCS, Rektor KUL, Dziekan WPIA UMCS, GİODO, Dziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie, prof. dr hab. Maria Pożniak-Niedzielska.

Współpraca UMCS z uczelniami z USA

17 maja profesorowie Uniwersytetu Stanowego Mississippi Darrel W. Schmitz oraz Jamie L. Dyer spotkali się z prorektorem Ryszardem Dębickim. Podczas spotkania podjęto rozmowy na temat badań w zakresie nauk o ziemi i środowisku, wymiany studentów oraz organizacji wspólnych studiów podyplomowych.

UMCS podejmuje inicjatywy mające na celu umiędzynarodowienie Uczelni, z czym związana była wizyta rektora Andrzeja Dąbrowskiego w USA oraz prezentacja Uczelni na Pierwszych Targach Uniwersyteckich w Chicago.

Konferencja „Wspólne drogi”

W dniach 19–20 maja Lubelskie Towarzystwo Naukowe oraz Koło Naukowe Doktorantów Wydziału Humanistycznego UMCS zorganizowały w Pałacu Czartoryskich I Międzynarodową Interdyscyplinarną Konferencję Naukową z cyklu „Wspólne drogi” pod hasłem „(Od)nowa – znowu – na nowo”. Patronat honorowy nad spotkaniem objęli Prezydent Miasta Lublin Krzysztof Żuk oraz JM Rektor UMCS prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski. Konferencję otworzył prorektor Ryszard Szczygieł. Celem „Wspólnych dróg” jest budowanie wspólnoty intelektualnej i kulturowej Europejczyków różnych narodowości, światopoglądów, wyznań, języków, stworzenie miejsca spotkań dla specjalistów różnych dyscyplin naukowych, stworzenie płaszczyzny dla partnerskich relacji między młodymi, początkującymi naukowcami oraz ich starszymi, doświadczonymi i utytułowanymi kolegami i mistrzami oraz zaproszenie do naukowej dyskusji ludzi na co dzień niezwiązanych ze środowiskiem akademickim.

WIZYTA AMBASADORA IRANU W UMCS

Fot. Anna Guzowska

Prorektor Ryszard Dębicki i Ambasador Iranu Samaad Ali Lakizadeh

17 maja gościem prorektora Ryszarda Dębickiego był Ambasador Iranu Samaad Ali Lakizadeh. Spotkanie dotyczyło możliwości nawiązania współpracy naukowej oraz badawczej pomiędzy UMCS a uniwersytetami irańskimi, szczególnie w zakresie nanotechnologii i biotechnologii.

GOŚCIE Z INDONEZJI

24 maja gośćmi JM Rektora Andrzeja Dąbrowskiego byli: Zastępca Dyrektora Generalnego Indonezji Rahmat Pramo oraz Ambasador Indonezji Darmansjah Djumala. Podczas wizyty rozmawiano o możliwościach nawiązania współpracy między UMCS a uniwersytetami w Indonezji.

Fot. Anna Guzowska

Rada Programowa LBW

20 maja w lubelskim Ratuszu odbyło się posiedzenie Rady Programowej projektu „Lubelska Biblioteka Wirtualna”, na którym naszą Uczelnię reprezentował prorektor Ryszard Szczygiel.

Jubileusz prof. S. Szpikowskiego

19 maja w Auli im. prof. Stanisława Ziemieckiego odbyła się uroczystość odnowienia doktoratu prof. dr. hab. Stanisława Szpikowskiego w 50. rocznicę obrony pracy doktorskiej na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii UMCS. Prof. Stanisław Szpikowski to pierwszy dyrektor Instytutu Fizyki, dziekan Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii UMCS w latach 1980–1981. W jubileuszu udział wzięli rektor Andrzej Dąbrowski i wszyscy prorektorzy. Oprawę muzyczną uroczystości przygotował Chór Wydziału Artystycznego UMCS pod dyrekcją prof. Zofii Bernatowicz.

Współpraca UMCS ze strażą pożarną

17 maja została podpisana umowa o współpracy między Lubelskim Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej st. bryg. Tadeuszem Milewskim a Instytutem Nauk o Ziemi UMCS. W uroczystym podpisaniu umowy udział wzięli: prorektor Ryszard Dębicki, dyrektor INoZ prof. Radosław Dobrowolski, dr Grzegorz Janicki i kpt. Wojciech Maciuła z KW PSP.

Współpraca polsko-szwajcarska

19 maja prorektor Ryszard Dębicki uczestniczył w spotkaniu z władzami regionu i miasta, delegacją parlamentarzystów szwajcarskich, Ambasadorem Szwajcarii w Polsce Benedictem de Cerjat, Dyrektorem Biura Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy – Heinzem Kaufmannem oraz z przedstawicielami Sejmu RP w sprawie realizacji Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy oraz przedstawienia projektu prowadzonego przez UMCS wraz z partnerami szwajcarskimi.

Spotkanie ws. realizacji projektów w UMCS

20 maja prorektor Ryszard Dębicki spotkał się z koordynatorami projektów edukacyjnych oraz pracownikami Centrum Badań Naukowych i Funduszy Zewnętrznych UMCS w sprawie omówienia bieżących problemów w realizacji projektów, w szczególności dotyczących zatrudniania i wynagradzania w ramach projektów.

Spotkania rad nadzorczych

W dniu 26 maja prorektor Ryszard Dębicki wzięł udział w posiedzeniu Rady Nadzorczej Centrum Innowacji i Transferu Technologii Lubelskiego Parku Naukowo-Technologicznego w Lublinie oraz w spotkaniu roboczym Rady Nadzorczej Konsorcjum Ecotech Complex.

Fot. Anna Guzowska

Wystąpienie Ministra Zbigniewa Marciniaka na posiedzeniu Senatu UMCS

WIZYTA MINISTRA ZBIGNIEWA MARCINIAKA W UMCS

25 maja gościem JM Rektora oraz Senatu UMCS był Minister Zbigniew Marciniak (podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego). Odpowiadał na pytania Senatorów dotyczące głównie zmian w Ustawie o Szkolnictwie Wyższym, omawiał najważniejsze problemy związane z zarządzaniem uczelniami publicznymi w Polsce, porównując je z najlepszymi światowymi wzorami. Konkluzja wypowiedzi Ministra Marciniaka opiera się na twierdzeniu, iż „przetwarzają wyłącznie najlepsze i najsilniejsze uczelnie”, którym nowa ustawa powierza proces kształcenia w sposób autonomiczny i odpowiedzialny, odchodząc od ministerialnego, centralnego systemu. Daje to większą swobodę w kreowaniu programów, dostosowywaniu oferty edukacyjnej do potrzeb rynku, ale również wymusza sprawne zarządzanie, szukanie oszczędności i prowadzenie polityki finansowej nastawionej na wynik. Pomysłami Ministra na uzdrowienie szkolnictwa wyższego w Polsce są m.in.: idea „uczenia przez całe życie”, wyjście z ofertą edukacyjną do różnych grup wiekowych, intensyfikacja procesów umiędzynarodowienia studiów, komercyjne wykorzystywanie wyników badań, współpraca międzynarodowa, wymiana kadr naukowych i studentów oraz rekrutowanie na studia w Polsce studentów zagranicznych.

Fot. Wiesław Kosko

Uri Orlev

SPOTKANIE Z URIM ORLEVEM

26 maja w Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS odbyło się spotkanie autorskie z Urim Orlevem, które prowadziła dr Anna Nalska. W wieczorze literackim, który otworzył prorektor Ryszard Szczygieł, uczestniczyli m.in.: Attaché ds. Kultury Ambasady Izraela Alon Simhayoff oraz prof. Monika Adamczyk-Garbowska – kierownik Zakładu Kultury i Historii Żydów.

Uri Orlev (poprzednio Jerzy Henryk Orłowski, ur. 1931) to pisarz izraelski pochodzenia polsko-żydowskiego, autor książek dla dzieci, scenariuszy teatralnych oraz audycji radiowych i telewizyjnych, tłumacz m.in. prozy Brunona Schulza i Stanisława Lema na hebrajski. Orlev jest laureatem nagród dla twórców literatury dla dzieci i młodzieży, m.in. Nagrody im. Janusza Korczaka (1990), im. Hansa C. Andersena (1996) i Chaima N. Bialika (2006). Jedną z jego najsłynniejszych powieści i jedyną przełożoną na język polski jest „Wyspa na ulicy Ptasiej” – opowieść o chłopcu ukrywającym się w getcie w domu, który staje się dla niego bezludną wyspą i na której zmuszony jest spędzić samotnie kilka miesięcy, nie tracąc nadziei na powrót ojca. Spotkanie z pisarzem, na którym odczytał on fragmenty „Wyspy na ulicy Ptasiej”, odbyło się w ramach cyklicznych Wieczorów Literackich w CJKP UMCS.

„Vir honestus ac bonus”

26 maja w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim odbyło się spotkanie wspomnieniowe związane z prezentacją książki „Vir honestus ac bonus. Stanisław Litak 1932–2010”, poświęconej śp. prof. Stanisławowi Litakowi, historykowi Kościoła, szkolnictwa i wychowania. W spotkaniu, zorganizowanym przez Instytut Historii KUL oraz Towarzystwo Naukowe KUL, udział wzięli prorektor Ryszard Szczygieł.

Koncert dedykowany Patronce Uczelni

26 maja w Radio Lublin odbył się koncert dedykowany Marii Curie-Skłodowskiej pod patronatem JM Rektora UMCS. Wystąpili muzycy związani z Wydziałem Artystycznym UMCS – lubelski Kwintet „Tanquillo” w składzie: Elwira Śliwkiewicz-Cisak – akordeon, Jakub Niedoborek – gitara, Piotr Chlimoniuk – fortepian, Dariusz Drzazga – skrzypce oraz Michał Krawczyk – kontrabas. Słowo o muzyce wygłosiła Teresa Księska-Falger, prezes Towarzystwa Muzycznego im. Henryka Wieniawskiego w Lublinie. Koncertu wysłuchali rektor Andrzej Dąbrowski i prorektor Ryszard Dębicki.

Spotkanie dot. zasad wynagradzania pracowników

W dniu 27 maja odbyło się spotkanie robocze koordynatorów projektów, pracowników Działu Kadr i Płac, Kwestury, Radcy Prawnego z prorektorem Ryszardem Dębickim w sprawie projektu zarządzenia dotyczącego zasad wynagradzania pracowników Uczelni, w tym za godziny ponadwymiarowe, przyznawania dodatkowego wynagrodzenia i dodatków do wynagrodzenia pracowników Uniwersytetu, a także w celu omówienia spraw bieżących.

Współpraca UMCS z KW Policji

30 maja prorektor Ryszard Dębicki spotkał się z Lubelskim Komen-

dantem Wojewódzkim Policji insp. Dariuszem Działo, inspektorem Policji dr. Andrzejem Przesmyckim oraz dyrektorem INoZ prof. Radosławem Dobrowolskim, wicedyrektorem INoZ dr Jolantą Rodzoś i dr Grzegorzem Janickim w sprawie podpisania Listu Intencyjnego dotyczącego współpracy naukowo-badawczej między KW Policji a UMCS.

Komisja Współpracy z Zagranicą

30 maja odbyło się posiedzenie Senackiej Komisji Współpracy z Zagranicą ws. opracowania sprawozdania za rok 2010 i omówienia spraw bieżących. W spotkaniu udział wzięli prorektor Ryszard Dębicki.

Nowe obiekty Instytutu Agrofizyki PAN w Lublinie

31 maja w Instytucie Agrofizyki im. Bohdana Dobrzańskiego PAN w Lublinie uroczyste otwarto nowe obiekty Instytutu zrealizowane w ramach PO RPW: „Rozbudowa infrastruktury i doposażenie laboratoriów Centrum Doskonałości AGROPHYSICS” oraz „Środowiskowe Laboratorium Energii Odnawialnej” na łączną kwotę 52 mln zł. W spotkaniu udział wzięli prorektor Ryszard Dębicki.

Mikołajki Folkowe w polskiej Prezydencji

XXI Międzynarodowy Festiwal Muzyki Ludowej „Mikołajki Folkowe” 2011 znalazł się w Krajowym Programie Kulturalnym Polskiej Prezydencji – uwaga na kulturę! wśród projektów cyklicznych organizowanych przez polskie instytucje samorządowe i pozarządowe, zaakceptowanych przez Radę Programową ds. Oprawy Kulturalnej Polskiego Przewodnictwa w Radzie UE. „Mikołajki Folkowe” to najstarszy festiwal folkowy w kraju. Jest organizowany zawsze w drugi weekend grudnia. W tym roku odbędzie w dniach 8–11 grudnia, a jedną z gwiazd festiwalu będzie izraelska grupa Alila Band.

Od 1 lipca do 31 grudnia 2011 r. Polska będzie przewodniczyć pracom Rady UE. Prezydencja, oprócz wymiaru ściśle politycznego, jest także okazją do budowania wizerunku państwa. W działaniach promujących Polskę w UE ważną rolę pełni kultura, dlatego utworzono Krajowy Program Kulturalny Polskiej Prezydencji – uwaga na kulturę!

Agnieszka Matecka

Nagroda Naukowa „Marii Curie”

Zarządzeniem Rektora UMCS Nr 11/2010 ustanowiona została Nagroda Naukowa „Marii Curie” (Marii Curie Prize). Nagroda przyznawana jest za wyjątkowo ważne dla danej dyscypliny indywidualne lub zespołowe osiągnięcia i odkrycia naukowe uzyskane w ostatnim roku. W sposób szczególny zalicza się do nich: oryginalne opublikowane prace naukowe (lub cykl prac) istotne dla dalszego rozwoju danej dyscypliny (lub wyróżniające się w danej dyscyplinie); monografie ►

DZIEŃ DZIECKA 2011 – UMCS DZIECIOM

1 czerwca już po raz kolejny Dział Informacji i Promocji przy wsparciu kolegów z Działu Organizacyjno-Prawnego zorganizował w Ogrodzie Botanicznym imprezę z okazji Dnia Dziecka.

Uroczystego otwarcia w imieniu władz UMCS dokonał prorektor Stanisław Michałowski wraz z dyrektorem Ogrodu Botanicznego dr Grażyną Szymczak. Impreza miała charakter festynu. Zaproszone zostały dzieci z lubelskich przedszkoli i dzieci pracowników naszej Uczelni. Studenci Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS zapewnili dzieciom profesjonalnie przygotowany program, który obejmował szereg zabaw edukacyjno-integracyjnych. Dzieci uczestniczyły również w wielu konkursach z nagrodami. Na placu przy Dworcu

Fot. Agnieszka Galtczyńska

Zabawa na dmuchańcu

Kościuszków stanęły dwa ogromne dmuchańce, w namiocie UMCS przygotowane zostały dla wszystkich upominki. Atrakcjom nie było końca – były słodczyce, napoje, pizza i pieczenie w ognisku kiełbasek. Tegoroczny festyn zakończył się o godzinie 18:00.

Wszystkim przybyłym gościom serdecznie dziękujemy za tak liczny udział w imprezie i dobrą zabawę.

Z PRAC SENATU 25 MAJA

Na wstępie Senat uczcił chwilą ciszy pamięć zmarłego dr. hab. Jerzego Redera, emerytowanego docenta Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.

Następnie Jego Magnificencja wręczył listy gratulacyjne: dr. hab. Witoldowi Mozgawie, prof. nadzw. z okazji jubileuszu pracy oraz prof. dr. hab. Marii Marczewskiej-Rytko z okazji uzyskania tytułu naukowego profesora przed ukończeniem 50. roku życia.

W trakcie obrad Senat przyjął: Uchwałę w sprawie przekształcenia Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi w dwa wydziały – Wydział Biologii i Biotechnologii i Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej, Uchwałę w sprawie zmian w Statucie Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Uchwałę w sprawie urlopów wypoczynkowych nauczycieli akademickich, Uchwałę w sprawie utworzenia na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi kierunku gospodarka przestrzenna, Uchwałę w sprawie utworzenia studiów międzykierunkowych o nazwie matematyka i finanse, Uchwałę w sprawie zasad przyjęć na I rok studiów jednolitych magisterskich, pierwszego stopnia oraz drugiego stopnia w roku akademickim 2012/2013, Uchwałę w sprawie zasad przyjęć na studia doktoranckie w roku akademickim 2012/2013, Uchwałę w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania planu rzeczowo-finansowego za 2010 r., Uchwałę w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok 2010, Uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na

wszczęcie postępowania w sprawie nadania prof. Jerzemu Pomianowskiemu tytułu doktora honoris causa UMCS.

Ponadto Senat UMCS przyjął Sprawozdanie z realizacji przedsięwzięć naukowo-badawczych w 2010 r. oraz rozpatrzył odwołania od okresowej oceny nauczycieli akademickich. Senat pozytywnie odniósł się do wniosków Rad Wydziałów: Biologii i Nauk o Ziemi – w sprawie mianowania prof. dr. hab. Bożenney Czarneckiej na stanowisko profesora zwyczajnego na czas określony, Pedagogiki i Psychologii – w sprawie przedłużenia mianowania dr. hab. Grażyny Kwiatkowskiej, prof. nadzw. na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas określony.

Paweł Kucharski

Fot. Krzysztof Łyda

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska, Główny Geolog Kraju dr Henryk Jacek Jezierski uroczystie otwiera Targi

TARGI GEOLOGICZNE

W dniach 25–26 maja w Warszawie w Państwowym Instytucie Geologicznym odbyły się IX Międzynarodowe Targi i Konferencja GEOLOGIA 2011 „GEO-EKO-TECH”.

UMCS, będący członkiem grupy Geocentrum Polska, przyjął tytuł Patrona Targów. Uniwersytet w trakcie Targów był reprezentowany przez delegację złożoną z pracowników Centrum Innowacji i Komercjalizacji Badań oraz Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi i Wydziału Chemii.

Uroczystego otwarcia Targów dokonał Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska, Główny Geolog Kraju – dr Henryk Jacek Jezierski. Wśród wystawców, obok UMCS, znaleźli się również m.in.: Akademia Górniczo-Hutnicza

w Krakowie, Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A., LOTOS Petrobaltic S.A. i Urząd Morski w Gdyni. Stoisko UMCS cieszyło się sporą popularnością wśród osób odwiedzających Targi. Wśród gości znalazł się m.in. dr Henryk Jacek Jezierski.

Równolegle z Targami w obiektach Państwowego Instytutu Geologicznego odbywały się konferencje obejmujące zagadnienia geobezpieczeństwa i geozagrożeń. Wśród zaproszonych prelegentów i panelistów znaleźli się pracownicy naukowci UMCS, m.in. dr hab. Dobiesław Nazimek, prof. nadzw. UMCS, którego wystąpienie zebrało bardzo pozytywne opinie i wzbudziło zainteresowanie mediów.

mgr Krzysztof Łyda

Stoisko UMCS na targach. Od lewej: dr hab. Dobiesław Nazimek, prof. UMCS z Zakładu Chemii Środowiskowej, prof. dr hab. Maria Łanczont z Zakładu Geografii Fizycznej i Paleogeografii, dr Henryk Jacek Jezierski, mgr inż. Jadwiga Malinowska – kierownik Centrum Innowacji i Komercjalizacji Badań UMCS

Fot. Krzysztof Łyda

naukowe; patenty (wynalazki, rozwiązania technologiczne itp.); nowe metody badań. Termin składania wniosków o Nagrodę Naukową „Marii Curie” został przedłużony do 30 czerwca br. Regulamin oraz dodatkowe informacje o Nagrodzie są dostępne pod adresem: <http://www.umcs.lublin.pl/articles.php?aid=6660>

Tydzień rozwijania talentów

W dniach 18–25 maja w ramach „Tygodnia rozwijania talentów” na UMCS odbyły się zajęcia skierowane do laureatów oraz uczestników tegorocznych konkursów przedmiotowych ze szkół podstawowych i gimnazjalnych. Uniwersytet zaproponował ofertę zajęć dla uczniów w 2 blokach tematycznych: przyrodniczo-matematycznym i humanistycznym. Największym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty z chemii, fizyki, robotyki oraz praktyczna lekcja biologii w Ogrodzie Botanicznym. Dla opiekunów prof. dr hab. Stanisław Popek z Instytutu Psychologii UMCS wygłosił wykład „Tajemnice uzdolnień dzieci i młodzieży: geny, struktura i strategie rozwoju zdolności i uzdolnień”. „Tydzień rozwijania talentów” zakończył się 26 maja uroczystym podsumowaniem konkursów.

List do Redakcji

Szanując prawo, jakie zastrzega sobie Redakcja „Wiadomości Uniwersyteckich”, odnośnie zamieszczania, korekty i wyboru materiałów, chciałabym odnieść się do zdjęć zamieszczonych na wewnętrznej stronie czasopisma ostatniego numeru 6/175 (maj 2011) oraz do tekstu na stronie 8, autorstwa Pani Agnieszki Góry.

W koncercie w hołdzie Janowi Pawłowi II z 28 kwietnia brały udział: Chór UMCS, Zespół Tańca Ludowego UMCS, aktorzy oraz Orkiestra Reprezentacyjna Wojska Polskiego. Niestety, na żadnym z siedmiu zdjęć nie zamieszczono orkiestry, która koncertowała z chórem UMCS (dobrze, że zna-

lażło się chociaż jedno małe zdjęcie chóru).

Orkiestra nigdy dotąd nie koncertowała w Lublinie, jej udział w koncercie zawdzięczamy prof. Urszuli Bobryk, która znakomicie przygotowała chór, oraz Panu Prorektorowi Stanisławowi Michałowskiemu, któremu wielką uprzejmość zrobił generał Batalionu Reprezentacyjnego Wojska Polskiego w Warszawie, który pokrył koszt przyjazdu orkiestry oraz przewozu instrumentów (kotły, dzwony rurowe, perkusje itp.). Szczęśliwie, że choć na str. 8 znalazło się czarno-białe zdjęcie, bo gdyby nie program koncertu, nie pozostałby żaden ślad, świadczący o uczestnictwie orkiestry w wydarzeniu.

W tekście „Zaśpiewali i zatańczyli” (i nie grali?) wkraść się błąd. Otóż Chór Akademicki UMCS nie wykonywał tego dnia utworu H.M. Góreckiego „Totus tuus”. Gdyby Autorka nie opierała się o suche informacje, zaczerpnięte z dodatku do zaproszenia na koncert, a opisała wykonane utwory po ich wysłuchaniu, z pewnością zauważyłaby, że wykonano tylko utwory do słów Karola Wojtyły.

Swoim listem nie postuluję o zamieszczenie sprostowania, jego celem jest zwrócenie uwagi na rzetelne informowanie oraz na proporcjonalne przedstawianie uczestników wydarzeń akademickich, w szczególności gości.

Chciałabym jednocześnie zaznaczyć, iż „Wiadomości Uniwersyteckie” są ciekawym miesięcznikiem, z przyjemnością sięgam po nie i w trosce mojej, jako pracownika UMCS, leży, aby relacjonowało ciekawie i rzetelnie.

Z poważaniem,

dr Renata Gozdecka

Senator UMCS

Wydział Artystyczny

Institut Muzyki UMCS

Zakład Dydaktyki Muzycznej

Dziękujemy za list i troskę o poziom „Wiadomości Uniwersyteckich”. Jednocześnie przepraszamy za zaistniałe niedociągnięcia.

Redakcja

Fot. Paweł Kucharski

Stoisko UMCS podczas Salonu maturzystów – Perspektywy 2010 w Warszawie

TARGI 2010/2011

W roku akademickim 2010/2011 przedstawiciele Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej wzięli udział w blisko 50 targach edukacyjnych, spotykając się z młodzieżą z województwa lubelskiego, świętokrzyskiego, łódzkiego, mazowieckiego, podlaskiego, małopolskiego i podkarpackiego.

W każdym z odwiedzanych miejsc stoisko UMCS cieszyło się dużym zainteresowaniem. Reprezentanci Uczelni kompleksowo i starannie przedstawili maturzystom przygotowaną przez Dział Informacji i Promocji ofertę edukacyjną.

W tym roku najczęściej zadawane pytania dotyczyły popularnych od wielu lat kierunków, takich jak: prawo, stosunki międzynarodowe czy psychologia, jednak coraz częściej maturzyści wykazywali zainteresowanie Wydziałem Chemii, Wydziałem Matematyki,

Fizyki i Informatyki oraz kierunkami zamawianymi.

W kolejnym roku akademickim Dział Informacji i Promocji zaplanował udział w równie dużej liczbie targów. Równocześnie chcemy zwiększyć ilość spotkań bezpośrednich w szkołach, nie tylko w tych, z którymi UMCS współpracuje, ale również chętnie zaprezentujemy ofertę w każdej szkole, która wyrazi taką chęć.

Spotkania z maturzystami zaczynamy już we wrześniu od udziału w kolejnej edycji Salonu Maturzystów – Perspektywy 2011. Pierwsze targi, w których przedstawiciele UMCS będą uczestniczyli, odbędą się 9 września w Białymstoku, a kolejne 12–13 września w Lublinie.

Na stronie www.umcs.lublin.pl/ promocja będziecie mogli Państwo znaleźć bieżące informacje dotyczące planowanych wyjazdów i spotkań w szkołach.

JUBILEUSZ PROF. MARIANA HARASIMIUKA

W dniach 6–8 czerwca w Instytucie Nauk o Ziemi UMCS odbyła się konferencja „Geoparki – Georóżnorodność – Geoturystyka”, dedykowana prof. Marianowi Harasimiukowi z okazji jubileuszu 50-lecia pracy naukowej oraz 70-lecia urodzin. Profesor Harasimiuk ukończył studia geograficzne na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UMCS w 1964 r., gdzie przeszedł następnie wszystkie szczeble awansu naukowego od asystenta do profesora zwyczajnego (1999) oraz awansu zawodowego od asystenta do Rektora UMCS (1999).

Podczas uroczystego otwarcia konferencji gratulacje dostojnemu Jubilatowi złożyli m.in.: Wojewoda Lubelski Genowefa Tokarska, Prezydent Miasta Lublin Krzysztof Żuk, Rektor UMCS prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski oraz przedstawiciele środowisk naukowych i akademickich z całej Polski. Profesor

Profesor Marian Harasimiuk

Harasimiuk otrzymał noty gratulacyjne oraz odznaczenia, w tym Medal Wojewody Lubelskiego za wieloletnią pracę na rzecz popularyzacji nauki w dziedzinie geologii i ochrony litosfery, za liczne osiągnięcia naukowe oraz pełną zaangażowania działalność edukacyjną i kulturotwórczą oraz Medal Prezy-

denta Miasta Lublin. Do składających życzenia powołania w dalszej działalności naukowej oraz w życiu osobistym dołączyli również pracownicy Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi, z którego niebawem, również dzięki staraniom prof. Harasimiuka, wyodrębni się samodzielny i nowoczesny Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej.

Organizatorzy wydarzenia – Zakład Geologii i Ochrony Litosfery UMCS oraz Wyższa Szkoła Socjalno-Przyrodnicza im. W. Pola w Lublinie – stworzyli wyjątkową możliwość spotkania i dyskusji nad stanem ochrony, promocji i wykorzystania elementów przyrody nieożywionej w turystyce. Podczas obrad zaprezentowano około 40 referatów, zaś w czasie sesji terenowej dodatkowo przybliżono szereg zagadnień przyrodniczo-turystycznych na obszarze projektowanego Geoparku Małopolski Przełom Wisły.

Fot. Anna Gurowska

UMCS „UCZELNIĄ LIDERÓW”

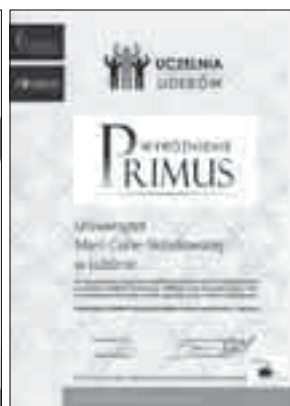
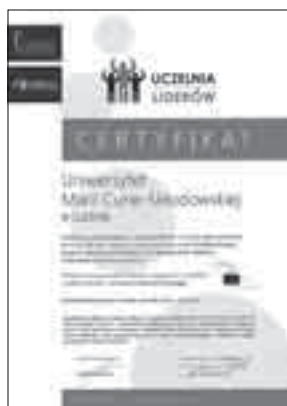

1 czerwca w Auli Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego przedstawiciele 43 polskich szkół wyższych odebrali certyfikaty „Uczelnia Liderów”, przyznawane uczelniom za łączenie dbałości o jakość kształcenia z edukacją praktyczną studentów oraz prowadzenie studiów w taki sposób, by jak najpełniej przygotowywały one absolwentów do przyszłej pracy zawodowej. Konkurs odbywał się pod patronatem honorowym Parlamentu Europejskiego. Certyfikaty „Uczelnia Liderów” przyznano w trzech kategoriach: publiczne uczelnie akademickie, uczelnie niepubliczne oraz państwowe wyższe szkoły zawodowe. Siedem certyfikatów przyznano w kategorii publiczne uczelnie akademickie, 28 – w kategorii uczel-

nie niepubliczne, a osiem trafiło do państwowych wyższych szkół zawodowych.

Po dokonaniu merytorycznej oceny zgłoszeń, komisja konkursowa powołana przez Fundację Rozwoju Edukacji i Szkolnictwa Wyższego zdecydowała o przyznaniu Uniwersytetowi Marii Curie-Skłodowskiej certyfikatu „Uczelnia Liderów”. Jury złożone z naukowców reprezentujących polskie uczelnie publiczne i niepubliczne przyznało również wyróżnienie dodatkowe „Primus” dla

UMCS, za uzyskanie w postępowaniu kwalifikacyjnym największej liczby punktów. Komisji konkursowej przewodniczył prof. Dariusz Rott – członek Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, wykładowca Uniwersytetu Śląskiego i rzeczoznawca Ministerstwa Edukacji Narodowej.

MULTIMEDIALNA WYSTAWA „MARIA CURIE-SKŁODOWSKA – PAMIĘĆ – OBECNOŚĆ”

Zorganizowana przez Bibliotekę Główną UMCS wystawa, zatytułowana „Maria Curie-Skłodowska – Pamięć – Obecność”, została otwarta 9 maja 2011 r. przez Jego Magnificencję Rektora prof. dr. hab. Andrzeja Dąbrowskiego, który objął honorowy patronat nad wydarzeniem. Obecni byli także prorektorzy Uniwersytetu prof. prof. Ryszard Dębicki i Ryszard Szczygieł, dziekan i prodziekan Wydziału Chemii prof. prof. Władysław Janusz i Janusz Ryczkowski oraz przedstawiciele lubelskich bibliotek. Wystawa do 31 maja 2011 r. była prezentowana w Muzeum UMCS, ponownie zostanie udostępniona jesienią na Wydziale Chemii UMCS.

Pomnik Marii Curie-Skłodowskiej autorstwa Ludwika Nitschowej przed Instytutem Radowym w Warszawie, odsłonięty w 1935 r.

Impulsem do zorganizowania ekspozycji poświęconej Patronce naszego Uniwersytetu stała się przypadająca w bieżącym roku setna rocznica przyznania jej, po raz drugi, nagrody Nobla oraz ustanowienie przez Sejm RP roku 2011 Rokiem Marii Curie-Skłodowskiej.

Temat ekspozycji nie jest typową prezentacją postaci wielkiej Polki i jej dorobku naukowego, lecz próbą ukazania wielkości naszej rodaczki poprzez pryzmat roli bibliotek w kulturze społeczeństw. Przyjmując, że biblioteki skupiające uniwersum wiedzy, służą komunikacji między pokoleniami, epokami, regionami świata, postanowiono prześledzić, jak została utrwalona obecność Marii Curie-Skłodowskiej w zbiorowej pamięci świata. Treść ekspozycji została udostępniona w trzech działach tematycznych: Pamięć zatrzymana i rozwijana w bibliotekach, Otwarte obszary pamięci, Artystyczny i użytkowy impuls pamięci.

Przed odwiedzającymi wystawę zostały otwarte ekrany katalogów wielkich bibliotek od Bibliothèque Nationale de France, The British Library, Bibliotheca Alexandrina, biblioteki Oksfordu i Sorbony po biblioteki narodowe Grecji, Litwy, Korei. Można prześledzić na nich

Pomnik Marii Curie-Skłodowskiej przy Kester International Promenade w High Point University, USA

dostępność wiedzy o uczonej w różnych regionach świata. Przedstawiając obecność dzieł Skłodowskiej i publikacji na jej temat, przywołano obrazy wybranych budynków i wnętrz bibliotek. Swoistego podsumowania dostarczył WorldCat – połączony katalog 71 tys. bibliotek ze 112 krajów. Za pośrednictwem interaktywnego wykresu można było uzyskać informację nt. kształtowania się i rozpowszechniania publikacji Marii Skłodowskiej (z wyodrębnieniem wydań pośmiertnych) i publikacji jej poświęconych w latach 1890–2011.

Przywołując otwarte obszary pamięci, pokazano rozsiane po świecie widoki ulic, placów, tablic pamiątkowych. Skierowano uwagę ku skamieniałym drogowskim pamięci przemawiającym formą ►

Otwarcie wystawy

Ulica w Paryżu

pomników, takich jak m.in.: rzeźba przed wejściem do siedziby Wydziału Chemicznego Uniwersytetu Saint Lawrence, pomnik dłuta Andrzeja Pityńskiego w Bayonne, tablica upamiętniająca sadzenie drzew z okazji obchodów 70. rocznicy urodzin Marii Skłodowskiej w Roosevelt Park w Edison i wiele innych.

Spośród mniejszych form artystycznych pokazano wizerunki medali upamiętniających rocznice urodzin i odkryć, medali nadawanych za wybitne osiągnięcia w dzie-

dzinie chemii oraz monet, takich jak m.in.: wyemitowana w 2011 r. w Hiszpanii z okazji Międzynarodowego Roku Chemii srebrna moneta kolekcjonerska, srebrna moneta z nominałem 20 euro wyemitowana w 2006 r. we Francji, 100 FRF moneta z 1984 r. czy moneta z nominałem 10 złotych wyemitowana w 1967 r. (stop: CuNi).

Zostały przypomniane także cymelia filatelistyczne – znaczki pocztowe wydane w Polsce Francji, Hiszpanii, Monako, Niemczech, Rosji. Zbiory Biblioteki UMCS pokazano w trzech działach: Nauka i prywatność, Badania naukowe, Wydarzenia okolicznościowe.

Odwiedzający wystawę mogli obejrzeć amerykański film fabularny z Greer Garson w roli głównej, oparty na biografii Marii Curie-Skłodowskiej, napisanej przez córkę Ewę, który wyreżyserował w 1943 r. Mervyn LeRoy, oraz 8 filmów wideo prezentujących twórczość polską, brytyjską, francuską, hiszpańską z kreskówką i występem kabaretowym włącznie.

Wystawa została zrealizowana we współpracy Oddziału Informacji Naukowej (Urszula Poślada, Barbara Woźniak, Małgorzata Ziółkowska, Grzegorz Szczypa, Krzysztof Wróblewski) i Oddziału Komputeryzacji (Grzegorz Woźniak) oraz przy wsparciu technicznym Muzeum UMCS (Dariusz Boruch, Jerzy Kasprzak). Zadania komisarza wystawy wypełniła Stanisława Wojnarowicz.

Stanisława Wojnarowicz

Francuski znaczek pocztowy wyemitowany 1 sierpnia 1938 r., funkcjonujący w obiegu do 5 maja 1939 r.

Znaczek pocztowy wyemitowany z okazji Międzynarodowego Roku Chemii w Hiszpanii 7 lutego 2011 r.

Srebrna moneta kolekcjonerska wybita w 2011 r. w Hiszpanii z okazji Międzynarodowego Roku Chemii

Pomnik Marii Curie-Skłodowskiej w Granadzie, Hiszpania

NA WYDZIAŁACH

WYDZIAŁ ARTYSTYCZNY

Wyjazdy

Dr hab. Elwira Śliwkiewicz-Cisak z Zakładu Pedagogiki Instrumentalnej reprezentowała Polskę w 30-osobowym jury, złożonym z wybitnych akordeonistów i pedagogów, podczas International Accordion Competition Vilnius 2011 w dniach 7–10 kwietnia. Trzech uczniów lubelskich szkół muzycznych, przygotowanych przez dr hab. E. Śliwkiewicz-Cisak zajęło II i III miejsca w różnych kategoriach wiekowych. W wileńskim konkursie wzięło udział 150 uczestników z kilkunastu krajów.

W dniach 16–20 kwietnia adiunkt Barbara Pazur z Zakładu Muzykoterapii i Edukacji Muzycznej przebywała na Międzynarodowym Seminarium Gordonowskim w Szczecinie nt. „Improwizacji muzycznej w każdej podstawówce i gimnazjum”. Seminarium było próbą zmierzenia się z tematem nauki improwizacji w kształceniu formalnym. Wykładowcami byli dr Richard Grunow oraz dr Christopher Azzara z Eastman School of Music w USA, a także mgr Miłosz Gawryłkiewicz. Dopełnieniem całości był koncert edukacyjny w Studiu S1 Polskiego Radia Szczecin z udziałem seminarzystów, chóru „Wiolinki” Szkoły Podstawowej nr 71 w Szczecinie oraz zespołu jazzowego. Organizatorem seminarium była Fundacja Kreatywnej Edukacji we współpracy z Polskim Towarzystwem E. E. Gordona i Akademią Sztuki w Szczecinie.

Adiunkt Teresa Krasowska z Zakładu Chóralistyki 30 kwietnia uczestniczyła, wraz z prowadzoną przez siebie

Orkiestrą Smyczkową Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej II st. im. Karola Lipińskiego w Lublinie, w 59. European Music Festival for Young People w Neerpelt (Belgia), zdobywając I miejsce w kategorii orkiestr smyczkowych i symfonicznych. W festiwalu wystąpiło 3200 uczestników z 20 krajów. 1 maja orkiestra pod dyktando Teresy Krasowskiej wraz z kameralnym chórem OSM II st. wystąpiła w katedrze w Brukseli na uroczystym koncercie w dzień beatyfikacji Jana Pawła II, zatytułowanym „Te Deum Laudamus”. Patronat nad tym artystycznym wydarzeniem objął Nuncjusz Apostolski w Belgii – ks. abp Giacinto Berloco. W organizację koncertu zaangażowani byli ambasadorowie RP w Królestwie Belgii – Sławomir Czarlewski i przy UE – Jan Tombiński oraz księżna Elżbieta Drucka-Lubecka de Sejourne i Colette Courtoy. Koncertu wysłuchało 700 osób, w tym kilkunastu ambasadorów.

W dniach 4–8 maja dr Małgorzata Stępnik z Instytutu Sztuk Pięknych przebywała na wymianie międzyuczelnianej na zaproszenie Winchester School of Art (Anglia). W ramach wizyty w partnerskiej uczelni dr Stępnik wygłosiła wykład poświęcony socjologicznym wątkom w polskim malarstwie zatytułowany „Sociological approaches to art. Polish modern painting as a social mirror” oraz przeprowadziła warsztaty dla grup studentów z pracowni malarstwa, rzeźby i intermediiów.

Dr hab. Elwira Śliwkiewicz-Cisak w dniu 8 maja uczestniczyła w międzynarodowej sesji naukowej zatytułowanej „Oryginalne kompozycje a opracowania – za i przeciw”, poświęconej zasadom i technikom opracowań dzieła muzycznego na akordeon koncertowy. Podczas sesji zaprezentowała tezy, które zawarła w książce pt. „Sztuka transkry-

bowania na akordeon koncertowy na podstawie wybranych kompozycji Domenico Scarlatti, Izaaka Albeniza, Astora Piazzolli, Henryka Wieniawskiego, Jana Sebastiana Bacha, Maurycego Moszkowskiego”. Praca wzbudziła duże zainteresowanie, a obecność przedstawiciela naszego kraju na sesji była znakomitą promocją polskiej sztuki muzycznej. Sesja towarzyszyła prestiżowemu konkursowi – 48. Internationaler Akordeon Wettbewerb w Klingenthal (Niemcy), w którym również zostało nagrodzonych 2 wychowanków dr hab. E. Śliwkiewicz-Cisak.

Goście

W dniach 9–13 maja Instytut Muzyki gościł dr Danę Souškovą, muzykolożkę i pianistkę, wykładowczynię z Katedry Muzyki Uniwersytetu Hradec Králové (Czechy). W sali kameralnej IM dr Soušková wygłosiła wykład dotyczący twórczości czeskich kompozytorów z przełomu XIX i XX w. Szczególny nacisk został położony na twórczość trzech kompozytorów: Vítězslava Novaka, Josefa Suka i Leosa Janáčka. Dr Soušková gościła w UMCS w ramach programu Erasmus.

Habilitacje

14 maja w Uniwersytecie Muzycznym F. Chopina w Warszawie odbyło się kolokwium habilitacyjne ad. I st. Moniki Mielko-Remiszewskiej (Zakład Chóralistyki Instytutu Muzyki WA UMCS) na podstawie rozprawy: „Musica Ecclesiae Nova. Twórcze i odtwórcze aspekty pracy dyrygenta podczas realizacji wybranych dzieł sakralnych J. Małakiewicza, J. Ruttera i P. Łukaszeńskiego”. Recenzentami w przewodzie habilitacyjnym byli: prof. Marta Wierzbieniec z Uniwersytetu Rzeszowskiego, prof. nadzw. Małgorzata Nowak z UMCS, prof. Sylwester Matczak z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, ►

prof. Waldemar Górski z Akademii Muzycznej w Gdańsku.

Obrony

19 kwietnia odbyła się obrona pracy doktorskiej mgr. Roberta Rabieja. Temat: „Matryce w rytuale czasu i przypadku”. Promotor: prof. nadzw. Jan Ferenc z UMCS. Recenzenci: prof. nadzw. Janusz Cywicki z Uniwersytetu Rzeszowskiego, prof. nadzw. Piotr Lech z UMCS.

27 maja odbyła się obrona pracy doktorskiej mgr. Joanny Polak. Temat: „Hotel Mirage – wycinanka komputerowa w animacji”. Promotor: prof. Grzegorz Mazurek z UMCS. Recenzenci: dr hab. Mariusz Dąbrowski z ASP w Warszawie, dr hab. Krzysztof Szymanowicz z UMCS.

31 maja odbyła się obrona pracy doktorskiej mgr. Jakuba Ciężkiego. Temat pracy: „W klatce paradoksów. Pomiędzy liniami”. Promotor: prof. Jacek Wojciechowski z UMCS. Recenzenci: prof. Paweł Lewandowski-Palle z ASP we Wrocławiu, prof. Tomasz Zawadzki z UMCS.

Konkurs dyrygencki dla studentów

Studentka V roku edukacji artystycznej w zakresie sztuki muzycznej Alicja Łuszek w dniach 14–15 kwietnia wzięła udział w I Ogólnopolskim Konkursie Studentów Przedmiotu Dyrygowanie Wyższych Uczelni Niemuzycznych, zorganizowanym przez Akademię Pomorską w Słupsku i otrzymała na nim wyróżnienie. Jest nadzieja, że konkurs będzie kontynuowany w następnych latach i organizowany rotacyjnie przez kolejne uczelnie prowadzące ten kierunek. Alicja Łuszek studiuje na specjalności prowadzenie zespołów muzycznych, w klasie dyrygowania dr hab. Małgorzaty Nowak, prof. nadzw. UMCS.

Koncerty z Janem Pawłem II

„Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada,

lecz przez to, kim jest;
nie przez to, co ma,
lecz przez to, czym dzieli
się z innymi.”

Jan Paweł II

3 kwietnia w kościele św. św. Piotra i Pawła w Krakowie odbył się koncert w intencji kanonizacji papieża Jana Pawła II. Organizacją spotkań z muzyką i poezją rozpoczętych przez samego Karola Wojtyłę zajmuje się Instytut Dialogu Kultur oraz kard. Stanisław Dziwisz. Oprawę uroczystej mszy świętej przygotował Akademicki Chór Politechniki Lubelskiej pod dyrekcją ad. II st. Elżbiety Krzemińskiej, prof. UMCS. Następnie wraz z Chórem Kantorei Sankt Barbara i Orkiestrą L'Estate Armonico oraz solistami Jolantą Kowalską – sopran, Anną Wodyńską – sopran, Joanną Świeszek – alt, Zygmuntem Magierą – tenor i o. Tomaszem Jaroszem – bas, pod batutą Wiesława Delimata wykonano Psalm 109 „Dixit Dominus” G. F. Haendla. Koncert otrzymał znakomite recenzje.

Lubelscy malarze na Litwie

Trzech malarzy z Wydziału Artystycznego UMCS: dr Jakub Ciężki, dr Piotr Korol oraz mgr Kamil Stańczak, wzięło udział w The 50th Exhibition of Šiauliai Artists w Šiauliai Dailės Galerija w Szawłach. Był to jubileuszowy pokaz prac członków Stowarzyszenia Artystów Litewskich w Szawłach, prezentujący różnorodne konwencje malarstwa, grafiki i rzeźby. Kuratorem, jak również uczestnikiem projektu był prof. Ričardas Garbačiauskas, związany z Wydziałem Sztuk Pięknych Uniwersytetu w Szawłach, koordynujący wieloletnią współpracę z Wydziałem Artystycznym UMCS w ramach programu Sokrates Erasmus. Wspólna wystawa umożliwiła bezpośrednią konfrontację aktualnych tendencji w sztuce artystów polskich i litewskich, łączyła różne pokolenia i postawy twórcze. Wystawę można było oglądać od 27 maja do 26 czerwca 2011 r.

Piotr Korol

Wystawa grafików we Lwowie

„Obok siebie. Na papierze bez granic...” – to tytuł zbiorowego pokazu grafików związanych z Wydziałem Artystycznym UMCS w Pałacu Sztuki we Lwowie. Patronat honorowy nad wystawą objął Konsulat Generalny Rzeczypospolitej we Lwowie oraz Konsulat Generalny Ukrainy w Lublinie, zaś jej organizatorami byli Wydział Artystyczny UMCS, Lwowska Narodowa Akademia Sztuk Pięknych, Lwowski Pałac Sztuki, ukraiński Narodowy Związek Artystów Plastyków, Lwowskie Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych, gazeta „Pocztą Lwowska” oraz Polskie Radio S.A. Wystawie towarzyszył bogato ilustrowany katalog ze słowem wstępnym autorstwa Jerzego Żywickiego z Zakładu Historii Sztuki WA UMCS.

Jerzy Żywicki

WYDZIAŁ BIOLOGII I NAUK O ZIEMI

Obrony

W dniu 1 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Małgorzaty Teleckiej z Zakładu Geologii i Litosfery Instytutu Nauk o Ziemi. Temat rozprawy: „Wpływ kolizji obiektów kosmicznych na środowisko Ziemi”. Promotorzy: prof. dr hab. Marian Harasimiuk z INoZ i dr hab. Jerzy Matyjasek, prof. UMCS z Instytutu Fizyki. Recenzenci: prof. dr hab. Wojciech Stankowski z Instytutu Geologii UAM; prof. dr hab. Krzysztof Murawski z Instytutu Fizyki UMCS.

W dniu 1 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Emilii Walczyk – absolwentki studiów doktoranckich Zakładu Zoologii Instytutu Biologii. Temat rozprawy: „Pluskwiaki różnoskrzydłe

(Hemiptera: Heteroptera) zbiorowisk kserotermicznych Gór Świętokrzyskich”. Promotor: dr hab. Lech Lechowski, prof. UMCS; prof. dr hab. Waław Wojciechowski z UŚ w Katowicach.

WYDZIAŁ CHEMII

Obrony

W dniu 6 maja miała miejsce publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Marii Bernat – uczestniczki niestacjonarnych studiów doktoranckich na Wydziale Chemii, pt: „Kompleksy anionów kwasów 4-chlorofenoksycetowego i 2-metoksyfenoksycetowego z kationami wybranych pierwiastków D- i F-elektronowych”. Promotorem rozprawy była dr hab. Wiesława Ferenc, prof. nadzw. UMCS, a recenzentami dr hab. inż. Zygmunt Gontarz, prof. Politechniki Warszawskiej i dr hab. Irena Malinowska, prof. nadzw. UMCS. Rada Wydziału Chemii na posiedzeniu w dniu 23 maja podjęła decyzję o nadaniu mgr Marii Bernat stopnia naukowego doktora w zakresie nauk chemicznych.

Wyjazdy

Dr Paweł Mergo z Pracowni Technologii Światłowodów uczestniczył w dniach 3–6 maja w „First Technical Meeting of COST Action TD1001” na University of Limerick w Irlandii.

Dr hab. Małgorzata Grabarczyk i dr Cecylia Wardak z Zakładu Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej w dniach 7–12 maja uczestniczyły w „9th Spring Meeting of the International Society of Electrochemistry” w Turku w Finlandii.

Dr Anna Borówka z Zakładu Adsorpcji i dr Agnieszka Wiącek z Zakładu Zjawisk Międzyfazowych w dniach 8–10 maja uczestniczyły

w konferencji „Colloids and Materials 2011 – The 1st International Symposium on Colloids and Materials: New Scientific Horizons”, która odbywała się w Amsterdamie w Holandii.

Dr Tomasz Zientarski z Zakładu Modelowania Procesów Fizykochemicznych w dniach 8–14 maja uczestniczył w „E-MRS 2011 Spring& Bilateral Meeting”, które miało miejsce w Nicei we Francji.

Prof. dr hab. Władysław Janusz z Zakładu Radiochemii i Chemii Koloidów i dr Jadwiga Skubiszewska-Zięba z Zakładu Metod Chromatograficznych w dniach 10–14 maja uczestniczyli w konferencji „Modern Problems of Surface Chemistry and Physics”, będącej corocznym spotkaniem realizujących grant Nr PIRSES-GA-2008-230790 (COMPOSITUM). Konferencja odbywała się w National Academy of Science of Ukraine w Kijowie.

Dr hab. Janusz Ryczkowski, prof. nadzw. UMCS i mgr Witold Zawadzki z Zakładu Technologii Chemicznej, dr Katarzyna Tyszczyk z Zakładu Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej oraz dr Mariusz Barczak z Zakładu Chemii Teoretycznej w dniach 17–21 maja uczestniczyli w dorocznym spotkaniu „European Chemistry Thematic Network”, które odbyło się w Bratysławie na Słowacji.

Dr Aleksandra Szczeń i dr Konrad Terpiłowski z Zakładu Zjawisk Międzyfazowych w dniach 21–28 maja uczestniczyli w „11th International Conference on Frontiers of Polymers and Advanced Materials”, która miała miejsce w Uniwersytecie Pretorii w Republice Południowej Afryki.

Dr hab. Ryszard Janiuk z Zakładu Dydaktyki Chemii w dniach 18–20 maja uczestniczył w pracach WP-12 „Towards European Quality Labels

For Teacher Education Programmes” podczas konferencji EC2E2N, która miała miejsce na słowackim Uniwersytecie Komeńskiego, zaś w dniach 30 maja – 2 czerwca dr hab. Ryszard Janiuk uczestniczył w spotkaniu roboczym projektu PLACES (7PR), które odbywało się w Uniwersytecie Pompeu Fabra w Barcelonie w Hiszpanii.

Dr Oleh Demchuk i dr Małgorzata Topyła z Zakładu Chemii Organicznej oraz doktorantki z Zakładu Chemii Nieorganicznej – mgr Justyna Jachuła i mgr Magdalena Grełuk w dniach 27 maja – 2 czerwca uczestniczyli w konferencji naukowej „Lviv Chemical Reading – 2011”, która odbyła się we Lwowie na Ukrainie.

Prof. dr hab. Andrzej Patrykiewicz z Zakładu Modelowania Procesów Fizykochemicznych w dniach 23 maja – 22 czerwca przebywał we Lwowie na stypendium w ramach projektu STCSCMBS zgodnie z kontraktem PIRSES-GA-2010-268498.

Goście

W ramach realizacji wspólnego grantu międzynarodowego 7 Programu Narodowego w dniach 16 maja – 15 czerwca na Wydziale Chemii eksperymenty naukowe prowadził dr Volodymyr Illich Zarko z Instytutu Chemii Powierzchni im. Chuiko Narodowej Akademii Nauk Ukrainy.

WYDZIAŁ EKONOMICZNY

Obrony

26 maja odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Joanny Śmiechowicz. Temat: „Wydatki jednostek samorządu terytorialnego ▶

w warunkach decentralizacji zadań publicznych”. Promotor: prof. dr hab. Alicja Pomorska. Recenzenci: dr hab. Jolanta Szolno-Koguc, prof. nadzw. UMCS i prof. dr hab. Adam Szewczuk z Uniwersytetu Szczecińskiego. Obrona zakończyła się nadaniem stopnia doktora nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii.

Przyszłość zawodu księgowego – konferencja studencka

Dnia 10 maja na Wydziale Ekonomicznym odbyła się konferencja „Biznes krok po kroku. Przyszłość zawodu księgowego” zorganizowana przez Grupę Rachunkową REWIDENT, działającą przy Kole Naukowym Ekonomistów. Koordynatorami projektu były studentki kierunku finanse i rachunkowość: Beata Lewicka i Katarzyna Polakowska. Opiekę merytoryczną sprawowała dr Małgorzata Kamieniecka.

Celem konferencji było przybliżenie zawodu księgowego oraz ścieżki zawodowej kariery. Swoje prelekcje przedstawili zaproszeni goście, którymi byli członkowie Stowarzyszenia Księgowych w Polsce Oddziału w Lublinie: Anna Żurek (biegły rewident), Joanna Żukowska-Kalita (biegły rewident) i Hubert Jędrak (aplikant na biegłego rewidenta). Zaprezentowano następujące tematy: Etyka w zawodzie księgowego, Certyfikacja zawodu księgowego, Od studenta do biegłego rewidenta.

Konferencja spotkała się z dużym zainteresowaniem: uczestniczyło w niej ok. 150 osób, w tym pracownicy naukowcy, studenci, a także młodzież ze szkół średnich. W przerwie pomiędzy prelekcjami rozdano pamiątkowe upominki, którymi były egzemplarze Zeszytów Naukowych Studentów i Doktorantów Wydziału Ekonomicznego UMCS.

Paulina Soćko
*Grupa Rachunkowa
REWIDENT*

WYDZIAŁ FILOZOFII I SOCJOLOGII

Habilitacje

Dnia 11 maja odbyło się kolokwium habilitacyjne dr. Marka Szymańskiego na podstawie rozprawy habilitacyjnej „Zagadnienie jedności i tożsamości istoty świadomej w filozofii buddyzmu indyjskiego” (Wyd. UMCS, 2009). Recenzentami pracy byli: prof. dr hab. Maria Krzysztof Byrski z UW, prof. dr hab. Łukasz Trzeciński z WH AGH, dr hab. Marta Kudelska, prof. nadzw. UJ, dr hab. Joanna Jurewicz, prof. nadzw. UW.

W dniu 18 maja odbyło się kolokwium habilitacyjne dr. Leszka Kopciucha, pracującego w Zakładzie Historii Filozofii Nowożytnej. Dr L. Kopciuch przygotował rozprawę habilitacyjną zatytułowaną „Wolność a wartości. Max Scheler – Nicolai Hartmann – Dietrich von Hildebrand – Hans Reiner” (Wyd. UMCS, 2010). Recenzentami w przewodzie habilitacyjnym byli: prof. dr hab. Włodzimierz Galewicz z UJ, dr hab. Honorata Jakuszko, prof. nadzw. UMCS, prof. dr hab. Andrzej Noras z UŚ, prof. dr hab. Adam Węgrzecki z Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Po jednogłośnie przyjęciu kolokwium oraz wysłuchaniu wykładu habilitacyjnego pt. „Teleologizm a historia” Rada Wydziału Filozofii i Socjologii podjęła jednogłośnie uchwałę o nadaniu dr. Leszkowi Kopciuchowi stopnia doktora nauk humanistycznych w zakresie filozofii.

Konferencje

W dniach 5–6 maja odbyła się w Lublinie ogólnopolska interdyscyplinarna konferencja naukowa „Kulturowo-historyczna rzeczywistość człowieka – tradycja i współczesność”, zorganizowana przez Zakład

Historii Filozofii Nowożytnej UMCS we współpracy z Lubelskim Towarzystwem Naukowym. Z ramienia Zakładu Historii Filozofii Nowożytnej w skład komitetu organizacyjnego weszli dr hab. Honorata Jakuszko, prof. UMCS – przewodnicząca oraz dr hab. Leszek Kopciuch – sekretarz naukowy konferencji. W ramach spotkania referaty wygłosiło prawie 40 prelegentów, reprezentujących wszystkie polskie ośrodki naukowe. Obrady odbywały się w dwóch sesjach plenarnych oraz trzech grupach sekcyjnych. Instytut Filozofii UMCS reprezentował dr hab. Leszek Kopciuch, który wygłosił referat „Czy historia ma cel? Uwagi systematyczne” oraz uczestnicząca w Instytucie Filozofii UMCS studiów doktoranckich mgr Ewa Frączek, która wygłosiła referat „Postęp społeczny a postęp wiedzy o rzeczywistości społecznej”. Specjalnym gościem konferencji był twórca i wieloletni kierownik Zakładu Historii Filozofii Nowożytnej UMCS, były dziekan Wydziału FiS UMCS, obecnie rektor WSPiA w Lublinie – prof. dr hab. Zdzisław J. Czarnecki, obchodzący w tym roku 50-lecie pracy naukowej. Prof. Czarnecki wygłosił referat „Myśl Herodota wobec różnorodności ludzkiego świata”. Organizatorzy planują na przyszły rok organizację drugiej edycji konferencji.

Podobnie jak w roku ubiegłym, dr hab. Katarzyna Gurczyńska-Sady i prof. dr hab. Wojciech Sady zorganizowali w Instytucie Filozofii UMCS ogólnopolską konferencję, tym razem pt. „Pewność – ideał czy iluzja?”. W trakcie obrad w dniach 12–14 maja wygłoszono 21 referatów, które wywołały żywe dyskusje. Program konferencji i abstrakty można znaleźć w witrynie internetowej fleck.umcs.lublin.pl w zakładce „Wydarzenia. Tom „Annales UMCS” nr 2/2010 z tekstami z ubiegłorocznej konferencji ukaże się za parę tygodni. Trwają prace nad tomem z tekstami z konferencji tegorocznej.

Dr Mariusz Gwozda uczestniczył w następujących konferencjach: 1) International conference „Social Pedagogy in the context of global crisis”, Institut mezioborových studií Brno Czech Republic, Silesian University in Katowice, The Department of Social Pedagogy Polish Republic, University of Matej Bela in Banska Bystrica Slovakia, Brno (Czech Republic) 5th to 6th May, udział czynny, wystąpienie: „The unwanted in the job market. The young standing face to face with a crisis”; 2) II Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Współczesne strategie i wyzwania edukacyjne”, Chełm 9–10 maja, Katedra Pedagogiki Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie, udział czynny, wystąpienie: „Polski system edukacyjny a potrzeby kraju w kontekście przemian ostatniego dwudziestolecia”.

Spotkania

Dnia 11 maja z inicjatywy pracowników Zakładu Socjologii Gospodarki i Organizacji odbyło się spotkanie dyrektora Lubelskiego Inkubatora Przedsiębiorczości Politechniki Lubelskiej dr. inż. Pawła Węgierka i jego współpracowników ze studentami socjologii. Celem spotkania było zaprezentowanie działalności LIPPL oraz jego oferty dla początkujących przedsiębiorców. Podczas spotkania mówiono o przedsiębiorczości akademickiej, wskazując na jej znaczenie w podnoszeniu innowacyjności i konkurencyjności gospodarki. Zwrócono uwagę na bariery w prowadzeniu działalności gospodarczej, na które napotykają młodzi przedsiębiorcy, z drugiej jednak strony wskazano liczne korzyści, takie jak autonomiczność decyzji w zakresie celów i działalności oraz satysfakcja płynąca z niezależności. Przedstawiono etapy zakładania firmy w Inkubatorze. Misją LIPPL jest pomoc początkującym „biznesmenom” w rozpoczęciu działalności gospodarczej i jej kontynuowaniu. Firmy działające w Inkubatorze stają się bardziej wiarygodnymi partnerami na rynku niż „wolni

strzelcy”. Na zakończenie spotkania otrzymaliśmy „przepis na przedsiębiorczość à la polonaise”. Znalazły się w nim: pracowitość, wiedza, talent, odwaga, zaradność i refleks doprowadzone odrobiną szaleństwa. Sam przepis jednak nie gwarantuje sukcesu, do pełni szczęścia jest potrzebna ponadto kreatywność i pomysłowość. Spotkanie cieszyło się dużym zainteresowaniem wśród młodzieży. Wzięło w nim udział 80 studentów ze specjalizacji socjologia gospodarki.

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

Obrony

11 maja odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Tatsiany Netbayevy. Temat: „Człowiek wobec historii w białoruskich kronikach miejskich XVII–XVIII wieku”. Promotor: prof. dr hab. Siarhei Kovaliou z UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Kalina Twaranowicz z UB, prof. dr hab. Mikołaj Khaustovich z UW.

18 maja odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Magdaleny Ciury. Temat: „Formy sylwiczne przełomu XX i XXI wieku”. Promotor: prof. dr hab. Maria Woźniakiewicz-Dziadosz z UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Bolesław Faron z UP w Krakowie, prof. dr hab. Dariusz Trzeźniowski z UMCS.

Wyjazdy

W dniach 6–10 kwietnia dr Paweł Frelik wziął udział w zebraniu Zarządu European Association for American Studies w Rzymie.

Doktorantka z Zakładu Kultury Polskiej – mgr Karolina Koziura wzięła udział w 10. Międzynarodowym Kongresie Etnologów i Folklorystów, który odbył się w dniach 17–21

kwietnia w Lizbonie pod hasłem: „People make places ways of feeling the world”. Organizatorem kongresu było Międzynarodowe Stowarzyszenie Etnologów i Folklorystów (International Society for Ethnology and Folklore – SIEF). Kongres gościł ponad 1000 delegatów zarówno z krajów Unii Europejskiej, byłego Związku Radzieckiego, jak i Stanów Zjednoczonych i Ameryki Południowej. W jednym z 86 równolegle odbywających się paneli dyskusyjnych mgr K. Koziura wygłosiła referat: „Cemetery, which is no long a cemetery. The external idea of Jewish cemetery in Chernivtzi (Ukraine) as the cultural heritage and its consequences for perceiving the local community”.

W dniach 2–8 maja prof. dr hab. Maria Cymborska-Leboda w ramach programu Erasmus przebywała w Instytucie Slavistyki Uniwersytetu w Gent (Belgia). Przeprowadziła następujące wykłady i konsultacje: „«La tradition du feu»: le mythe de Prométhée et sa métamorphose chez Viacheslav Ivanov” (wykład dla pracowników); „Любовные истории и любовные встречи в прозе русской эмиграции: Гиппиус, И. Бунин, М. Осоргин, Г. Газданов” (2 wykłady dla studentów); „Podmiotowość i struktura «ja» w twórczości E. Stachury: od egzystencjalizmu do buddyizmu zen” (konsultacje dla magistrantów).

Dr hab. Andrzej Pleszczyński z Instytutu Historii w dniach 11–16 maja uczestniczył w „46th International Congress on Medieval Studies”, która odbyła się w Western Michigan University w Kalamazoo w USA. Wygłosił tam referat i uczestniczył w panelu pt. „Power, Space and Interaction between Ruler and Ruled in Medieval Poland (10th–14th c.)”, zorganizowanym przez Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie.

W dniach 20–25 maja prof. Petar Sotirov przebywał w ramach

programu Erasmus z cyklem wykładów z zakresu socjolingwistyki na Uniwersytecie Sofijskim. ❧

Konferencje

Pracownicy Zakładu Porównawczej Historii Sztuki – prof. dr hab. Piotr O. Schulz i mgr Magdalena Długosz wzięli udział w konferencji „Element królewski w kulturze litewskiej”, która odbyła się w dniach 5–6 maja w Wilnie. Prof. P. Schulz wygłosił referat pt. „Realizacja idei sakralnego królestwa w ikonycznym programie kaplicy zamkowej w Lublinie”, zaś mgr M. Długosz referat: „Wątek królewski w malarstwie Mikołaja Konstantego Ciurlionisa”. ❧

W dniach 9–11 maja dr hab. Andrzej Rozwałka z Instytutu Archeologii przedstawił referat „Od osady do kasztelanii i archidiakonatu. Rola archeologii w rekonstrukcji podziałów terytorialnych w średniowieczu na przykładzie badań Lubelszczyzny” na konferencji „Polskie regiony – trwanie i rekonstrukcja”, zorganizowanej przez Wydział Socjologiczno-Historyczny Uniwersytetu Rzeszowskiego. ❧

Prof. dr hab. Piotr O. Schulz podczas konferencji „Pogranicza chrześcijaństwa”, która odbyła się w Krakowie w dn. 10–12 maja, zaprezentował referat „Misja i monastycyzm manichejski w dolinie Nilu i jego wpływ na tamtejsze chrześcijaństwo na przełomie III/IV w.”. ❧

Mgr Konrad Żyśko wziął udział w XX konferencji PASE pt. „In Comparison: Juxtapositions, Correspondences, and Differentiations in English Studies”, zorganizowanej przez Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu w dniach 12–14 maja. Mgr Żyśko wygłosił referat pt. „Unnatural Semantic Extralanguage – specific concepts or specific lexis?”. ❧

Dr Jarosław Krajka z Zakładu Lingwistyki Stosowanej wygłosił razem z dr Ewą Lewicką-Mroczyk z Uniwersytetu w Białymstoku wykład

plenarny pt. „Rozwijanie kompetencji kluczowych w nauczaniu języków obcych dzieci w ramach projektów współpracy międzynarodowej eTwinning” na VII Konferencji Naukowo-Metodycznej „Nauczanie języka obcego dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym”, zorganizowanej przez Wyższą Szkołę Lingwistyczną w Częstochowie. ❧

Dr Artur Górak z Instytutu Historii wziął udział w konferencji VI Международная научная конференция pt. „Российская империя в исторической ретроспективе. Власть и общество”, odbywającej się w dniach 17–20 maja w Czernihowie na Ukrainie. Wygłosił referat pt. „Институт губернаторства российской империи в исторической ретроспективе: по воспоминаниям П.П. Стремоухова”. ❧

W dniach 18–21 maja mgr Izabella Kimak uczestniczyła w konferencji zorganizowanej w Nowym Orleanie (USA) przez Association for Asian American Studies. Konferencja nosiła tytuł „Consuming Asian America”. Mgr I. Kimak wygłosiła referat pt. „Consuming South Asian American Female Body: Bharati Mukherjee’s Fiction and the Charge of Re-Orientalism”. ❧

W dniach 18–22 maja dr Piotr Łuczkiwicz z Instytutu Archeologii uczestniczył w międzynarodowej konferencji „Internationale Tagung zum einhundert-jährigen Jubiläum der Veröffentlichung der «ältesten Urnenfriedhöfe bei Uelzen und Lüneburg» durch Gustav Schwantes Das Jastorf-Konzept und die vorrömische Eisenzeit im nördlichen Mitteleuropa zum einhundert”, zorganizowanej w Bad Bevensen w Niemczech przez Helms-Museum, oddział Archäologisches Museum Hamburg, Freie Universität zu Berlin oraz Samtgemeinde Bevensen Unter Mitwirkung der Stadtarchäologie Uelzen i wygłosił referat „Fremde Ansiedler oder fremdwirkende Waren? «Jastorf-Materialien» aus Ostpolen”. ❧

W dniach 19–20 maja mgr M. Długosz wzięła udział w konferencji „Kultura uzdrowskowa w Europie”, podczas której wygłosiła referat „«Sanitaryzm» u źródeł modernizmu. Sztuka i higiena w Wiedniu ok. 1900 r.”. ❧

21 maja dr hab. Andrzej Rozwałka z Instytutu Archeologii uczestniczył jako ekspert zewnętrzny w, zorganizowanej w Kocku przez Urząd Gminy Lubartów w związku z realizacją projektu „Budowa marki turystycznej i gospodarczej «Kraina Lubartowska»”, konferencji na temat „Zasobów kulturowych obszaru Lubartowa i okolic, wykorzystywanych w jego promocji” i zaprezentował wystąpienie „Materialne zasoby dziedzictwa kulturowego – średniowieczny gródek w Trójni w świetle badań archeologicznych”. ❧

W dniach 26–28 maja Metropolitan University w Pradze (MUP) gościł uczestników dorocznej międzynarodowej konferencji „Dni Lingwistyki”, organizowanej przez Towarzystwo GeSuS (Gesellschaft für Sprache und Sprachen). W obradach, prowadzonych w 12 sekcjach w języku niemieckim i angielskim, uczestniczyło ponad 180 osób. Dr Beata Kasperowicz-Stążka, dr Joanna Pędzisz oraz mgr Rafał Augustyn zaprezentowali referaty w sekcji Językoznawstwo kognitywne. ❧

27 maja doktorantki prof. M. Cymborskiej-Lebody uczestniczyły w „Wiosennych Prezentacjach” – seminarium doktorantów pt. „Literatura rosyjska XX–XXI wieku: teksty i konteksty”. Uczestnicy i tematy ich referatów: Wanda Kubiak: „Женщина, Эрос и одиночество в новелле Ивана Бунина «Полночная зарница»»; Ewa Stawinoga: „Ewa – kusicielka czy uosobienie piękna i niewinności? Ricoeur, Böhme, tradycja judeochrześcijańska a Władimir Iwanow (na materiale wiersza «Поэзия»); Małgorzata Ułanek: „Eros i etyka w opowiadaniu «Drogi napowietrzne» Borysa

Pasternaka; Ewelina Kułakowska: „Miłość i wstyd w opowiadaniu Waltera Briusowa «Tylko poranek miłości daje radość...»”; Agnieszka Potyrańska: „Дьявол, царящий над Вселенною... – фигура Змея/Дракона в поэзии Фёдора Сологуба”; Anna Jawdosiuk: „Александр Солженицын и его мышление о России”.

W dniach 28–29 maja Aldona Oleksy, studentka II roku studiów magisterskich z Instytutu Archeologii uczestniczyła w I Międzynarodowej Studenckiej Konferencji Archeologicznej „Religia, wierzenia i magia – nieodłączny element życia człowieka – wczoraj i dziś”, zorganizowanej przez Koło Naukowe Studentów Archeologii Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie i wygłosiła referat „Ozdoba czy talizman? Symbolika ornamentu na grzebieniach datowanych na okres rzymski na ziemiach polskich”.

W 20. rocznicę śmierci prof. Danuty Buttler na Uniwersytecie Warszawskim w dniach 30–31 maja odbyło się ogólnopolskie seminarium pt. „Słowa i ich opis. Drogi współczesnej leksykologii”. Wśród zaproszonych z kraju i zagranicy gości w seminarium udział wzięli lubelscy językoznawcy z referatami: prof. Anna Pajdzińska, „Nie tylko o otwartych, zrównoważonych i miękkich” oraz prof. Ryszard Tokarski, „Pola językowe w nadaniu semantyki tekstu”.

Wykłady

11 maja w Instytucie Archeologii odbył się wykład „*Ara Pacis*” przygotowany wspólnie przez dr. Michała Erdricha z Zakładu Archeologii Środkowo- i Wschodnioeuropejskiego Barbaricum IA oraz dr. Pawła Madejskiego z Zakładu Historii Starożytnej Instytutu Historii.

W dniu 18 maja prof. Petar Sotirov przedstawił w Centrum Kultury i Języka Rosyjskiego UMCS

prezentację multimedialną o bułgarskich obiektach z Listy Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Prof. Jerzy Durczak wziął udział w Ogólnopolskich Warsztatach Pressmaniak 2011 przeznaczonych dla dziennikarzy mediów studenckich, które odbyły się w Lublinie w dniach 21–22 maja. Tematem prezentacji było nowe dziennikarstwo amerykańskie.

Spotkania

W dniach 11–12 maja dr Marek Florek z Instytutu Archeologii uczestniczył w 14. spotkaniu z cyklu „Funeralia Lednickie”, które w tym roku odbyły się pod hasłem „Obcy”, zorganizowanym przez Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, Stowarzyszenie Naukowe Archeologów Polskich Oddział w Poznaniu oraz Polskie Towarzystwo Antropologiczne. Dr M. Florek wygłosił referat „Obcy we wczesnośredniowiecznym Przemyśle. Kim byli Węgrzy pochowani na tzw. cmentarzysku «staromadziarskim» przy ulicy Rycerskiej”.

14 maja w ramach Nocy Muzeów 2011 w Muzeum Ziemi Złotowskiej odbyło się spotkanie z prof. Andrzejem Kokowskim z Instytutu Archeologii, autorem wydanej przez oficynę Trio książki „Przygoda z archeologią, czyli najstarsze dzieje Krajny Złotowskiej”, o której można przeczytać na s. 50.

Pracownicy Instytutu Filologii Polskiej: prof. dr hab. Halina Pelc, dr Anna Nowicka-Struska oraz Instytutu Historii: prof. dr hab. Henryk Gmiterek i dr Wiesław Bondyra w dniu 27 maja uczestniczyli w Zamościu w II Spotkaniach z Nauką – Renesans, zorganizowanych przez Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Zamościu, a odbywających na Placu VII Bastionu w Zamościu pod Honorowym Patronatem Prezydenta Miasta Zamościa Marcina Zamoyskiego i Lubelskiego Kuratora Oświaty Krzysztofa Babisza. Prof.

Henryk Gmiterek wygłosił wykład „Odkrycia geograficzne epoki renesansu”, prof. Halina Pelc – „Język w utworach Reja i Kochanowskiego”, dr Anna Nowicka-Struska – „Małe formy literackie w renesansie”, a dr Wiesław Bondyra – „Renesans w Europie i w Polsce”.

31 maja prof. dr hab. Jan Adamowski, dyrektor Instytutu Kulturoznawstwa przewodniczył Komisji Nagrody im. Oskara Kolberga „Za zasługi dla kultury ludowej”. Jest to nagroda przyznawana od 1974 r., patronat nad nią sprawuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, który jest też głównym fundatorem nagród i wyróżnień honorowych i zatwierdza skład komisji. Organizatorem Nagrody jest Muzeum im. Oskara Kolberga w Przysusze, Oddział Muzeum Wsi Radomskiej w Radomiu.

Goście

W dniach 3–7 maja gościem Instytutu Germanistyki była prof. Jewgenija Wołoszczuk z Instytutu Literatury im. Tarasa Szewczenki w Kijowie, która wygłosiła wykład dla studentów germanistyki „Inna historia Niemiec w XX wieku w «Moim stuleciu» Güntera Grassa”. Po wykładzie odbyły się warsztaty ze studentami, podczas których analizowane były metody przedstawiania historii w utworze Grassa. Prof. J. Wołoszczuk jest znaną literaturoznawczynią pracującą w Ukraińskiej Akademii Nauk, autorką wielu prac w języku ukraińskim dotyczących literatury obcej oraz podręczników popularyzujących literaturę niemieckiego obszaru językowego. Jako dyrektor Centrum Germanistyki w Kijowie jest też współorganizatorką Akademii Letniej na Krymie – corocznych międzynarodowych spotkań badaczy literatury.

W dniu 10 maja odbyło się wspólne zebranie Zakładu Filologii Ukraińskiej i Zakładu Językoznawstwa Słowiańskiego, na którym wystąpiła

doc. dr Maria Petrova z Uniwersytetu Płowdiwskiego – Filia w Smolian (gość w ramach programu Erasmus) i przedstawiła prezentację pt. „System antroponimiczny w Smolian jako część onomastyki bułgarskich Rodopów (charakterystyka ogólna)”.

W dniu 11 maja doc. dr Maria Petrova z Uniwersytetu Płowdiwskiego – Filia w Smolian (gość w ramach programu Erasmus) i przedstawiła studentom slawistyki w Kolegium Licencjackim UMCS w Białej Podlaskiej prezentację o Uniwersytecie Płowdiwskim – Filii w Smolian.

W dniach 10–14 maja w ramach programu Erasmus gościem Zakładu Językoznawstwa Słowiańskiego była doc. dr Ginka Vasileva z Uniwersytetu Płowdiwskiego – Filia Smolian.

20 maja dr Nikolay Papuchiev z Uniwersytetu Sofijskiego, przebywający w ZJS w ramach programu Erasmus, wygłosił w Kolegium Licencjackim UMCS w Białej Podlaskiej wykład pt. „Folklor bułgarski”.

W dniach 24–26 maja w Instytucie Archeologii przebywał dr Sergiej Razumow z Instytutu Archeologii Ukraińskiej Akademii Nauk w Kijowie i przedstawił w ramach wykładów dla studentów i pracowników dwie multimedialne prezentacje: „Krzemieniarstwo społeczności wczesnobrązowych stref stepu i lasostepu północnego Nadczarnomorza: III tysiąclecie – początki II tysiąclecia przed Chrystusem” oraz „Nowe odkrycia środków transportu społeczności kultury jamowej z dorzecza Bohu: koniec IV – III tysiąclecie przed Chrystusem”.

Kwerendy

W kwietniu 2011 r. mgr Elżbieta Markowska (doktorantka w Instytucie Historii) przeprowadziła kwerendę naukową w Berlinie w Geheimes Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz i Staatsbibliothek.

W maju 2011 r. pracownicy Instytutu Historii: dr Agnieszka Kidzińska (Kijów), dr Krzysztof Latawiec (Dniepropietrowsk), dr Mirosław Szumiło (Moskwa), dr Dariusz Tarasiuk (Moskwa, St. Petersburg) prowadzili kwerendy w archiwach i bibliotekach zagranicznych.

Inne

Studenci III roku historii specjalności archiwistycznej i II roku specjalności edytorsko-redaktorskiej odbyli w dniach 28 marca – 1 kwietnia objazd naukowy. Jego trasa obejmowała Kraków, gdzie zwiedzili Archiwum Państwowe, Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Bibliotekę Narodową im. Książąt Czartoryskich. W drugiej części odwiedzili Cieszyn, gdzie wzięli udział w prelekcjach w Bibliotece i Archiwum im. Tschammera przy Parafii Ewangelicko-Augsburskiej oraz cieszyńskim oddziale Archiwum Państwowego w Katowicach. Ostatnim punktem objazdu była czeska Opava wraz z jej archiwami – ziemskim (Zemský archiv v Opavě) i powiatowym (Státní okresní archiv v Opavě).

W dniach 11–17 kwietnia grupa studentów III roku historii specjalności archiwistycznej odbyła objazd archiwów i bibliotek lwowskich po dopieką prof. dr. hab. Janusza Łosowskiego.

Trzy studentki I r. slawistyki II st. – Diana Wodnicka, Joanna Szeretucha i Olga Stawska – wzięły udział w warsztatach translatorycznych, zorganizowanych przez Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu w dniach 18 – 20 maja.

W dniach 21–22 maja drużyna piłkarska studentów archeologii UMCS zajęła IV miejsce w rozegranym w Toruniu V Międzyuczelnianym Turnieju Studentów Archeologii w Piłce Nożnej ArcheoCup 2011.

WYDZIAŁ MATEMATYKI, FIZYKI I INFORMATYKI

Wykłady

W dniach 18 maja – 1 czerwca gościem Zakładu Astrofizyki i Teorii Grawitacji był dr Abhishek Kumar Srivastava z Aryabhata Research Institute of Observational Sciences (ARIES) w Nainital w Indiach. Celem wizyty była współpraca naukowa w dziedzinie heliofizyki. Gość wygłosił seminarium zaadresowane do słuchaczy Studium Doktoranckiego pt. „Solar transient and wave phenomena”.

Obrony

W dniu 9 maja odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Jaromira Krzyszcza ze studiów doktoranckich fizyki pt. „Teoretyczny opis niejednorodności w nadprzewodnikach”. Promotorem rozprawy był prof. dr hab. Karol I. Wysokiński z Instytutu Fizyki UMCS. Recenzentami byli prof. dr hab. Marcin Mierzejewski z Instytutu Fizyki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach i prof. dr hab. Ryszard Taranko z IF UMCS.

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII

Habilitacje

20 maja odbyło się kolokwium habilitacyjne dr Doroty Pankowskiej na podstawie rozprawy „Nauczyciel w perspektywie analizy transakcyjnej” (Wyd. UMCS, Lublin 2010). Recenzentami w przewodzie habilitacyjnym byli: dr hab. Stanisław Dylak, prof. UAM, dr hab. Bogusław

wa Gołębnik, prof. Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, dr hab. Jarosław Jagieła, prof. Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, prof. dr hab. Henryka Kwiatkowska z UW.

Obrony

6 maja odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Anny Tychmanowicz. Temat rozprawy: „Podstawowe wymiary osobowości i orientacje społeczne a preferencje wartości”. Promotor: dr hab. Dorota Turska, prof. nadzw. Recenzenci: dr hab. Piotr Brzozowski, dr hab. Grażyna Katra.

WYDZIAŁ POLITOLOGII

Obrony

6 maja odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Anny Kłomycew pt. „Polityka regionalna samorządu województwa podkarpackiego”. Promotor: dr hab. Stanisław Michałowski, prof. nadzw. UMCS. Recenzenci: dr hab. Andrzej Miszczuk, prof. nadzw. UMCS; dr hab. Andrzej Piasecki, prof. nadzw. Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie.

6 maja odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Grzegorza Wilk-Jakubowskiego pt. „Sytuacja społeczna muzułmanów we współczesnej Wielkiej Brytanii”. Promotor: dr hab. Maria Marczevska-Rytko, prof. nadzw. UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Edward Olszewski z UMCS; prof. dr hab. Eugeniusz Górski z Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego w Kielcach.

Nagrody

Dr Katarzyna Radzik z Zakładu Samorządów i Polityki Lokalnej zdobyła I nagrodę w VIII edycji konkur-

su na najlepsze rozprawy doktorskie nt. samorządu terytorialnego i zagadnień decentralizacji, organizowanego przez wydawcę „Samorządu Terytorialnego” Wolters Kluwer Polska. Praca zatytułowana jest „Samorząd terytorialny w Wielkiej Brytanii w latach 1979–2007. Od nowego zarządzania publicznego do lokalnego współzarządzania”. W Komisji Konkursowej zasiadają m.in.: prof. Michał Kulesza (przewodniczący), prof. Jadwiga Glumińska-Pawlic, prof. Grażyna Praweńska-Skrzypek, prof. Jan Jeżewski, prof. Paweł Swianiewicz (członkowie). Patronami instytucjonalnymi Konkursu są: Związek Miast Polskich, Związek Powiatów Polskich, Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej, Unia Metropolii Polskich, Związek Gmin Wiejskich RP, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, Bank Gospodarstwa Krajowego, Fundacja im. Jana Kantego Steczkowskiego. Uroczystość wręczenia nagród odbyła się 25 maja w Sali Kolumnowej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów podczas dorocznego specjalnego posiedzenia Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Goście

W dniach 4–6 maja w ramach realizacji programu mobilności pracowników naukowych Erasmus na Wydziale Politologii gościła prof. Laura Ferreira-Pereira z Universidade Tecnica de Lisboa. W ramach realizacji zajęć zaprezentowała cykl wykładów „Introduction to European Foreign, Security and Defence Policy”.

Profesor Timothy Snyder, wykładowca Yale University, znakomity historyk młodego pokolenia był gościem Wydziału Politologii, gdzie 18 maja wygłosił wykład zatytułowany „Skrawione ziemie wschodniej Europy: historia i posłanie”. Treść wykładu nawiązywała do najnowszej książki prof. Snydera, którego dociekliwość w badaniach dziejów Europy pozwala na porównanie z dorobkiem

prof. Normana Daviesa. Warto podkreślić oryginalne ujęcie problemu, inne od znanych z prac europejskich historyków. Wykład stanowił dobrą okazję do analizy zagadnienia wielokulturowości naszej części Europy, był przeto wykorzystany w kalendarium wydarzeń związanych z aplikacją Lublina w konkursie o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury.

Janusz Palikot na Wydziale Politologii

10 maja na Wydziale Politologii gościł znany i kontrowersyjny lubelski polityk – Janusz Palikot. Celem spotkania, zorganizowanego przez Studenckie Koło Dziennikarskie, było przedstawienie studentom, w jaki sposób skutecznie można wykreować swój wizerunek w mediach oraz jak wyglądają kontakty polityków z dziennikarzami. Była też to świetna okazja do zaprezentowania ostatniej książki Palikota „Pop-polityka”. Rzadko jest okazja, aby poznać tajniki PR od osoby tak znanej, która bez żadnych kompleksów porusza się w medialnym świecie. Janusz Palikot ograniczył się do krytyki obecnego systemu politycznego. Podczas wystąpienia bez ogródek punktował rząd, dając jednocześnie gotową receptę na dolegliwości państwa w postaci pomysłów, które obiecał wprowadzić w życie, gdy jego partia wygra zbliżające się wybory parlamentarne. Następnie Palikot wyczerpująco odpowiadał na pytania, a każdą osobę, która zabrała głos, nagradzał książką z autografem. Trzeba też zwrócić uwagę na fakt, że większość pytań dotyczyła spraw stricte politycznych, a gość nie próbował unikać odpowiedzi. Aula im. Ignacego Daszyńskiego była zapełniona po brzegi, wiele osób musiało stać, aby móc uczestniczyć w wydarzeniu. Dało się zauważyć osoby w różnym wieku. Spotkanie można więc uznać za bardzo udane, zarówno pod względem merytorycznym, jak i medialnym.

Sebastian Białach

„Solidarność – to znaczy: jeden i drugi, a skoro brzemie,
to brzemie niesione razem, we wspólnocie.
A więc nigdy: jeden przeciw drugiemu.”

Jan Paweł II

Gdańsk-Zaspa, 12 czerwca 1987 r.

O TABLICY „SOLIDARNOŚCI” W 10. ROCZNICĘ JEJ UFUNDOWANIA

Zbigniew Józwik

koncelebrowana pod przewodnictwem śp. abp. Józefa Życińskiego. W homilii abp. Życiński podkreślał, że 20. rocznica powstania „Solidarności” jest „okazją do zadumy nad wiernością historii i głosem sumienia”. Metropolita dziękował Bogu za wszystkich, którzy przed laty współtworzyli „tamten powiew lubelskiej «Solidarności», zespalający środowiska akademickie i środowiska robotnicze”. Arcybiskup apelował, by mimo zmieniających się warunków i pojawiających się nowych trudności, trwać przy wartościach, z których zrodziła się „Solidarność”².

Tablicę poświęcił ks. kanonik Zbigniew Kuzia, regionalny duszpasterz ludzi pracy, który zainicjował też modlitwę za zmarłych działaczy uczelnianego Związku. Waldemar Dudziak, ówczesny wojewoda lubelski, a zarazem były przewodniczący Regionu Środkowowschodniego „S”, złożył podziękowania związkowcom z akademickiej „S” za doniosły wkład w funkcjonowanie regional-

Ważne daty i rocznice przywołują wspomnienia, budzą refleksje. Przeszłość wyznacza drogę przyszłości. 26 kwietnia 2000 r. na murach Starej Humanistyki UMCS zawisła tablica o znamiennej treści: „W tym gmachu 2.X.1980 odbyło się uczelniane założycielskie zebranie NSZZ «Solidarność» UMCS 1980–2000”.

Spoglądając z dołu (może nieprzypadkowo tablica umieszczona jest dość wysoko. Aby ją zobaczyć potrzeba podnieść wzrok) na tę pamiątkę uniwersyteckiej „Solidarności”, przypomnijmy sobie słowa prof. J. Bartmińskiego – pierwszego przewodniczącego Komisji Zakładowej „S” UMCS wypowiedziane z okazji jej odsłonięcia: „Taki moment, jak odsłanianie tablicy każdy z nas przeżywa chyba z pytaniem: co nam zostało do dzisiaj z tych lat? Zastanawiałem się, co jest dla mnie w tym wszystkim najbardziej żywe? Otóż, ludzie, którzy są, którzy zostali. To jest dla nas wartość najwyższa, największa, najbardziej optymistyczna. [...] Patrę na skład pierwszej komisji i ludzie się sprawdzili. Cieszę się, że miałem wówczas okazję po-

znać tak wielu tak dobrych, wspólniających i godnych szacunku ludzi. To jest mój zysk z tamtego czasu”.¹ Pomysłodawcą tablicy, ufundowanej przez członków NSZZ „S” UMCS oraz fundatorów – dawnych działaczy uniwersyteckiej „S”, był doktor nauk przyrodniczych Zbigniew Józwik – członek uczelnianej „S”, lubelski artysta ekslibrisu, przyrodnik, grafik, bibliofil i poeta. Projekt wykonała Jolanta Słomianowska, artysta-rzeźbiarz, odlew – Andrzej Tym, były pracownik chemii UMCS.

Odsłonięcia tablicy, symbolicznego zerwania szarfu dokonali wspólnie: prof. Jerzy Bartmiński, prof. Stefan Symotiuł oraz dr Józef Kaczor – współtwórcy uczelnianej „Solidarności”.

Uroczystości rozpoczęła w kościele akademickim KUL msza św.

Fot. Archiwum NSZZ „Solidarność”

Andrzej Tym przy pracy nad przygotowaniem odlewu tablicy

Fot. Archiwum NSZZ „Solidarność”

Prof. Jerzy Bartmiński, prof. Stefan Symotiuk, dr Józef Kaczor dokonują odsłonięcia tablicy „S”

nej „S” w jej 21-letniej historii. Prof. Marian Harasimiuk, ówczesny rektor UMCS, powiedział, że odsłonięta tablica „powinna odgrywać rolę jednego z elementów wychowujących młodzież w szacunku do przeszłości”³. Po przemówieniu rektora wszyscy udali się do sali Rady Wydziału Humanistycznego, gdzie 2 października 1980 r. odbyło się pamiętne spotkanie założycielskie „Solidarności” UMCS. Prowadzący dalsze uroczystości dr Józef Kaczor przypomniał treść rezolucji, przyjętej przed 21 laty podczas Założycielskiego Uczelnianego Zebrania Delegatów NSZZ „S” oraz skład Uczelnianego Komitetu Założycielskiego NSZZ „S” przy UMCS: 1. Stefan Symotiuk (MIFiS) – przewodniczący; 2. Lesław Paga (Wydz. Ekonomiczny) – zastępca przewodniczącego; 3. Bogusława Kaczyńska (MIFiS) – sekretarz; 4. Teresa Liszcz (WPiA) – członek prezydium, społeczny radca prawny; 5. Jan Wojcieszczyk (WPiA) – członek prezydium, społeczny radca prawny; 6. Małgorzata Bielecka-Hołda (Inst. Matematyki); 7. Waldemar Buda (Inst. Chemii); 8. Marian Chachaj (Wydz. Humanistyczny); 9. R. Drwał (WPiP); 10. Renata Dubejko (Studium Woj-

skowe); 11. Józef Duda (Wydz. Ekonomiczny); 12. Leszek Głusiec (Inst. Fizyki); 13. Henryk Grocholski (Biblioteka Główna); 14. Wiesław A. Kamiński (Inst. Fizyki); 15. Henryk Kowalczyk (Osiedle Akademickie); 16. Bogusław Maciaszczyk (Studium Wych. Fizycznego i Sportu); 17. Bogusław Mazurek (Administracja i Obsługa); 18. Dobiesław Nazimek (Inst. Chemii); 19. Ryszard Sawicki (Ogród Botaniczny i Sekcja Zieleni); 20. Ryszard Schoenborn (BiNoZ); 21. Krzysztof Stefaniuk (WPiA); 22. Zdzisław Stępniewski (Zakład Poligrafii); 23. Andrzej Teske (BiNoZ); 24. Ryszard Tomkiewicz (Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych). Komisja rewizyjna: 1. Piotr Rozmej (Instytut Fizyki); 2. Elżbieta Teske (Ogród Botaniczny i Sekcja Zieleni); 3. Michał Zieliński (Wydz. Ekonomiczny). Józef Kaczor przypomniał, że do dnia 17 listopada 1980 r. indywidualne deklaracje członkowskie wypełniło w UMCS 1779 osób. Początki istnienia Związku nakreślił prof. Stefan Symotiuk, przewodniczący Uczelnianego Komitetu Założycielskiego „S”. Powiedział m.in.: „Wielokrotnie zastanawiałem się, czy istnieje jakieś jedno słowo, które oddawałoby ducha tamtych czasów. Słowo, w którym dałoby się zawrzeć to, co było wówczas dziełem. Myślę, że tym słowem była «nowość». [...] Mieliliśmy przed sobą otwarte drogi, po których nikt nie szedł”⁴.

Stara Humanistyka z umieszczoną na niej tablicą „Solidarności” to szczególnie i bardzo ważny punkt na mapie wydarzeń „S” na naszej Uczelni, kolejne po siedzibie Związku na 14 piętrze Rektoratu, miejsce magiczne. Świadczy o tym choćby fakt, że właśnie pod tablicą w czasie obchodzenia uroczystości 30-lecia NSZZ „Solidarność” UMCS, które miały miejsce 14 grudnia 2010 r., przedstawiciele Związku, w asyście pocztu sztandarowego, złożyli kwiaty i zapalili znicze.

Adam Asnyk, znany pozytywistyczny poeta, w swoim wierszu „Do młodych” napisał:

„Każda epoka ma swe własne cele
I zapomina o wczorajszych snach...
Nieście więc wiedzy pochodnię na czele
I nowy udział bierzcie w wieków dziele,
Przyszłości podnoście gmach!
Ale nie depczcie przeszłości ołtarzy,
Choć macie sami doskonalsze wzniesić;
Na nich się jeszcze święty ogień żarzy,
I miłość ludzka stoi tam na straży,
I wy winniście im cześć!”⁵.

Przechodząc dzisiaj obok tablicy „Solidarności” – tej swoistej „strażniczki przeszłości”, może więc czasami przystaniemy na krótką chwilę, spójrzmy w górę i zastanówmy się nad tym poetyckim apelem bez względu na datę swojego urodzenia.

Anna Trębska-Kerntopf

Fot. Archiwum NSZZ „Solidarność”

Arcybiskup Józef Życiński przewodniczy mszy św. koncelebrowanej z okazji odsłonięcia tablicy „S”

Fot. Archiwum NSZZ „Solidarność”

Prof. Wiesław Kamiński, były rektor UMCS, Józef Kaczor – przewodniczący KZ „S” oraz członkowie pocztu sztandarowego: Anna Gromada, Ewa Józko i Andrzej Bartnicki podczas składania kwiatów pod tablicą „S”

1. M. Dąbrowski, *Odsłonięcie Tablicy „Solidarności” UMCS. Robiliśmy coś, czego dotąd nie było*, „Biuletyn Informacyjny Solidarności” nr 18 (579), s. 4.

2. Tamże, s. 3.

3. Tamże.

4. Tamże.

5. A. Asnyk, *Do młodych*, w: *Wybór poezji*, Kraków 1993, s. 37.

PROFESOR MIKOŁAJ

30 czerwca br. mija czterdziesta rocznica śmierci byłego kierownika Katedry Statystyki Matematycznej UMCS, profesora Mikołaja Olekiewicza.

Profesor Mikołaj Olekiewicz

For. Archiwum UMCS

Urodził się 7 września 1896 r. w Mińsku jako jedyny syn Pawła, farmaceuty zatrudnionego w aptece miejskiej i Wiktorii z Zawadzkich. Po ukończeniu w 1916 r. gimnazjum miejskiego w Mińsku przez sześć lat trudnił się udzielaniem korepetycji oraz pracami dorywczymi, aby zgromadzić środki na podjęcie studiów. W 1922 r. wstąpił na Uniwersytet Warszawski, podejmując studia w zakresie matematyki i logiki. Po dwóch latach nauki otrzymał stypendium Fundacji Kościuszkowskiej i wyjechał na dalsze studia do Nowego Jorku. Stopień kandydata nauk otrzymał w 1925 r. w Uniwersytecie Columbia. W roku następnym złożył egzamin doktorski.

Pozostawał w USA do 1930 r., znajdując zatrudnienie w Biurze Badań Statystycznych Uniwersytetu Columbia, a następnie wyjechał do Meksyku na zaproszenie tamtejszego Ministerstwa Opieki Społecznej. Tam pracował ponad dwa lata jako koordynator prac statystycznych i psychotechnicznych, prowadzonych przez powyższe ministerstwo. W 1932 r. powrócił do kraju i objął funkcję statystyka i psychologa w Centralnym

Instytucie Wychowania Fizycznego Ministerstwa Spraw Wojskowych w Warszawie. Równocześnie prowadził kursy psychologiczne w Centrum Wyszczolenia Sanitarnego oraz współpracował z prof. Janem Mydlarskim z Zakładu Antropologii UW i prof. Stefanem Baleyem z Zakładu Analizy Statystycznej tego Uniwersytetu.

Po wybuchu II wojny światowej przeniósł się do Lwowa i podjął obowiązki starszego lektora języka angielskiego w Akademii Handlu Zagranicznego. W 1942 r. powrócił do Warszawy i zaangażował się w tajne nauczanie, głównie języków obcych i matematyki. Podczas bombardowania miasta utracił cały księgozbiór oraz rękopisy własnych prac naukowych, w dodatku zachorował na reumatyzm, co znacznie utrudniało mu sprawne poruszanie się. Po upadku powstania warszawskiego, w drodze do obozu przejściowego udało mu się zbiec i doczekać końca wojny w Magdalence. Utrzymywał się z udzielania korepetycji i prac dorywczych w gospodarstwach licznych chłopów.

Już w kwietniu 1945 r. znalazł się w gronie pracowników UMCS, początkowo w charakterze lektora

OLEKIEWICZ (1896–1971)

(W 40. ROCZNICĘ ŚMIERCI)

języka angielskiego, a od 12 lipca tegoż roku – zastępcy profesora w Katedrze Statystyki Matematycznej na Wydziale Przyrodniczym. Jeszcze w tym samym roku wyjechał, jako delegat UMCS, na konferencję UNESCO do Londynu. Konferencja była poświęcona sprawom nauki i M. Olekiewicz pracował w podkomisji przygotowującej Statut Komisji. W sierpniu 1945 r. zapadła decyzja o wysłaniu Profesora do Londynu i USA w celu uzyskania pomocy materialnej dla UMCS i innych uczelni polskich. Przebywał zagranicą w latach 1946–1948 jako delegat polski UNESCO i koordynował wszelkie starania o wsparcie dla szkół polskich w zakresie pomocy naukowych. I pomoc ta, za pośrednictwem UNRRA, do polskich szkół wyższych napływała, jak wynika z zachowanej korespondencji (przyczonej we fragmentach w Aneksie).

W czasie pobytu Profesora w USA zmieniły się nastroje w UMCS. Trudno dziś ustalić, z czyjej inicjatywy podjęto decyzję o likwidacji Katedry Statystyki Matematycznej i przemianowaniu jej na Katedrę Geografii II. Rozchodzili się bowiem pogłoski, że Profe-

sor pozostanie zagranicą. Tymczasem powody jego przedłużającej się nieobecności były bardzo prozaiczne i zupełnie niezrozumiałe. Profesor nie miał pieniędzy na bilet powrotny do kraju. W styczniu 1948 r. depešował z Nowego Jorku do prof. Jana Mydlarskiego: „Mając trudności finansowe usiłuję uzyskać bilet przez Ambasadę. Proszę o poparcie. Chcąc wyjechać natychmiast proszę, aby Rektor zadepešował do Ambasady”. 21 stycznia odczytano telegram w trakcie posiedzenia Senatu i zawieszono wcześniejszą uchwałę o likwidacji kierowanej przez Profesora Katedry. Jednocześnie Rektor Henryk Raabe wystosował odpowiednią depešę do Ambasady RP w Waszyngtonie i ta udzieliła pożyczki w kwocie 185 dolarów, bo tyle kosztował bilet okrętowy z Nowego Jorku do Gdyni. Profesor Mikołaj Olekiewicz musiał spłacić tę kwotę z własnej kieszeni, a jedynym ustępstwem ze strony Ambasady i Ministerstwa Spraw Zagranicznych była zgoda, aby należność była spłacana w ratach i w walucie polskiej. Profesor regulował należność w dziesięciu ratach po 7400 zł począwszy od 1 maja 1949 r.¹

Po powrocie do kraju, z dniem 5 marca 1948 r. podjął swoje obowiązki w Katedrze Statystyki Matematycznej. Pozostał jej wierny aż do przejścia na emeryturę w 1966 r. W 1953 r. wszedł w skład Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej dla Pracowników Nauki, a w roku następnym otrzymał stanowisko profesora nadzwyczajnego z jednoczesnym powierzeniem funkcji kierownika Katedry. Był równocześnie konsultantem lubelskiej Akademii Medycznej i wykonywał analizy statystyczne ankiet i sprawozdań dotyczących zatruczeń w różnych częściach kraju. Prowadził liczne zajęcia dla matematyków i przyrodników, szczególnie w zakresie rachunku prawdopodobieństwa, statystyki matematycznej i antropologii. Najbardziej znanym uczniem prof. M. Olekiewicza był, nieżyjący już dziś, Wiktor Oktaba. Ponadto, Profesor wypromował dwóch doktorów i szereg magistrów.

Jego praca naukowa koncentrowała się na trzech zasadniczych dziedzinach. Jedną z nich była metodologia matematyczno-statystyczna w teorii estymacji oraz rozwijanie statystyki matematycznej jako narzędzia ►

wykrywania prawidłowości zachodzących w przyrodzie. Druga obejmowała konkretne zastosowanie metod statystycznych do badań biologicznych, głównie antropologicznych, natomiast w trzeciej skupiały się teoriopoznawcze studia autora nad prawidłowościami i przypadkowością w przyrodzie. Wyniki swoich badań publikował w licznych specjalistycznych wydawnictwach polskich i zagranicznych. Pionierskie i najbardziej znane prace to m.in.: „Prawidłowość i przypadkowość w przyrodzie” (1951), „Metody badania prawidłowości” (1952), „Statystyka jako metoda poznawcza” (1956), „Klasyfikacyjna i sekwencyjna metoda dyskryminacji” (1961). Publikował też we współpracy z innymi autorami, m.in.: T. Dzierżykraj-Rogalskim, W. Kryśkim, L. Lubińską, W. Jasińskim. Należał do licznych towarzystw naukowych w kraju i zagranicą. Jego dorobek sprawił, że ma swoje miejsce w wydawanym przez Sächsische Akademie der Wissenschaften zu Leipzig prestiżowym „Mathematiker-Biobibliographien”.

Był osobą samotną. Żona, Janina z Tuckerów, pozostała zagranicą i nie utrzymywali po wojnie żadnych kontaktów. Dzieci nie posiadał. Zmarł w Lublinie 30 czerwca 1971 r. Został pochowany na cmentarzu przy ul. Lipowej.

Anna Łosowska

Bibliografia:

W. Oktaba, *Mikołaj Olekiewicz (1896–1971)*, „Roczniki Polskiego Towarzystwa Matematycznego”, seria II: „Wiadomości Matematyczne” 1973, t. 16, s. 79-85; tenże, *Uczony i pedagog. Wspomnienie pośmiertne*, „Sztandar Ludu” nr 157 z 5 VII 1971, s. 3; Archiwum UMCS, Akta Sekretariatu, sygn. S 4/920, S 4/559, S 4/560; Akta osobowe, sygn. K 2865, K 62/51.

1. Pensja profesora uniwersytetu w 3. grupie uposażenia wynosiła od 1 stycznia 1949 r. 36 000 zł.

ANEKS

1. 20 IX 1945. Do Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego. Biuro ds. UNRRA

W związku z przybyciem z transportem UNRRA kompletu czasopism naukowych za lata wojenne 1939–1945 oraz 750 dzieł podstawowych z różnych dziedzin, prosimy o przysłanie listy tych czasopism i dzieł. Jednocześnie proponujemy następujący sposób rozporządzenia najcelowszego tymi kompletami.

Ze względu na to, że UMCS w Lublinie jest pierwszym nowo utworzonym uniwersytetem w Polsce wyzwolonej, zmuszonym kompletować swe urządzenia od nowa i całkowicie pozbawionym bazy bibliotecznej, jaka mogłaby ocalać częściowo z czasów przedwojennych, uważamy za wskazane, aby otrzymane komplety zostały przekazane naszemu Uniwersytetowi w zakresie potrzeb wydziałów: Lekarskiego, Przyrodniczego, Rolnego, Weterynaryjnego, Farmaceutycznego oraz Studium Społeczno-Ekonomicznego.

Prorektor

wz prof. dr Kazimierz Krysiak

2. 24 VII 1946. Committee for Rehabilitation of Polish Science and Culture, Inc.

Prof. dr Konstanty Strawiński, Prorektor UMCS, Lublin, Poland

Donoszę uprzejmie, że Komitet Odbudowy Nauki i Kultury Polskiej w Nowym Jorku, w dniu 16 lipca wysłał do składnicy UNRRA w Nowym Jorku skrzynię zawierającą książki pochodzące z darów amerykańskich dla uniwersytetów polskich [...]. Niestety nie możemy zapewnić przewozu z Gdy-

ni do Lublina i dlatego prosimy Pana Rektora o dowiedzenie się, czy skrzynia ta nadeszła już do składnicy Urzędu Wojewódzkiego w Gdyni oraz podjęcie starań o sprowadzenie tej skrzyni do Biblioteki UMCS.

Za Komitet

Bohdan Zawadzki

3. 9 IX 1946. Ambasada Polska w Londynie do Uniwersytetu M. Curie-Skłodowskiej

Niniejszym zawiadamiamy, że dn. 10 września wysyłamy statkiem „Śląsk” 22 skrzynie książek i czasopism naukowych przekazanych nam przez Interim Treasury Committee dla Wyższych Uczelni w Polsce. Dla Uniwersytetu lubelskiego są przeznaczone skrzynie nr 50, 51. Prosimy o potwierdzenie odbioru.

B. Drzewieski

Wydział Kultury i Oświaty

4. 20 IX 1947. Dr Bohdan Zawadzki Prezes Komitetu Odbudowy Nauki i Kultury Polskiej w Nowym Jorku

W uprzejmiej odpowiedzi donoszę, że Uniwersytet nasz otrzymał sześć skrzyń książek ofiarowanych przez Komitet Odbudowy Nauki i Kultury Polskiej. Łącznie więc z poprzednio nadesłanymi dziesięciema skrzyniami Uniwersytet nasz otrzymał w darze szesnaście skrzyń książek naukowych [...]. W imieniu Uniwersytetu M.C. Skłodowskiej w Lublinie składam Komitetowi Odbudowy Nauki i Kultury Polskiej najserdeczniejsze podziękowania.

Rektor

Prof. dr F. Skubiszewski

DWA SEMESTRY W BIAŁEJ PODLASKIEJ

Tak krótko istniało Wyższe Studium Nauczycielskie – Filia Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Białej Podlaskiej, utworzone na mocy Zarządzenia Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 czerwca 1969 r. (Dz. Urz. MOiSzW nr A-6, poz. 59). W zarządzeniu tym czytamy m.in.: „§2 [...] Zadaniem Studium jest kształcenie nauczycieli dla potrzeb szkół podstawowych i zasadniczych szkół zawodowych oraz prowadzenie prac naukowo-badawczych w zakresie dydaktyk szczegółowych. §3 Pracę Studium kieruje kierownik [...] powoływany przez rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. §4 W ramach Studium tworzy się sekcje: 1/ wychowania fizycznego z kierunkiem: wychowanie fizyczne z nauczaniem początkowym, 2/ nauczanie początkowe z kierunkami: nauczanie początkowe z wychowaniem fizycznym oraz nauczanie początkowe z zajęciami praktyczno-technicznymi”¹.

Sprawy organizacyjne związane z rekrutacją i otwarciem Studium w roku akademickim 1969/70 omawiano już na posiedzeniu Senatu UMCS 16 maja 1969 r. Wówczas organizację Filii powierzono doc. dr. Władysławowi Romanowskiemu. Kierownikiem sekcji nauczania początkowego został dr Kazimierz Czajkowski, zaś sekcji wychowania fizycznego – dr Czesław Borejsza. W ramach wychowania fizycznego utworzono zakłady: teorii i metodyki wychowania fizycznego i sportów, sportów przestrzennych i obozownictwa, anatomii i fizjologii. Nauczanie początkowe posiadało zakłady: teorii nauczania i wychowania, psychologii, metodyki nauczania początkowego, metodyki zajęć praktyczno-technicznych, praktyk pedagogicznych. Opiekę nad Filią powierzono prorektorowi doc. dr. Stanisławowi Krzykale.

Pierwotnie w Białej Podlaskiej miało powstać studium nauczycielskie. W rozpoczętych już stosownych inwestycjach nie uwzględniono potrzeb szkoły wyższej. W czerwcu, kiedy Ministerstwo podjęło decyzję o utworzeniu Wyższego Studium Nauczycielskiego, nie znano

jego programu dydaktycznego. Potrzeby finansowe uczelni powołanej w połowie roku budżetowego nie były uwzględnione w preliminarzu wydatków UMCS, a należało stworzyć od podstaw bibliotekę, wyposażać uczelnię w sprzęt i urządzenia sportowe, pomoce naukowe i aparaturę niezbędną do realizacji programów nauczania poszczególnych kierunków. Trzeba było zorganizować nowe zakłady i pracownice, uzupełnić wyposażenie domów studenckich, sal wykładowych i pomieszczeń administracyjnych oraz zatrudnić dodatkowych pracowników. Brakowało gabinetu lekarskiego i dentystycznego².

Kolejność realizacji najpilniejszych zadań stojących przed organizatorem ustalono 13 czerwca 1969 r. na posiedzeniu Kolegium Rektorskiego. Dr Romanowski poinformował zebranych o przebiegu przygotowań. Obowiązki dyrektora administracyjnego powstającej Filii objął Stanisław Szwał, a dyrektora inwestycyjnego – Jan Wójcik.

Zadanie powierzone naszej Uczelni było dość trudne. Uniwersytet nie posiadał kierunku wychowanie fizyczne, a tym samym specjalistów, którzy mogliby realizować proces dy-

daktyczny i uczestniczyć w pracach komisji egzaminującej kandydatów na I rok studiów. A przygotowanie rekrutacji było sprawą niezmiernie pilną. Egzaminy wstępne miały się odbyć, zgodnie z rozporządzeniem Ministerstwa, 2 lipca 1969 r.

Pełniący wówczas obowiązki rektora prof. dr Zbigniew Lorkiewicz zwrócił się do prof. dr. Stefana Wołoszyna – rektora Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie z uprzejmą prośbą o udzielenie niezbędnej pomocy przy organizowaniu tej placówki, przede wszystkim oddelegowanie egzaminatorów i pracowników naukowo-dydaktycznych. Należało jak najszybciej powołać komisję egzaminacyjną, w skład której powinni wejść pracownicy naukowo-dydaktyczni Akademii Wychowania Fizycznego, UMCS, Kuratorium oraz osoby oddelegowane przez władze terenowe w Białej Podlaskiej. Ale konsultacje ze specjalistami AWF były niezbędne także przy organizowaniu i budowie obiektów naukowo-dydaktycznych, zwłaszcza tych o charakterze sportowym. Korzystano również z pomocy władz lokalnych, np. przy tworzeniu komisji lekarskiej, która ►

miała za zadanie badać kandydatów przed egzaminem z wychowania fizycznego. Byli to lekarze: chirurg i internista z Białej Podlaskiej, pozostający w stałym kontakcie z kierownikiem WSN.

Współpracowało wiele instytucji. Administracja Wyższego Studium Nauczycielskiego i władze powiatowe rozpoczęły starania w stosownych urzędach wojewódzkich i centralnych o przyspieszenie budowy siedziby przy ul. Akademickiej 2 i rozszerzenie inwestycji towarzyszących. Głównym wykonawcą obiektów WSN było Białskie Przedsiębiorstwo Budowlane. Nad realizacją prac czuwał także Dyrektor Zarządu Inwestycji Szkół Wyższych.

Konieczne stało się, wcześniej nieplanowane, wybudowanie pływalni krytej i otwartej oraz dwóch sal gimnastycznych. Zamierzenia te miały być zrealizowane w 1970 r. Z korespondencji urzędowej wynika, że bezpośrednim inwestorem było Kuratorium Okręgu Szkolnego w Lublinie, pośrednim – Lubelskie Zjednoczenie Budownictwa, które miało zapewnić pracowników. Natomiast w „Danych techniczno-ekonomicznych do projektowania budowy ośrodka kąpielowego Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Białej Podlaskiej przy ul. Spółdzielczej” widnieją wśród inwestorów: inwestor naczelny – Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego, inwestor pośredni – WSN w Białej Podlaskiej, inwestor bezpośredni – Okręgowa Dyrekcja Inwestycji Miejskich – Północ w Lublinie. Ekspertyzę geologiczno-inżynierską terenu pod budowę pływalni sporządzili pracownicy Zakładu Geografii Fizycznej UMCS.

Aby zrealizować plany inwestycyjne Wyższego Studium Nauczycielskiego, ówczesne władze Białej Podlaskiej musiały wykonać jednocześnie bardzo pilne od wielu lat dla powiatu prace, np. wybudować oczyszczalnię ścieków, ujęcie wody i sieć wodociągową w Terepolu na Bugu, rozszerzyć budownictwo spółdzielcze. Przystąpiono do nich bardzo chętnie. Włodarze

Białej Podlaskiej i jej mieszkańcy dostrzegali w powstaniu wyższej uczelni ogromną szansę szybkiego rozwoju miasta i okolic. Traktowali ten fakt jako moment przełomowy w jego życiu społecznym, naukowym i kulturalnym.

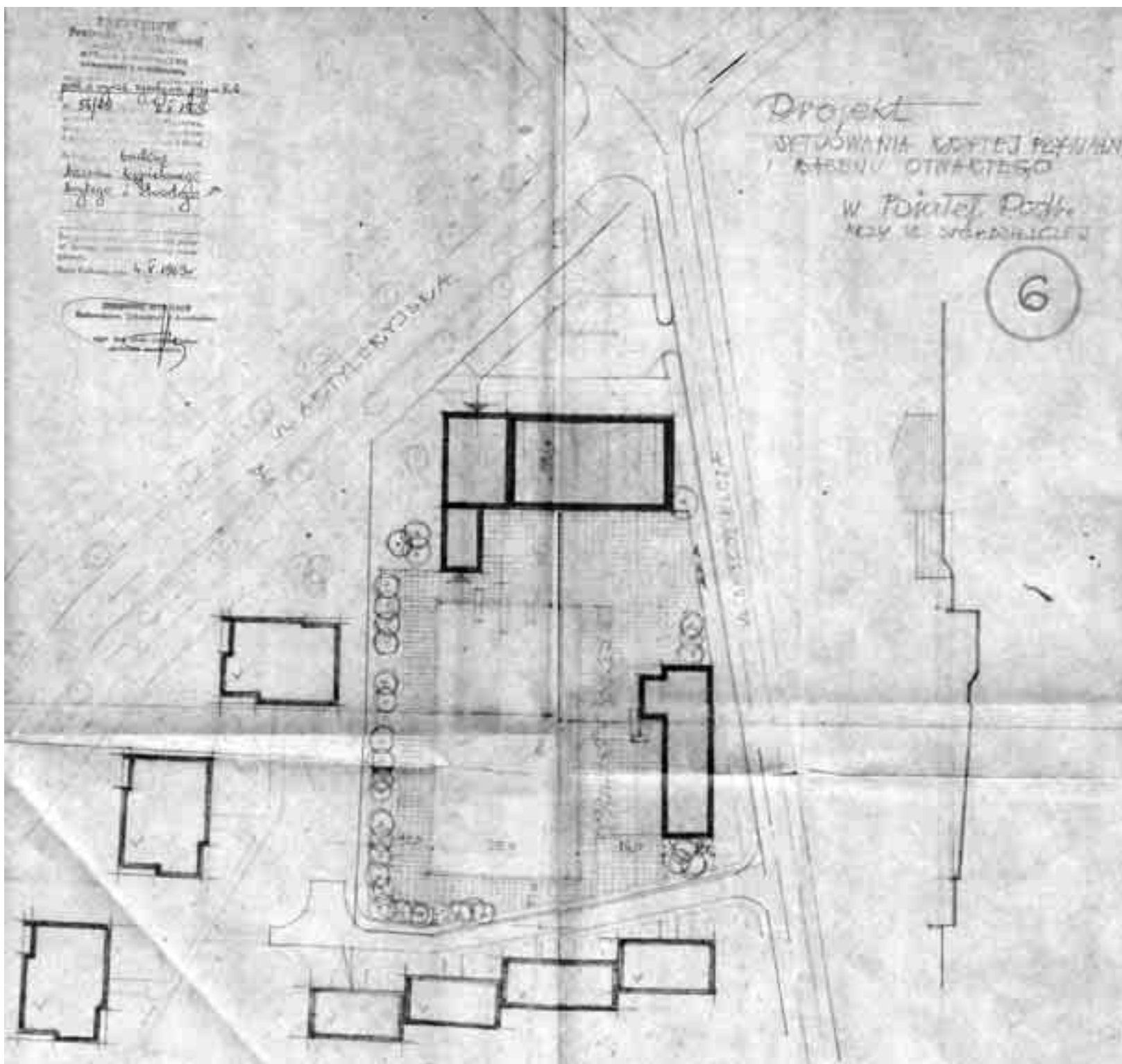
Regulamin organizacyjny powstającego Studium stanowiło Zarządzenie Rektora, określające strukturę tej uczelni oraz zakres praw i obowiązków jego pracowników i studentów³. W projekcie tego dokumentu czytamy m.in.: „[...] §3 Działalnością Studium kieruje rektor przy pomocy kierownika Studium. Do zakresu działalności kierownika Studium należą uprawnienia i obowiązki dziekana wydziału, które określał stosowny artykuł ustawy o szkolnictwie wyższym.

§4 Organem doradczym i opiniodawczym Kierownika Studium jest Rada Studium. §5 W skład Rady Studium wchodzi: kierownik Studium, kierownicy zakładów, profesorowie i docenci, przedstawiciele PZPR /Studium/, zastępca dyrektora administracyjnego ds. Studium, przedstawiciel wykładowców, adiunktów, starszych asystentów i asystentów wybrani przez ogół tych pracowników na okres dwóch lat. §6.1 Przy kierowniku Studium działa Kolegium, którego zadaniem jest udzielanie [...] pomocy w bieżącym kierowaniu Studium. [...] §9.1-3 Przyjąć na Studium dokonuje komisja rekrutacyjna Studium powołana przez Rektora UMCS na wniosek kierownika Studium. Decyzje komisji rekrutacyjnej Studium zatwierdza uczelniana komisja rekrutacyjna (Uniwersytecka). [...] §19.1 Działalność finansowa i gospodarcza Studium stanowi część składową działalności Uniwersytetu jako jednostki budżetowej”.

Wyższe Studium Nauczycielskie w Filii UMCS w Białej Podlaskiej rozpoczęło działalność 1 września 1969 r. Wtedy pracowało tam trzech asystentów, pięciu starszych asystentów, jeden adiunkt, sześciu wykładowców, jeden asystent naukowo-techniczny, dwóch pracowników biblioteki. Byli to pracownicy UMCS.

Wspierali ich, wykonując prace zleczone, koledzy z AWF: dwaj adiunkci i lektorzy, jeden inżynier specjalista w dziedzinie zajęć praktyczno-technicznych. W owym czasie WSN miało 21 pracowników naukowo-dydaktycznych oraz dwóch pracowników bibliotecznych. Na pierwszy rok studiów przyjęto 120 osób. Zajęcia programowe rozpoczęły się 8 września, ponieważ do 7 września studenci byli zatrudnieni przy pracach społecznych. Uroczysta inauguracja roku akademickiego odbyła się 10 października.

Wykłady i ćwiczenia odbywały się planowo, według obowiązującej siatki godzin i ustalonych programów. Ukończono i przekazano do użytku dwie kondygnacje budynku części A (z planowanych A i B), dwa skrzydła domu studenta i kuchnię ze stołówką. Ta ostatnia – Stołówka Studencka nr 7 w Białej Podlaskiej – podlegała administracji nie Gospodarstwu Pomocniczemu UMCS Stołówki i Bufety w Lublinie. W udostępnionym domu akademickim mieszkało 105 studentów studiów stacjonarnych i 15 pracowników naukowych. Przy Studium działały Koła: Miłośników Poezji, Młodych Prelegentów, Towarzystwa Wiedzy Świeckiej. Powstał Komitet Uczelniany AZS. Działały ZSP, ZMS, ZMW. Studenci mieli do dyspozycji salę klubową i pomieszczenia dla organizacji młodzieżowych. Powołano Radę ds. Młodzieży, której przewodniczył dr Karol Poznański i Radę Pedagogiczną, którą kierował mgr A. Ternes⁴. Rady te, współpracując, rozwiązywały problemy organizacyjne i socjalno-bytowe studentów. Ale zmagano się też z trudnościami. Brakowało mebli. Nie odbywały się zajęcia z pływania, ponieważ nie było basenu. (Zaplanowano przeprowadzenie ich na letnim obozie po II semestrze. W tym celu skorzystano z ośrodka AWF w Giżycku i zaangażowano sześciu pracowników naukowo-dydaktycznych Akademii). W sali gimnastycznej zamontowano już niezbędne urządzenia sportowe, lecz nie podłączono ogrzewania,

Projekt usytuowania krytej pływalni i basenu otwartego w Białej Podlaskiej przy ul. Spółdzielczej

a to uniemożliwiało prowadzenie prac wykończeniowych.

13 listopada 1969 r. w Filii w Białej Podlaskiej prorektor Stanisław Krzykała spotkał się z władzami WSN, aby podsumować i ocenić kończący się powoli I semestr. Najistotniejsze problemy ośrodka po-

stanowiono omówić i podjąć próby ich usunięcia na najbliższym posiedzeniu Senatu – 15 grudnia. Ustalono, że należy usprawnić funkcjonowanie Filii i realizację programu dydaktycznego w II semestrze. Zainteresowania badawcze pracowników WSN koncentrowały się na

metodyce nauczania początkowego, metodyce wychowania fizycznego oraz wychowania i nauczania w zakładach kształcenia nauczycieli. W kolejnym semestrze miały zostać otwarte pracownie: zajęć praktycznych, nauczania początkowego, anatomii i fizjologii. Rozszerzenie ►

programu dydaktycznego wymagało zwiększenia liczby pracowników naukowo-dydaktycznych, specjalistów w tych dziedzinach, a tym samym nawiązania kontaktów z określonymi katedrami UMCS i AWF oraz doskonalenia kwalifikacji merytorycznych asystentów⁵. Planowano również nawiązanie kontaktów naukowych z uniwersytetem w Łucku. Od podstaw tworzone bibliotekę, zarówno miejsce, jak i księgozbiór. Szesnaście pierwszych egzemplarzy materiałów bibliotecznych przekazał prorektor UMCS Stanisław Krzykała. Były to teksty: Lenina, Stalina, Marksa, Zeszyty Teoretyczno-Polityczne oraz Zeszyty Filozoficzne „Nowych Dróg” – wszystkie wydane w latach 1940–1957.

Ten, pod wieloma względami, dość „skromny” zbiór szybko powiększał się. Przeobrażeniu ulegał również jego profil merytoryczny. W listopadzie omawianego roku liczył już dwa i pół tysiąca egzemplarzy. Nad rozwojem biblioteki czuwała wicedyrektor Biblioteki UMCS Maria Jasienowicz. Na wspomnianej naradzie poinformowała obecnych, że zamierza prosić o darowizny biblioteki innych Uniwersytetów, np. Wrocławskiego, Warszawskiego, Instytutu Filozofii i Psychologii PAN czy też Pedagogicznej w Krakowie. Zaproponowała również wypożyczenie Filii dubletów czasopism oraz zakupienie płyt do nauczania języków obcych.

Zorganizowanie biblioteki „na miarę człowieka”, przyjaznej, spełniającej funkcje: oświatową, doradczą i przygotowawczą, oraz zapewnienie jej profesjonalnego funkcjonowania, było w tamtych warunkach nie lada wyzwaniem. Wymagało zebrania stosownego zasobu, ale także zwiększenia liczby pracowników, ukończenia i wyposażenia czytelnicy zaplanowanej na 150 miejsc oraz magazynu na 20 tysięcy książek.

Aby należycie i satysfakcjonująco realizować program nauczania w kolejnym roku akademickim, konieczna była rozbudowa uczel-

ni w 1970 r. Zakończenie budowy obiektu przewidywano w lipcu. Zaplanowano 112 pomieszczeń o powierzchni 6728 m², które już w pełni wyposażone w meble i potrzebne sprzęty, miały być oddane do użytku w sierpniu. Opracowano projekt budowy pływalni krytej i otwartej. Wprowadzono do planu inwestycyjnego budowę szkoły ćwiczeń z salą gimnastyczną i boiskami oraz hali sportowej z widownią. We wrześniu miał być udostępniony drugi dom akademicki, ponieważ postanowiono stopniowo zwiększać liczbę przyjmowanych studentów. We wspomnianym roku przygotowywano 215 miejsc na studiach stacjonarnych i 80 na zaocznych. Planowano zadbać o pralnię, kuchnię i stołówkę, w których brakowało podstawowych sprzętów. Kierownik stołówki Albin Kiernicki zgłaszał bardzo pilną potrzebę przyspieszenia prac wykończeniowych w stołówce – urządzenia chłodni, wyposażenia w windę do transportowania artykułów żywnościowych, zadbania o estetykę wydawania posiłków.

Zrealizowanie tych wszystkich zamierzeń naukowych, dydaktycznych i inwestycyjnych wymagało zatrudnienia większej liczby pracowników – także administracyjnych, i rozbudowania administracji uczelni, tzn. utworzenia Działu Spraw Osobowych i Działu Nauczania.

Nowy rozwijający się ośrodek naukowy w Białej Podlaskiej wymagał szczególnej troski. We wszystkich przedsięwzięciach wspierały Filie i udzielały ogromnej pomocy władze powiatowe, bardzo zainteresowane przyspieszeniem budowy i rozszerzeniem inwestycji towarzyszących rozbudowie uczelni.

Towarzystwo Przyjaciół UMCS, AM i WSR planowało utworzenie Oddziału w Białej, który skupiałby żarliwych orędowników WSN, niosących jego kierownictwu pomoc moralną i materialną w rozwiązywaniu problemów.

Uniwersytet przygotowywał także projekt zamierzeń Filii na lata 1971–1975. Ale oto 29 czerwca 1970 r.

Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego zarządził, co następuje: „[...] §1 Z dniem 1 sierpnia 1970 roku istniejąca w Białej Podlaskiej Filia Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej wraz z wchodzącym w jej skład Wyższym Studium Nauczycielskim stają się jednostkami organizacyjnymi Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. §2 Pracownicy Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej zatrudnieni w Filii i Wyższym Studium Nauczycielskim stają się z dniem 1 sierpnia 1970 roku pracownikami Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, zatrudnionymi w jednostkach organizacyjnych Akademii w Białej Podlaskiej. §3/1 Studenci WSN, przyjęci na studia w roku akademickim 1969/70, kontynuują studia w jednostce organizacyjnej Akademii w Białej Podlaskiej według dotychczas obowiązujących planów i programów studiów. 2. Kandydaci, przyjęci na studia w Filii w roku akademickim 1970/71, będą odbywać studia w Białej Podlaskiej według planów i programów studiów przewidzianych dla jednostki organizacyjnej akademii w Białej Podlaskiej”⁶.

Notabene, Biblioteka AWF w Białej Podlaskiej posiada dzisiaj jedno z najbogatszych zbiorów w Polsce, najnowocześniejszą informację naukową i zapewne jest „na miarę człowieka”⁷.

Alicja Wydra

1. Odpis Zarządzenia Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 czerwca 1969 r. /DU-5-0142-53/7/69. Archiwum UMCS, Akta Sekretariatu, sygn. S4/911.

2. Protokół posiedzenia Senatu UMCS z dnia 15 grudnia 1969 r. Tamże, sygn. S4/276.

3. Projekt Zarządzenia Rektora w sprawie organizacji pracy WSN w Filii UMCS w Białej Podlaskiej. Tamże, sygn. S4/932.

4. Prawdopodobnie Alfred Ternes.

5. Protokół posiedzenia Senatu UMCS z 15 grudnia 1969 r., załącznik nr 3. Tamże, sygn. S4/276.

6. Odpis Zarządzenia Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego i Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki z dnia 29 czerwca 1970 r.

7. Umberto Eco, *O bibliotece*, Warszawa 2007.

UCZCILI ŚWIĘTYCH CYRYLA I METODEGO

W dniach 12–13 maja 2011 r. bracia Słowianie zawitali do Białej Podlaskiej, aby wspólnie obchodzić Dni Świętych Cyryla i Metodego, połączone z XLIII Konferencją Podlaską pt. „Cyryl i Metody w języku i kulturze Słowian”.

Obchody zorganizował Zakład Językoznawstwa Słowiańskiego IFS UMCS pod honorowym patronatem Ordynariusza Diecezji Lubelsko-Chełmskiej abp. Abla. W organizację włączyły się Kolegium UMCS w Białej Podlaskiej i Podlaska Fundacja Wspierania Talentów.

Uroczystości rozpoczęły się od akatystu ku czci Braci Cyryla i Metodego w Cerkwi pw. św. św. Cyryla i Metodego w Białej Podlaskiej. Następnie w Podlaskim Centrum Kultury uroczyste otworzyły Konferencję Podlaską. Na sesji plenarnej Petar Sotirov, prof. nadzw. UMCS z Zakładu

Językoznawstwa Słowiańskiego przywitał zaproszonych gości z Bułgarii, Ukrainy, Białorusi, Serbii i Polski. Na konferencji organizatorzy gościli m.in. przedstawicieli UŚ (Katowice), UAM (Poznań), UMCS oraz Kolegium UMCS w Białej Podlaskiej.

Po południu obrady przeniesiono do Kolegium UMCS. Tam została otwarta wystawa fotografii „Zeszczytów Bułgarii”, zorganizowana dzięki Bułgarskiemu Instytutowi Kultury w Warszawie. Następnie rozpoczęły się obrady w sekcjach: językoznawczej z przew. prof. dr. Ridanem Nikoliem (Uniwersytet w Kragujevacu, Serbia) i dr Barbarą Popiołek (UJ) oraz literaturoznawczo-kulturoznawczej z prof. Zoyą Melnikavą (Uniwersytet w Brześciu, Białoruś).

– Dni Świętych Cyryla i Metodego stały się naszą tradycją. Co roku zapraszamy do Białej Podlaskiej wielu

gości, głównie zza wschodniej granicy, ponieważ łączy nas więź kultury słowiańskiej. Mamy okazję do spotkań, rozmów i wymiany poglądów, możemy pochwalić się naszymi dokonaniami. Wszyscy poznajemy otaczającą nas kulturę, jej bogactwo i piękno – stwierdza prof. Petar Sotirov.

W drugim dniu konferencji zorganizowano wycieczkę do Włodawy, gdzie gości przywitał wicestarosta powiatu włodawskiego Edward Łągwa. Rozmawiano o możliwościach rozwoju kulturalnego regionu połączonego z jednoczeniem kultury Słowian na terenach przygranicznych. Następnie wszyscy odwiedzili Muzeum Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego z zespołem synagogałnym oraz Poleski Park Narodowy. Wyjazd zakończył się wizytą w prawosławnej Cerkwi Narodzenia NMP we Włodawie.

Joanna Aleksandruk

DEMOKRACJA BEZPOŚREDNIA W SAMORZĄDZIE TERYTORIALNYM

O znaczeniu demokracji bezpośredniej w funkcjonowaniu samorządu terytorialnego dyskutowano na ogólnopolskiej sesji naukowej, która odbyła się w dniach 19–20 maja 2011 r. w Kolegium UMCS w Biłgoraju. Konferencję zorganizował Zakład Ruchów Politycznych i Zakład Samorządów i Polityki Lokalnej UMCS. Patronat honorowy nad konferencją objął Marszałek Województwa Lubelskiego Krzysztof Hetman.

Celem spotkania było usystematyzowanie doświadczeń zw. z implementacją rozwiązań charakterystycznych dla demokracji bezpośredniej w funkcjonowaniu samorządu terytorialnego, diagnoza stanu obecnego oraz wskazanie wyzwań i perspektyw dla demokracji bezpośredniej w ramach samorządu terytorialnego.

Konferencję otworzyły wystąpienia prof. Grzegorza Janusza, pro-

rektora Stanisława Michałowskiego i prof. Marii Marczewskiej-Rytko. Głos zabrali także przedstawiciele samorządu: burmistrz Biłgoraja Janusz Rosłan oraz przewodniczący Rady Miasta Biłgoraj i dyr. Kolegium UMCS Zygmunt Dechnik.

Sesja plenarna rozpoczęła się od wykładu prof. dr. hab. Bogdana Dolnickiego dotyczącego wyborów i referendów. Prof. dr hab. Leszek Porębski mówił o debacie lokalnej jako środku realizacji idei demokracji bezpośredniej. Wystąpienie prof. dr. hab. Stanisława Michałowskiego dotyczyło idei i praktyki demokracji bezpośredniej w samorządzie terytorialnym w Polsce. Funkcjonowanie systemu panczajatów w Indiach zaprezentowała prof. dr hab. Maria Marczevska-Rytko. Prof. dr hab. Andrzej Piasecki ukazał meandry demokracji bezpośredniej w Bośni i Hercegowinie. Dr Magdale-

na Musiał-Karg mówiła o elektronicznej demokracji bezpośredniej na przykładzie referendów w szwajcarskich kantonach i gminach. Prof. dr hab. Andrzej Kubka scharakteryzował „politykę rozwijania demokracji” w samorządzie szwedzkim. Konsultacje społeczne jako przejaw obywatelskiej partycypacji w lokalnym życiu społecznym na przykładzie Katowic przedstawił dr Sebastian Kubas. Dr Katarzyna Mieczkowska-Czerniak pokazała rolę mediów w kształtowaniu społeczeństwa partycypacyjnego na poziomie lokalnym. Sesję plenarną zakończyło wystąpienie dr. Krzysztofa Urbaniaka dotyczące instytucji odwołania radnego.

Drugiego dnia odbyły się 4 panele dyskusyjne. Poruszono problematykę form demokracji bezpośredniej w samorządzie terytorialnym, jego wymiaru ustrojowo-gospodarczego, aspektu społecznego oraz wskazano na doświadczenia zagraniczne w funkcjonowaniu demokracji bezpośredniej w samorządzie terytorialnym.

Mgr Dorota Maj

BIOKWALIFIKACJE I TELEMEDYCYNNA NA MIARĘ XXI WIEKU NA UMCS

Biomatematyka, informatyka medyczna, fizyka zawodów okołomedycznych i energetyka jądrowa to tylko niektóre z najnowszych kierunków, które wprowadzono na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki UMCS. Nowe kierunki to szansa dla studentów na zdobycie wysokich kwalifikacji oraz ciekawej i dobrze wynagradzanej pracy. Specjalizacje utworzono w ramach projektu „Programowa i strukturalna reforma systemu kształcenia na Wydziale Mat-Fiz-Inf” współfinansowanego ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Koszt programu wynosi ponad 11 mln zł.

– Jako uczelnia, skutecznie zabiegamy o unijne środki finansowe. Ten projekt jest jednym z wielu aktualnie przez nas realizowanych, jest też najlepszym przykładem, że idziemy z duchem czasu – podkreśla prof. Stanisław Michałowski, Prorektor ds. studenckich UMCS. – Dzisiaj toczy się ogólnopolska dyskusja, czy kształcimy studentów dostosowanych do potrzeb rynku. Zależy nam, żeby absolwenci mogli bez problemów zdobywać pracę i byli dobrze postrzegani przez pracodawców.

– Odpowiedzią Wydziału na potrzeby rynku pracy jest aktualnie realizowany projekt „Programowa i strukturalna reforma systemu kształcenia na Wydziale Mat-Fiz-Inf” – zapewnia dr hab. Bożena Jasińska, prof. nadzw. UMCS, wicedyrektor Instytutu Fizyki. – Nowe kierunki, które powstały przy finansowym wsparciu UE, oparte zostały na rozpoznaniu rynku i sprawdzeniu, w jakich dziedzinach jest największe zapotrzebowanie na specjalistów. Nasz projekt jest ukierunkowany na zmianę sposobu kształcenia na bazie nowoczesnych urządzeń dydaktycznych. Ze środków unijnych zakupiliśmy skomplikowaną aparaturę i zmodernizowaliśmy laboratoria.

Biomatematyka nauką przyszłości

We współczesnej nauce zacierają się granice między dyscyplinami i przy

Pracownia jądrowa

łożoności istniejących problemów potrzebne są interdyscyplinarne zespoły do wypełnienia jednego zadania. Biomatematyka jest jedną z takich interdyscyplinarnych dziedzin, zajmującą się rozwojem metod matematycznych na potrzeby biologii, medycyny, weterynarii, ekologii, a także psychologii i socjologii.

– Wiek XXI został uznany za „bio”, czyli wiek rozwoju i zastosowania biotechnologii, biomatematyki, bioinformatyki, biofizyki itd. – zaznacza prof. dr hab. Wiesława Kaczor, kierownik merytoryczny ds. biomatematyki z Instytutu Matematyki. – Nasi studenci zdobywają umiejętność matematycznego opisywania zjawisk przyrodniczych, społecznych i technicznych, tworzenia modeli matematycznych oraz ich symulacji komputerowych, opracowywania statystycznego otrzymanych danych.

Stanowisko optometryczne podczas zajęć z użyciem lampy szczelinowej SHIN-NIPPON SL-500. Pracownia Optyki, Instytut Fizyki

Absolwent biomatematyki znajdzie pracę w przemyśle biotechnologicznym, w instytucjach ekologicznych, farmaceutycznych, medycznych badających różnorakie zjawiska wymagające zastosowania modeli matematycznych do pomocy w wyjaśnianiu ich fundamentalnych mechanizmów. Zapotrzebowanie na tego typu specjalistów jest nie tylko w Polsce, ale także w Europie i na świecie.

Energetyka jądrowa i inne dziedziny oparte na fizyce

W Instytucie Fizyki wyodrębniono nowe specjalności na studiach II st. – fizykę stosowaną i teoretyczną. Ich program uwzględnia zajęcia praktyczne, podczas których studenci pracują na aparaturze wykorzystywanej w laboratoriach naukowych i przemysłowych oraz uczą się interpretowania otrzymanych wyników.

– Fizyka stosowana obejmuje eksperymentalne elementy fizyki, czyli biofizykę molekularną, fizykę doświadczalną i bezpieczeństwo jądrowe – objaśnia dr hab. Zbigniew Korczak, prof. nadzw. UMCS. – Chcemy, aby oprócz zdobywania wiedzy, studenci rozwijali swoje zainteresowania.

W doskonaleniu umiejętności i zdobywaniu praktyki wspomagają studentów doskonale wyposażone laboratoria. W ramach projektu zakupiono m.in. foropter – urządzenie służące do precyzyjnego sprawdzenia parametrów widzenia, umożliwiające wykonanie szerokiego zakresu badań, np. wielkości refrakcji (ostrość widzenia), astygmatyzmu, widzenia stereoskopowego, diagnostyki zęza. Na uwagę zasługuje również spektrometr ramanowski – urządzenie pozwalające na pomiary spektroskopowe. Do specjalistycznej Pracowni Optometrycznej zakupiono unit okulistyczny – aparat diagnostyczny stosowany w gabinecie okulistycznym lub optometrycznym.

Dzięki nowatorskim rozwiązaniom i nowoczesnemu systemowi kształcenia absolwenci Instytutu Fizyki znajdują pracę w zakładach i instytucjach, które stosują pro-

mieniowanie jonizujące, w placówkach medycznych, naukowo-badawczych, na przejściach granicznych, w zakładach przemysłowych, energetyce jądrowej.

Nowe specjalności na informatyce

Nowo utworzone specjalności na informatyce mają na celu dostosowanie programu studiów informatycznych do szybko rozwijających się technologii informatycznych i zapotrzebowania na nowych specjalistów.

– Informatyka jest taką nauką, która nie może być oderwana od rzeczywistości. Podjęliśmy więc próbę nawiązania kontaktów z lubelskimi firmami, co zaowocowało seminariami studentów oraz rozmowami pracowników na temat oczekiwań pracodawców w tej branży – podkreśla dr Marcin Smolira, zastępca dyrektora Instytutu Informatyki. – Wynikiem tych rozmów są specjalności stworzone na kierunku informatyka – stacjonarne i mobilne sieci komputerowe, informatyka medyczna i telemedycyna oraz techniki multimedialne i grafika komputerowa.

Pracodawcy zgłosili zapotrzebowanie na specjalistów z zakresu stacjonarnych i mobilnych sieci komputerowych. To zupełna nowość. Kształcimy wykwalifikowanych administratorów sieci, którzy zdają egzaminy w międzynarodowych ośrodkach i otrzymują odpowiednie certyfikaty. Została stworzona specjalistyczna pracownia technologii mobilnych. W ramach zajęć poruszane są zagadnienia pozycjonowania GPS oraz komunikacji mobilnej.

Kolejną interesującą specjalnością jest informatyka medyczna i telemedycyna. Ten kierunek ma bardziej akademicki charakter, wiele prowadzonych tu badań jest związanych z medycyną i obróbką obrazów medycznych.

– Podjęliśmy współpracę z działem diagnostyki obrazowej jednego z lubelskich szpitali, którego pracownicy prowadzili na naszej specjalności zajęcia – tłumaczy dr Marcin Smolira. – Zakupiliśmy nowoczesny

Szybki oscyloskop cyfrowy i ekran oprogramowania GENIE-2000 służącego do sterowania spektrometrem promieniowania gamma oraz analizy wyników pomiarów

Elektronika spektrometru promieniowania gamma

sprzęt do zbierania i obróbki danych medycznych (EEG, ultrasonografy, aparaty Holtera, elektrokardiografy), po to, żeby nauczyć się doskonale te aparaty obsługiwać.

Następna specjalność to techniki multimedialne i grafika komputerowa. Tu poczuć się jak ryba w wodzie osoby chcące zajmować się reklamą i multimediami. Pracownia wykorzystywana w ramach tej specjalności wyposażona została w nowoczesny sprzęt obrazowania i generacji grafiki trójwymiarowej. Dzięki silnym kartom grafiki studenci zapoznają się z równoległymi algorytmami przetwarzania danych za pomocą technologii NVIDIA CUDA oraz OpenCL.

Wszystkie podjęte starania mają na celu przygotowanie oferty edukacyjnej ściśle powiązanej z realnymi potrzebami rynku pracy, gospodarki i nauki. Mamy nadzieję, że zostaną one docenione przez kandydatów na studia na Wydziale MFI oraz zaowocują kolejnymi, znaczącymi dla rozwoju nauki w regionie, kraju i na świecie, osiągnięciami naszej kadry naukowo-dydaktycznej.

**Joanna Biegalska
Małgorzata Kowalik**

Z BADAŃ NAD KULTURĄ LUDOWĄ OKOLIC HAŃSKA

13 marca 2011 r. w Hańsku (pow. Włodawa) odbyła się sesja naukowa „Z badań nad kulturą ludową okolic Hańska”, zorganizowana przez Instytut Kulturoznawstwa, Wójta Gminy Hańsk oraz Gminny Ośrodek Kultury w Hańsku. Jej celem była prezentacja wyników badań nad tradycyjną kulturą wschodniego pogranicza, omówienie i interpretacja materiału zebranego w trakcie badań terenowych, prowadzonych przez pracowników i studentów kulturoznawstwa w okolicach Hańska.

Zgromadzonych powitał dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Hańsku Ariel Struski. Niespodzianką był występ miejscowego dziecięcego zespołu „Maluch-Retro”, który zaprezentował widowisko „Wilia św. Jana”, oparte na zwyczajach i wierzeniach związanych z nocą świętojańską.

Po części artystycznej głos zabrał Wójt Gminy Hańsk Marek Kopieński, który stwierdził, że Hańsk kulturą stoi. Starosta Włodawski Wiesław Holaczuk podkreślił, że pod względem tradycyjnej obrzędowości Hańsk jest stolicą powiatu włodawskiego. Prof. Jan Adamowski, dyr. Instytutu Kulturoznawstwa podziękował Starostwu i Gminie za gościnne przyjęcie pracowników oraz studentów UMCS w trakcie badań terenowych, które prowadzą do wydobycia elementarnych wartości – gramatyki kultury, która daje poczucie zakorzenienia i staje się identyfikatorem małej ojczyzny w dobie globalizacji.

Następnie mgr Agnieszka Kościuk, która wraz z dr Mariolą Tymochowicz była opiekunem badań terenowych w czerwcu 2010 r., przedstawiła informacje dotyczące eksploracji terenowych. Zakres badań obejmował m.in.: obrzędy, demonologię, medycynę ludową, kuchnię regionalną, pszczelarstwo, budownictwo. Oprócz nagranych wywiadów, zrobiono także dokumentację fotograficzną, opis małej architektury sakralnej, inwentaryzację dwóch cmentarzy obrządku wschodniego, opracowano biogramy regionalnych twórców ludowych.

Fot. Twoje Radio Włodawa

Prof. Jan Adamowski

Część merytoryczną sesji otworzyła mgr Karolina Koziura referatem pt. „Oblicza wielokulturowości w perspektywie wschodniego pogranicza”, w którym wykazała, że w Polsce można mówić o wielokulturowości ze względu na pogranicza, gdzie występuje kumulacja nacji, religii i artefaktów kulturowych.

Prof. Jan Adamowski przedstawił referat „Nadbużańskie sacrum”, w którym pokazywał sposoby przejawiania się sacrum na badanym obszarze. W kulturze ludowej ujawnia się ono bezpośrednio lub poprzez elementy uznane przez daną społeczność za przejaw wyższych mocy. Przykładem bezpośredniego przejawiania się sacrum jest obraz św. Onufrego, który w cudownych okolicznościach przypląnął rzeką, co dało asumpt do powstania kultu tego świętego. Sa-

crum przejawia się także w postaci świętych źródełek, krzyży, kapliczek, „bożych stópek”, czyli śladów zostawionych przez święte osoby, a także w nazwach i tekstach kulturowych.

Mgr Marek Bem z Muzeum Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego w referacie „Bez wątpienia Włodawa jest moją małą ojczyzną” skupił się na historycznych aspektach wielokulturowości we Włodawie oraz na potencjale turystycznym, który wynika z unikalności miasta – na jednej ulicy można tu spotkać cerkiew, kościół katolicki i żydowską bożnicę.

Mgr Andrzej Ner także zwracał uwagę na historyczną wielokulturowość. W referacie „Kolonie niemieckie wyznania ewangelickiego na terenie powiatu włodawskiego” przypomniał o obecności kolonistów na tym terenie, ich działalności gospodarczej, kulturze i relacjach z miejscową ludnością.

Kolejną część otworzyła dr Marta Wójcicka referatem „Opowieści wierzeniowe z okolic Hańska”, które charakteryzują się swoistą pogranicznością, występują na granicy tego, co społeczne (wierzenia) i tego, co indywidualne (przeżycia) oraz na granicy memoratu i fabulatu. W zgromadzonych tekstach autorka odnalazła elementy opowieści wspomnieniowych, typowych podań wierzeniowych oraz historycznych. Pokazała także autorski schemat transformacji i powstawania omawianych gatunków.

Mgr Agnieszka Szokaluk-Gorczyca scharakteryzowała formy nagrobne i inskrypcje prawosławne na cmen-

Fot. Twoje Radio Włodawa

Dyskusja w kuliach

Fot. Twoje Radio Włodawa

Zespół „Maluch-Retro” z Gminnego Ośrodka Kultury w Hańsku w widowisku „Wilia św. Jana”

tarzach w Hańsku i Żdźarce. Analizowała nagrobki, motywy, które się na nich pojawiały, krzyże oraz formuły nagrobne, zapisane w większości cyrylicą. Referatowi towarzyszyła prezentacja zdjęć nagrobków z końca XIX w. i z lat 20. i 30. XX w.

Mgr Magdalena Wójtowicz w referacie „Elementy magiczne w roku obrzędowym okolic Hańska” poddała analizie relacje zgromadzone w trakcie badań terenowych. Skupiła się na magii, rozumianej jako praktyki mające, w przekonaniu wykonawców, moc sprawczą, oraz światopoglądzie, który za nimi stoi. Częścią magicznej wizji świata jest cykliczna koncepcja czasu, która wpływa na specyfikę zwyczajów i obrzędów. Referentka zaprezentowała także rekwizyty poświęcane w czasie różnych świąt, stanowiące ochronę przez złymi mocami.

Mgr Jolanta Pawlak-Paluszek ze Starostwa Powiatowego w Chełmie pokazała „Rolę amatorskich zespołów artystycznych w podtrzymywaniu tradycji ludowej gminy Hańsk”, wskazała na ich funkcje: kulturotwórczą, edukacyjno-wychowawczą oraz tożsamościową.

Mgr Agnieszka Kościuk w referacie „Żniwa i dożynki – na podstawie przekazów z okolic Hańska” przypomniała tradycyjny sposób pracy oraz wierzenia i zwyczaje związane z tym czasem w życiu wsi. Prześledziła etapy zwyczajowego obchodzenia żniw

– od sposobów rozpoznawania, czy zboże jest już dojrzałe aż po uroczyste obchody święta plonów.

Referat „Rybołówstwo we wsi Osowa” w imieniu nieobecnego mgr. Pawła Królikowskiego odczytała studentka Agata Turczyn. Wystąpienie stanowiło przegląd sposobów łowienia i przechowywania ryb oraz sprzętu wykorzystywanego do tego.

W następnej części sesji swoje badania terenowe zaprezentowali studenci kulturoznawstwa – uczestnicy obozu naukowego w czerwcu 2010 r. Paulina Januszewska mówiła o „Wierzeniach i zwyczajach związanych z palmą wielkanocną”. Przedstawiła jej symbolikę, łączącą elementy pogańskie z chrześcijańskimi oraz sposoby wykorzystania palmy przez mieszkańców badanego terenu.

Marzena Badach pokazała wielokulturowość wigilii Bożego Narodzenia, która na pograniczu przejawiała się celebracją dwóch wigilii – katolickiej i prawosławnej, oraz zaduszkowość tego czasu, który pierwotnie funkcjonował także jako święto zmarłych, co poświadczają zachowane zwyczaje, m.in. zostawianie pustego miejsca przy stole i noszenie pokarmów na cmentarz. Iwona Szymanowska w komunikacie „Od Bożego Narodzenia do Trzech Króli” przywołała wybrane zagadnienia związane z tym okresem liturgicznym.

Lecznictwo ludowe zaprezentowała Dorota Dzierżek. Pokazała osoby zajmujące się leczeniem, przytoczyła ludowe poglądy na przyczyny chorób oraz sposoby leczenia, które często opierały się na działaniach magicznych. Jakub Nowak przedstawił „Wierzenia i zwyczaje związane z pszczołami”. Bartnictwo i pszczelarstwo w okolicach Hańska mają długą tradycję. Pszczoły traktowano w szczególny sposób, o czym świadczą zachowane zwyczaje, np. zawiadamianie pszczoł o śmierci gospodarza.

Sesję zakończył referat Bartosza Kołtonowskiego, który mówił o tradycyjnych sposobach przygotowania i przechowywania pożywienia. Podał kilka przepisów na regionalne potrawy, np. gomułki, fuszer, sołoduchę i pokazał różnice między posiłkami codziennymi i świątecznymi.

Na zakończenie prof. Jan Adamowski podziękował władzom Powiatu i Gminy za wsparcie organizacyjne oraz zwrócił uwagę na poznawczą i kulturotwórczą funkcję takich spotkań. Wójt Gminy Hańsk podziękował za badania i sesję naukową oraz zaoferował pomoc w organizacji kolejnego obozu terenowego. Zaznaczył, że czas płynie, ludzi ubywa, należy się więc spieszyć z utrwalaniem zanikających tradycji.

Magdalena Wójtowicz

WOKÓŁ AKTUALNYCH PROBLEMÓW FINANSÓW PUBLICZNYCH: OGRANICZANIA DEFICYTU I DŁUGU PUBLICZNEGO

W dniach 11–12 kwietnia 2011 r. w Zajeździe Piastowskim w Kazimierzu Dolnym odbyła się szósta międzynarodowa konferencja naukowa „Ekonomiczne i prawne uwarunkowania oraz bariery redukcji deficytu i długu publicznego”, zorganizowana przez Katedrę Finansów Publicznych Wydziału Ekonomicznego UMCS we współpracy z Katedrą Finansów i Prawa Finansowego Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL JP II oraz Katedrą Prawa Finansowego i Podatkowego Akademii L. Koźmińskiego.

Ideą tych cyklicznych spotkań, organizowanych z inicjatywy prof. Alicji Pomorskiej oraz prof. Jolanty Szołno-Koguc, jest integracja środowisk finansistów i prawników zajmujących się problematyką finansów publicznych i prawa finansowego. W tym roku rozważania poświęcono ekonomicznym i prawnym uwarunkowaniom oraz barierom redukcji deficytu i długu publicznego.

W obradach wzięli udział kierownicy i pracownicy naukowi kilkunastu czołowych ośrodków uniwersyteckich oraz uczelni ekonomicznych z całej Polski (m.in. z Białegostoku, Gdańska, Katowic, Krakowa, Lublina, Łodzi, Olsztyna, Opola, Poznania, Rzeszowa, Szczecina, Torunia, Wrocławia i Warszawy), a także reprezentanci zagranicznych ośrodków naukowych (m.in. z Woroneża w Rosji). Zaproszenie do udziału w konferencji przyjęli również przedstawiciele władz UMCS: JM Rektor prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski, Dziekan Wydziału Ekonomicznego prof. dr hab. Jerzy Węclawski oraz Kierownik Instytutu Ekonomii i Finansów prof. dr hab. Henryk Ronek. Honorowymi gośćmi byli reprezentanci władz lokalnych – Prezydent Miasta Lubli-

Fot. Grzegorz Matyszek

Panel dyskusyjny. Od lewej: prof. dr hab. Stanisław Owsiak (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie), prof. dr hab. Teresa Lubińska (Uniwersytet Szczeciński), prof. dr hab. Eugeniusz Ruśkowski (Uniwersytet w Białymstoku), prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski (JM Rektor UMCS), prof. dr hab. Witold Modzelewski (Uniwersytet Warszawski), prof. dr hab. Elżbieta Chojna-Duch (Uniwersytet Warszawski), prof. dr hab. Cezary Kosikowski (Uniwersytet w Białymstoku) oraz prof. dr hab. Krystyna Piotrowska-Marczak (Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu)

na dr Krzysztof Żuk oraz Skarbnik Miasta Irena Szumlak. Konferencję uświetnili swoją obecnością także przedstawiciele aparatu skarbowego: Dyrektor Izby Skarbowej w Lublinie Tadeusz Gawda, dyrektorzy urzędów skarbowych – Grażyna Pelewicz i dr Adam Zdunek oraz reprezentanci wydawnictw branżowych (Wolters Kluwer).

Pierwszym punktem obrad plenarnych był panel dyskusyjny poświęcony pożądanym kierunkom naprawy finansów publicznych. Wzięli w nim udział wybitni specjaliści z dziedziny ekonomii i prawa, którzy w III RP zajmowali wysokie stanowiska w organach państwowych, m.in.: prof. dr hab. Elżbieta Chojna-Duch (wiceminister finan-

sów w latach 1994–1995 i 2007–2010, obecnie członek Rady Polityki Pieniężnej), prof. dr hab. Teresa Lubińska (minister finansów w latach 2005–2006), prof. dr hab. Stanisław Owsiak (członek Rady Polityki Pieniężnej w latach 2004–2010 oraz wiceprzewodniczący Rady Strategii Społeczno-Gospodarczej przy Prezesie Rady Ministrów w latach 1994–2004), prof. dr hab. Witold Modzelewski (wiceminister finansów w latach 1992–1996). Do dyskusji włączyli się również tak wybitni przedstawiciele nauki finansów publicznych prawa finansowego, jak prof. dr hab. Krystyna Piotrowska-Marczak, prof. dr hab. Cezary Kosikowski oraz prof. dr hab. Eugeniusz Ruśkowski.

Uczestnicy panelu opowiedzieli się za koniecznością kompleksowej reformy finansów publicznych: racjonalizacji wydatków, ale także optymalizacji systemu podatkowego. Zwrócono uwagę na brak długookresowej polityki państwa dotyczącej redukcji deficytu budżetowego i kontroli zadłużenia publicznego. Zauważono także, że tylko współpraca przedstawicieli nauki i praktyki może umożliwić poprawę stanu finansów państwa. Istotnym odniesieniem podejmowanych w tej części obrad rozważań i głosów w dyskusji była najnowsza publikacja prof. C. Kosikowskiego, pt. „Naprawa finansów publicznych w Polsce”.

Kolejny punkt programu konferencji stanowiła sesja plenarna poświęcona problemom ograniczania deficytu i długu publicznego w warunkach kryzysu finansowego. Zakres przedmiotowy wygłaszanych referatów dotyczył bardzo szerokiego spektrum zagadnień. Jako pierwsza z referatem wystąpiła prof. dr hab. Krystyna Piotrowska-Marczak, dokonując przeglądu metod i instrumentów ograniczania deficytu budżetowego i długu publicznego w Polsce. Dr Jolanta Ciak swoje wystąpienie koncentrowała wokół wpływu kryzysu finansowego na stan finansów publicznych krajów UE. Dr hab. Tomasz Nieborak zastanawiał się nad rolą Paktu Stabilno-

Fot. Grzegorz Matyszek

Konferencję otwiera prof. dr hab. Alicja Pomorska. Od lewej: ks. prof. dr hab. Piotr Stanisław, prodziekan Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL, prof. dr hab. Jerzy Węclawski, dziekan Wydziału Ekonomicznego UMCS, prof. dr hab. Alicja Pomorska, prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski, JM Rektor UMCS, prof. dr hab. Jolanta Szołno-Kogut, kierownik Katedry Finansów Publicznych UMCS oraz prof. dr hab. Paweł Smoleń, kierownik Katedry Finansów i Prawa Finansowego KUL

ści i Wzrostu w konsolidacji gospodarek państw członkowskich Unii Gospodarczej i Walutowej. Prof. dr hab. Bożena Kołosowska dokonała przeglądu zmian wprowadzanych w systemach emerytalnych wybranych krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Dr Jacek Tomkiewicz analizował związek między nierównowagą fiskalną a podstawowymi wielkościami makroekonomicznymi. Dr Barbara Woźniak poszukiwała odpowiedzi na pytanie, jakie zmiany nastąpiły w zakresie pomocy publicznej udzielanej przez Polskę i kraje UE w warunkach kryzysu ekonomicznego.

Drugi dzień obrad poświęcono analizie przyczyn pogarszającej się sytuacji finansowej i wzrostu zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego. Sesję rozpoczęła swoim wystąpieniem prof. dr hab. Jadwiga Glumińska-Pawlic, analizując związek między rozwojem gospodarki lokalnej a wielkością państwowego długu publicznego. Rozważania w tym nurcie kontynuował dr Marek Pypec. Prof. dr hab. Małgorzata Ofiarska i prof. dr hab. Zbigniew Ofiarski dokonali przeglądu metod reglamentacji długu związków komunalnych w Polsce. Dr Magdalena

Kogut-Jaworska analizowała zmienność dochodów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego w warunkach spowolnienia gospodarczego. Prof. dr hab. Marzanna Poniatowicz prowadziła rozważania nad specyfiką zadłużenia samorządowego, charakteryzując go jako tzw. „dobry dług”. Prof. dr hab. Joanna M. Salachna dokonała oceny regulacji dotyczących ograniczania długu samorządowego, wprowadzonych ustawą o finansach publicznych z 2009 r. Dr Wojciech Gonet wskazał metody realizacji programów naprawczych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Obrady zaowocowały nie tylko ciekawą dyskusją i interesującymi referatami, inspirującymi do dalszych dociekań naukowych, ale także konkretnymi wnioskami aplikacyjnymi istotnymi dla naprawy finansów publicznych w Polsce. I tym razem pokłosem będzie obszerna publikacja monograficzna, w której zawarte zostaną wszystkie nadesłane referaty, a także przebieg dyskusji panelowej.

**Prof. nadzw. dr hab.
Jolanta Szołno-Kogut
Mgr Małgorzata
Mazurek-Chwiejczak**

LWL-Museum
für Archäologie
Westfälisches
Landesmuseum
w Herne

Fot. Tadeusz Wiśniewski

KLEMENTOWICE W ZAGŁĘBIU RUHRY – HUGO OBERMAIER GESELLSCHAFT

W dniach 26–30 kwietnia 2011 r. mgr Tadeusz Wiśniewski z Instytutu Archeologii UMCS uczestniczył w międzynarodowej konferencji naukowej, prezentując referat „Magdalenian camp in Klementowice (Eastern Poland) – Preliminary report on the 2007–2010 excavations and perspectives for future research”.

Profesor Jef Vandenberghe w trakcie objaśniania sekwencji stratygraficznej w czasie wycieczki do rezerwatu w Denekamp

Konferencja odbyła się w Muzeum Archeologicznym w Herne, w Nadrenii Północnej-Westfalii. Zorganizowana została przez Stowarzyszenie Badań Czwartorzędu i Archeologii Epoki Kamienia – Hugo Obermaier (Hugo Obermaier – Gesellschaft für Erforschung des Eiszeitalters und der Steinzeit e.v.) we współpracy z Regionalnym Stowarzyszeniem Westfalii-Lippe (Landschaftsverbandes Westfalen-Lippe).

Stowarzyszenie Hugo Obermaier założone zostało 23 czerwca 1951 r. na Uniwersytecie w Ratyzbonie. Powstało z inicjatywy niemieckich archeologów, geologów, paleontologów i antropologów, a jako pierwszy przewodniczył mu słynny archeolog niemiecki dr Lothar F. Zotz z Uniwersytetu w Erlangen. Do założenia tej instytucji przyczyniła się przede wszystkim postać samego Hugo Obermaiera. Urodził się w 1877 r. w Ratyzbonie, w latach 1901–1904 studiował

w Wiedniu archeologię pradziejową, geografę fizyczną, geologię, paleontologię, etnologię, filologię niemiecką i anatomię człowieka. Jego nauczycielami byli m.in. Albrecht Penck, Josef Szombathy i Moritz Hoernes. W 1904 r. uzyskał stopień doktora na podstawie rozprawy „Die Diffusion der Menschheit während der Eiszeit in Mitteleuropa”. Był wykładowcą na uniwersytetach w Wiedniu i Madrycie, a w 1911 r. objął profesurę w Instytucie Paleontologii Człowieka w Paryżu. W 1933 r., po dojściu do władzy nazistów, odrzucił propozycję objęcia kierownictwa Katedry Maxa Eberta w Berlinie. Po wybuchu wojny wyjechał do Fryburga w Szwajcarii, gdzie objął stanowisko profesora. Zmarł w 1946 r. po długiej chorobie w Salesianum we Fryburgu. Zasłużył się przede wszystkim jako wybitny badacz, który jako jeden z pierwszych stworzył podstawy metodyczne do prowadzenia profesjonalnych badań archeologicznych. Z pewnością wpływ na jego sposób postrzegania archeologii jako nauki miało wszechstronne wykształcenie oraz wybitni naukowcy, u których kształtował swój warsztat. Szczególnie zasłynął ze współpracy z Henri Breuilem, badając jaskinie w El Castillo i Cueva de La Pasiega w Kantabrii, gdzie odkryto słynne dzisiaj malowidła naskalne.

Nadrzędną ideą Stowarzyszenia jest kontynuowanie i prezentowanie problematyki badań czwartorzędu oraz kultur epoki kamienia, ze szczególnym naciskiem na kultury starszej epoki kamienia (paleolitu). Bardzo ważnym punktem statusu są

Uczestnicy konferencji przed wejściem do jaskini Feldhofhöhle

również kontakty z zagranicznymi naukowcami, aby w duchu pamięci Hugo Obermaiera prowadzić wymianę informacji na polu międzynarodowym nie tylko z archeologami, ale również z naukowcami dziedzin pokrewnych. Stowarzyszenie wydaje międzynarodowy, recenzowany Rocznik „Quartär”, gdzie publikowane są wyniki projektów badawczych, dotyczących głównie zagadnień starszej epoki kamienia.

Konferencja w Herne była już 53. spotkaniem Stowarzyszenia. Wzięło w niej udział ok. 150 osób z 10 krajów Europy (Niemiec, Holandii, Szwajcarii, Austrii, Polski, Czech, Słowacji, Ukrainy, Rumunii i Bułgarii). Wygłoszono 40 referatów plenarnych oraz zaprezentowano 21 posterów. W dniach 29 i 30 kwietnia odbyły się także 2 wycieczki terenowe. W trakcie pierwszej z nich zwiedzano Muzeum Historii Naturalnej w Denekamp (Holandia), gdzie mieści się ścisły rezerwat przyrody. Przewodnikami byli profesorowie Jan van Huissteden i Jef Vandenbergh z Uniwersytetu w Amsterdamie. Druga wycieczka odbyła się do jaskiń w południowej Westfalii, w których odkryto ślady pobytu człowieka paleolitycznego.

Interdyscyplinarne badania archeologiczne w Klementowicach po raz kolejny zostały zaprezentowane na forum międzynarodowym (patrz: „WU” 2011, nr 3–4/172–173). Dowodem pozytywnego oddźwięku wśród słuchaczy jest złożona przez organizatorów propozycja opublikowania wyników badań w Klementowicach w Roczniku „Quartär”.

Tadeusz Wiśniewski

Fot. Tadeusz Wiśniewski

SŁOWIANIE I ICH ŚWIAT W POBIEROWIE

W urokliwym Pobierowie nad Bałtykiem w dniach 14–16 kwietnia 2011 r. odbyła się XIII Międzynarodowa Konferencja Młodych Naukowców „Świat Słowian w języku i kulturze”, zorganizowana przez Instytut Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Szczecińskiego. Obrady w trzech sekcjach odbywały się w malowniczo usytuowanym Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym USz na wysokim bałtyckim klifie.

Otwarcia konferencji dokonała organizator i opiekun Koła Naukowego Sławistów prof. dr hab. Ewa Komorowska. W trakcie obrad plenarnych, a następnie w poszczególnych sekcjach referaty swe wygłaszali zarówno naukowcy, jak i doktoranci oraz studenci z Polski, Rosji, Niemiec, Ukrainy i Białorusi.

Organizatorzy – Zakład Języków i Kultury Słowiańskich IFS oraz Koło Naukowe Sławistów USz zapewniły również oprawę artystyczną przedmiotowego spotkania. Pierwszego dnia wieczorem jego uczestnicy obejrzeli występ kabaretowy studenta USz Bartka Marciniaka „USB, czyli pierwsze prawo Murphy’ego”. Nazajutrz zaś odbył się pokaz tańca towarzyskiego w wykonaniu pary studentów miejscowej filologii słowiańskiej oraz występy chóru „Cantus Delicium”, prezentującego zarówno muzykę religijną, jak i standardy światowej muzyki rozrywkowej. Codziennie odbywały się także spotkania przy grillu.

Z UMCS w konferencji wzięło udział aż dziewięć osób. Najliczniej reprezentowany był Instytut Filologii Słowiańskiej. Dr Leszek Mikrut wygłosił referat zatytułowany: „»Piętno« wschodniosłowiańskiego folkloru (na przykładzie wybranych utworów literatury polskiej)”, jak również przewodniczył obradom jednej z sekcji. Z tegoż Instytutu także czwórka doktorantów zapoznała uczestników z wynikami swoich badań. Mgr Agnieszka Potyrańska zaprezentowała słowo-symbol („nedotykomka”) Fiodora Sołoguba w kontekście demonolo-

Fot. Iwona Kowalczyk

Wystąpienie dr. Leszka Mikruta na konferencji w Pobierowie

gii słowiańskiej. O narodowym micie Rosji w „Rossiadzie” Michała Chieraskowa rozważania snuła mgr Elwira Michalska, a problemem „nieudanych” bohaterów literackich w kontekście obrony Andrzeja Sztolca zajął się mgr Artur Sadecki. Prezentacji wybranych zagadnień przekładu anegdot z języka rosyjskiego na język polski dokonał mgr Marcin Dziwisz.

Dwie studentki lubelskiej rusycystyki również podzieliły się z uczestnikami konferencji swymi spostrzeżeniami naukowymi. Iwona Kowalczyk dokonała analizy semantycznej frazeologizmów z nazwami zwierząt w języku rosyjskim i polskim, zaś Katarzyna Dmistrak zajęła się prawosławną obrzędowością zimową na południowym Podlasiu. Instytut Filologii Polskiej UMCS reprezentowała dr Monika Gabrys z referatem poświęconym lubelskim impresjom wojennym w „Tygodniku Ilustrowanym” z 1916 r. Dr Bartłomiej Maliszewski z Centrum Języka i Kultury Polskiej omówił metaforyczne określenia podziału Europy na Wschód i Zachód w tekstach publicystycznych.

Cykliczne obrady młodych naukowców w Pobierowie stały się już tradycją, zaś przedstawiciele UMCS zawsze biorą w nich aktywny udział. Następną okazją do spotkania wprawdzie dopiero za rok, ale organizatorzy przewidują też jeszcze możliwość tegorocznej jesiennej wymiany poglądów.

dr Leszek Mikrut

Pracownia Glottodydaktyki

Języków Słowiańskich

Instytut Filologii Słowiańskiej UMCS

ROK MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ SYMPOZJUM NAUKOWE W INSTYTUCIE FIZYKI

Rok 2011 został w Polsce ogłoszony rokiem Marii Curie-Skłodowskiej. Okazją jest 100. rocznica przyznania naszej Patronce nagrody Nobla, którą otrzymała w 1911 r. za odkrycie polonu i radu, wyizolowanie czystego radu oraz badania właściwości tego pierwiastka i jego związków chemicznych.

Dla uczczenia tej rocznicy i przypomnienia dorobku naukowego wielkiej Patronki naszego Uniwersytetu oraz jego znaczenia w nauce Instytut Fizyki UMCS zorganizował w dniach 19–20 maja 2011 r. symposium naukowe pt. „Spuścizna naukowa Marii Curie-Skłodowskiej”. Równocześnie odbyła się na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki podniosła uroczystość odnowienia po 50 latach doktoratu nestora lubelskich fizyków – prof. dr. hab. Stanisława Szpikowskiego. Symposium zgromadziło kilkanaście wybitnych osobistości świata nauki z całej Polski, którzy prezentowali wykłady związane bezpośrednio lub pośrednio z badaniami zapoczątkowanymi przez małżonków Curie i kontynuowanymi po śmierci Piotra przez Marię.

Pierwszy wykład zatytułowany „Spuścizna naukowa Marii Curie-Skłodowskiej” wygłosił prof. Ryszard Sosnowski z Instytutu Problemów Jądrowych PAN. Profesor przypomniał kilka znanych faktów z życiorysu naszej Noblistki oraz niektóre z jej przenikliwych spostrzeżeń naukowych. Po odkryciu radu i zauważeniu, że wydziela on bardzo dużo energii, a jednocześnie nie zmienia się jego wygląd ani masa (teraz wiemy, że masa się nie-

co zmienia w wyniku reakcji jądrowych), stwierdziła w jednej z prac: „Sugeruję, że energia słoneczna jest wynikiem reakcji, jakie zachodzą w ciałach promieniotwórczych”. Konkretnie reakcje zachodzące na słońcu są reakcjami syntezy, ale idea reakcji jądrowych jest słuszna.

Profesor Adam Sobiczewski z tego samego Instytutu omówił odkrycie nowych pierwiastków, skupiając się na kiurze (łac. *curium*, symbol chemiczny Cm, liczba $Z=96$), którego nazwę na cześć państwa Curie zaproponował jego odkrywca – Glenn Theodore Seaborg. Prof. Sobiczewski, badacz tzw. wyspy pierwiastków superciężkich, omówił też historię odkrycia ostatniego z pierwiastków o liczbie $Z=112$ nazwanego *copernicium* (w j. polskim kopernik, symbol Cn). Został on najpierw zaobserwowany w Instytucie Badań Ciężkich Jonów (GSI) w Darmstadt (Niemcy) w 1996 r. Odkrycie to później zostało potwierdzone w RIKEN (Japonia) oraz w Dubnej (Rosja) i uznane przez Międzynarodową Unię Chemii Czystej i Stosowanej w 2009 r. Nazwę zaproponowaną przez odkrywców zatwierdzono w 2010 r. Profesor poinformował, że kolejny pierwiastek, o liczbie porządkowej $Z=117$ odkryto przed rokiem.

Wykład omawiający zastosowania zjawiska rozpadu promienio-

twórczego do określania wieku różnych obiektów wygłosiła prof. Anna Pazdur z Politechniki Śląskiej. Pani Profesor jest specjalistką określającą wiek obiektów tzw. metodą radiowęglową, którą można stosować do obiektów nie starszych niż 50 tysięcy lat. Prof. Pazdur podała interesujące przykłady geologiczne i archeologiczne. Inną metodę datowania, tzw. potasowo-argonową, omówił w drugim dniu symposium prof. Stanisław Hałas z UMCS.

Profesor Jerzy Jastrzębski ze Środowiskowego Laboratorium Ciężkich Jonów Uniwersytetu Warszawskiego przedstawił różne metody otrzymywania oraz formy zastosowania radioizotopów. Radiofarmaceutyki mają szerokie zastosowanie w diagnostyce medycznej (90%). Zastosowania terapeutyczne oraz paliatywne to obecnie 10%. Na świecie wykonuje się rocznie około 35 mln procedur medycznych z wykorzystaniem radioizotopów. Radiofarmaceutyki służą m.in.: określaniu przestrzennego rozmieszczenia komórek nowotworowych, badaniu procesów metabolicznych, niszczeniu komórek niepożądanych, testowaniu działania nowych farmaceutyków.

Kolejny wykład – „Fizyka jądrowa w kuchni, medycynie i na polu minowym” – został wygłoszony przez prof. Pawła Moskała z Instytutu Fi-

Źródło: „Biesiada Literacka” 1912, nr 2

zyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prelegent omówił metody jądrowe konserwacji żywności, a także nowoczesne propozycje wykrywania materiałów wybuchowych. Przypomniał, że pierwszą pracę na temat fizjologicznych skutków promieniowania radu napisał Polak Jan Kazimierz Danysz (ojciec znanego współodkrywcę hiperjader) z Piotrem Curie. Okazuje się, że dawka promieniowania w wysokości 1000 Gy (1 grej = 1 Gy odpowiada energii 1 dżula przekazanej masie 1 kg) zabija ponad 99% bakterii salmonelli, a niszczy jedynie jedną milionową procenta cukrów. Oznacza to, że tak konserwowana żywność zachowuje wszystkie właściwości odżywcze i smakowe.

Współpraca naukowa w zakresie fizyki jądrowej i fizyki cząstek elementarnych pomiędzy uczonymi francuskimi i polskimi została przedstawiona w referacie prof. Jana Stycznia z Instytutu Fizyki Jądrowej PAN z Krakowa. Profesor omówił niektóre indywidualne i instytucjonalne formy tej współpracy, która tylko w wymienionych dziedzinach fizyki zaowocowała liczbą ponad 1000 publikacji w najlepszych czasopismach, szeregiem doktoratów i habilitacji oraz doktoratami wykonanymi w systemie *cotutelle* [System *cotutelle* zakłada realizację

jednego doktoratu na 2 uczelniach pod opieką 2 promotorów – przyp. Redakcji]. Należy dodać, że polsko-francuska współpraca naukowa nie ogranicza się do fizyki jądrowej i cząstek elementarnych, ale te gałęzie fizyki rozwinęły się po odkryciach państwa Curie. Naukowe kontakty polsko-francuskie wciąż są bardzo intensywne i rozwijają się dalej.

Zastosowanie zjawiska Mössbauera do badania metali i nadprzewodników (głównie ostatnio odkrytych pniktydków żelaza) przedstawił prof. Krzysztof Ruebenbauer z Akademii Pedagogicznej w Krakowie, a prof. Bożena Jasińska z UMCS poświęciła swój wykład badaniu materiałów za pomocą anihilacji pozytonów. W metodzie tej obserwuje się „światło” powstające w wyniku anihilacji elektronu i antyelektronu. Podobnie jak w technice Mössbauera, wykorzystuje się tutaj fakt, że promieniowanie niesie informację o ośrodku, w którym powstaje.

Interesujący wykład o zastosowaniu promieniowania jonizującego w ochronie środowiska, którego wysłuchał prorektor Stanisław Chibowski, wygłosił prof. Andrzej Grzegorz Chmielewski z Instytutu Chemii i Techniki Jądrowej z Warszawy. Prelegent omówił szereg stanowisk wykorzystujących takie promieniowanie do oczyszczania ośrodków

gazowych, ciekłych i w fazie stałej, podkreślając ich zalety.

Profesor Paweł Olko z Instytutu Fizyki Jądrowej PAN z Krakowa przedstawił realizowany przez ten Instytut, a kierowany przez autora referatu projekt budowy i uruchomienia Narodowego Centrum Terapii Hadronowej. Autor pokazał także popularnonaukowy film zrealizowany przez dr. Jerzego Grębosza z IFJ, w którym omówiono zasadę terapii raka oka przez napromieniowanie go protonami.

Profesor Krzysztof Pomorski z UMCS w wykładzie „Quo vadis fizyka jądrowa” przypomniał, że w marcu 2011 r. minęła 100. rocznica odkrycia jądra atomowego oraz przedstawił wciąż nierozwiązane problemy fizyki jądrowej. Profesor Andrzej Gózdź z UMCS wygłosił referat przygotowany przez niego oraz prof. Jerzego Dudka ze Strasburga na temat roli symetrii w fizyce klasycznej i kwantowej, a w szczególności w fizyce jądra atomowego.

W sympozjum licznie uczestniczyli pracownicy i studenci. Byli to nie tylko fizycy, co bardzo ucieszyło organizatorów. Dziękujemy wszystkim za udział, a szczególne wyrazy wdzięczności przekazujemy wykładowcom.

**Karol Izidor Wysokiński
Zbigniew Korczak**

„Na jeziorze Lednicy leżała wyspa, ostrów święty, do którego z dala, od Wisły, nawet od Łaby, od Odry przychodzili z ofiarami po wróżby i rady pielgrzymi. Wieść niesła, że chaty biednych ludzi stały tu od wieków, że ich niegdyś była tu moc wielka, że pale znaczną część wód zajmowały, a na pokładach nad nimi cała niegdyś osada liczna i zamożna zamieszkiwała...”

„Stara baśń”, Józef Ignacy Kraszewski

Uczestnicy konferencji przed wiejskim kościołem w Wielkopolskim Parku Etnograficznym w Dziekanowicach

Fot. Agnieszka Marcewicz-Kuba

POZNAŃ – SPEKTROSKOPIA, GRODY PIASTÓW I MARCIŃSKIE ROGALE

Słońce zachodzi nad Lednicą. Czerwonożłota kula zanurza się majestatycznie w wodach jeziora, ciężki zapach skoszonej trawy zwiastuje nadchodzące wakacje, pozwalając zapomnieć na chwilę o niedokończonych publikacjach i tłumie czekających pod drzwiami studentów, i gdyby nie uporczywie gryzące komary, świat wydawałby się idealny.

W dniach 25–27 maja 2011 r. odbyło się XV Jubileuszowe Ogólnopolskie Sympozjum Spektroskopowe, zatytułowane „Zastosowanie metod spektroskopowych w badaniach materiałów i związków chemicznych”. Tegoroczne sympozjum połączone z jubileuszem 20-lecia istnienia

firmy Medson, współorganizatora konferencji. Tematem spotkania były nowoczesne metody pomiarowe, akcesoria i oprogramowanie, z uwzględnieniem spektroskopii ramanowskiej, technik mikroskopowych i światłowodowych, w połączeniu z prezentacją urządzeń Jasco i Brooks oraz możliwością spraw-

dzenia sprzętu i wykonania pomiarów testowych. Sympozjum zorganizowano w myśl zasady połączenia osiągnięć nauki z jej zastosowaniem w przemyśle. Organizatorami byli, jak co roku, Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu oraz wspomniana już firma Medson S.C.

Fot. Agnieszka Marcewicz-Kuba

Ostrów Lednicki – pierwsza znaleziona na ziemiach polskich muszla pielgrzymia, stanowiąca znak pątnika na trasie Szlaku Św. Jakuba do Santiago de Compostela

Fot. Agnieszka Marcewicz-Kuba

Bizantyjska stauroteka – relikwiarz do przechowywania fragmentów Krzyża Świętego, jeden z najważniejszych skarbów znalezionych w ruinach grodu pierwszych Piastów

Aparatura Analityczna Paczkowo. Celem Sympozjum była prezentacja i omówienie aktualnych osiągnięć naukowych dotyczących zastosowań metod spektroskopii cząsteczkowej i atomowej, absorpcyjnej, emisyjnej i rozproszenia, stacjonarnej i czasowo rozdzielczej, badania właściwości związków chemicznych i reakcji chemicznych, oceny i kontroli jakości żywności, wyrobów przemysłowych i procesów produkcyjnych, a także nowoczesnej metody analizy danych spektroskopowych. Podczas wykładów plenarnych i komunikatów podejmowane były problemy z zakresu praktycznych zastosowań metody FT-IR/PAS (dr hab. Janusz Ryczkowski, prof. UMCS), spektroskopii IR, białej fluorescencji czy spektroskopowych konsekwencji oddziaływania substancji toksycznych z układami porfyrinowymi (dr Magdalena Makarska-Białokoz). Obradom towarzyszyła również sesja posterowa, zakończona konkursem z nagrodami dla najlepszego plakatu, a także liczne imprezy towarzyszące, aby zarówno umysł, jak i dusza syte były pozytywnych wrażeń.

Miła atmosfera, sympatia i zrozumienie dla początkujących naukowców oraz nieformalny w pew-

nym stopniu nastrój konferencji przyciągają do Poznania z każdym rokiem coraz większą liczbę doktorantów i młodych pracowników nauki. Reprezentacja Wydziału Chemii UMCS stanowiła w tym roku silną grupę, na czele z Prodziekanem ds. Współpracy z Zagranicą dr. hab. Januszem Ryczkowskim, prof. UMCS, otoczonym wianuszkiem zaangażowanych w swą pracę i otwartych na nowinki chemiczne pań (dr Magdalena Makarska-Białokoz, dr Agnieszka Marcewicz-Kuba, dr Sylwia Pasieczna-Patkowska, mgr Małgorzata Gil, mgr Agnieszka Lipke, mgr Kinga Niedziółka, mgr Dorota Pietras-Ożga). Oprócz reprezentacji Poznania i Lublina, w sympozjum uczestniczyli też przedstawiciele ośrodków naukowych z Krakowa, Katowic, Szczecina, Białegostoku, Kielc, Wrocławia, Olsztyna, Warszawy czy Radomia. Tak licznemu i zróżnicowanemu gronu osób nie zabrakło tematów do naukowych dyskusji oraz do wymiany poglądów na inne, mniej naukowe sprawy.

Smakując przepyszne rogaliki marcińskie w przerwach konferencji, zastanawiałam się, co tym razem wywarło na mnie największe wrażenie. Czy kolejne naukowe osiągnięcia moich chemicznych znajomych, czy coraz szybciej jeżdżące po ulicach Poznania samochody, nie zważające na pieszych, pomimo zielonego dla nich światła, czy wreszcie pewien uniwersalizm, zauważalny w życiu każdego z nas, bez względu na zawód, status społeczny czy czasy, w których przychodzi żyć. Moje myśli wciąż krążą wokół Ostrowa Lednickiego i ruin grodu pierwszych Piastów, prawdopodobnego miejsca chrztu Polski. Próbuję wyobrazić sobie Mieszka I, silnego, górującego nad poddanymi mężczyznę, nie pozbawionego oczywiście wad, który jednak podjął tak ważną dla naszego narodu decyzję. Czy współcześni mu ludzie, zamieszkujący wyspę, rozumieli motywy jego postępowania? I czy była wśród nich ta wyjątkowa, być może bardzo ważna kobie-

Fot. Agnieszka Marcewicz-Kuba

Nowe „przyjaźnie” nawiązane w trakcie konferencji – nowe doktorantki z formacją rzeźb wojów piastowskich

Fot. Agnieszka Marcewicz-Kuba

Kaplica-baptysterium w ruinach pałacu Mieszka I

ta, której gigantyczny szkielet (ok. 215 cm) odnaleziono w kościele grodowym na Ostrowie? Krewna króla, kapłanka czy po prostu chora na akromegalię dziwna nieszczęśliwa osoba na zawsze pozostanie związana z moimi pokonferencyjnymi przemyśleniami.

Pudełko tradycyjnych rogali marcińskich, upieczonych z półfrancuskiego ciasta i napełnionych nadzieniem z białego maku, wanilii, mielonych daktyli lub fig, rodzynek oraz skórki pomarańczowej, spoczywa w pociągu obok mojej torebki. Takie same pakunki wiezie każdy z moich konferencyjnych kolegów. Co prawda sympozjum już się skończyło, ale poznańskie słodkości na pewno pozwolą lepiej utrwalić się naszym pozytywnym wrażeniom, zachęcając do powrotu w krainę Piastów i spektroskopii.

Magdalena Makarska-Białokoz

JOANNA POLAK

Ur. 12 marca 1978 r. w Lublinie. Ukończyła Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych w Lublinie i Akademię Sztuk Pięknych w Poznaniu na Wydziale Komunikacji Multimedialnej. Dyplom magistra sztuki, realizator obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografii, ze specjalnością film animowany uzyskała w 2003 r. Wykłada animację i grafikę multimedialną w Zakładzie Sztuki Mediów Cyfrowych Wydziału Artystycznego UMCS.

Jej filmy, wideoinstalacje, fotografie, rzeźby, makramy i obrazy były prezentowane na 23 wystawach, 61 festiwalach (na 5 kontynentach), 13 kanałach telewizyjnych (Europa, Azja, USA) i w ponad 300 prezentacjach. Artystka zdobyła 16 nagród i wyróżnień (w Lublinie, Poznaniu, Krakowie, Gdańsku, Wągrowcu, Łodzi, Budapeszcie, Ostrawie, Filadelfii). Jest autorką 70 filmów, głównie animowanych. Jej aktualne poszukiwania twórcze skupiają się wokół eksperymentów z wideoinstalacją symultaniczną.

Najważniejsze prezentacje: 2006 – Durban (Afryka Płd.), Międzynarodowy Festiwal Filmowy 2006–2007 – Filadelfia (USA), Next Frame Festival 2006, 2009 – Wiedeń (Austria), VIS Vienna Independent Shorts Filmfestival, MuseumsQuartier.

PRZYGODA ZE SZTUKĄ JOANNY POLAK

– Główna bohaterka stoi na placu. Oblepiają ją ptaki. Każda klatka ma ponad 400 warstw. To była najtrudniejsza scena – o filmie „Hotel Mirage” mówi Joanna Polak, autorka animacji, po czym dodaje: – Przeciętna minuta filmu to jest 1440 rysunków, a „Hotel Mirage” ma 16 minut i 32 sekundy.

Zostać ptakiem

„Hotel Mirage” opowiada o życiu dziewczyny odrzuconej przez środowisko ze względu na swoją nadmierną tuszę – opowiada Joanna Polak. – Drugi jej problem to marzenie o rzeczy niemożliwej – o tym, żeby zostać ptakiem. Przez cały film szukałam rozwiązania, w jaki sposób jej pomóc – dodaje. Nasycony symboliką w warstwie narracyjnej, plastycznej i animacyjnej film „Hotel Mirage” w 16 minut stara się zwrócić uwagę na problemy głównej bohaterki i wciągnąć widza w jej ulotny świat. Pomysł na film zrodził się na przełomie 2004 i 2005 roku. – Kiedy powstaje w mojej głowie obraz, który sam się rozwija i nie chce zniknąć przez dłuższy czas, zaczynam myśleć, co dalej z tym zrobić – zdradza autorka. – W trakcie tworzenia tego filmu prześladował mnie kolor różowy – uśmiecha się. – Z kolei „Hotel Mirage” pochodzi od niszczonego hotelu w Jarocinie. Wszystkie tła filmowe to zdjęcia autorki inspirowane historycznymi pocztówkami. Z kolei „mirage” to symbol tego, że wszyscy chodzą tam po coś, po marzenia – dodaje.

„Hotel Mirage” jest częścią praktyczną pracy doktorskiej Joanny Polak pt. „Hotel Mirage – wycinanka komputerowa w animacji”. Joanna Polak jest asystentem na Wydziale Artystycznym UMCS u prof. Grzegorza Dobiesława Mazurka.

Ale przygoda Joanny ze sztuką zaczęła się dużo wcześniej...

„Dziecko, portreciśta, to ty raczej nie będziesz”

Miała 5 lat, kiedy wyrzucili ją z baletu. – Musimy znaleźć jakieś zajęcie dla Asi, żeby mogła chociaż przez 15 minut się skupić – wówczas zastanawiała się mama przyszłej autorki filmów animowanych. – Może zajęcia plastyczne? I tak Joanna zaczęła uczęszczać na kółka plastyczne. Później pojawiły się Miejskie Domy Kultury na Starym Mieście, Towarzystwo Sztuk Pięknych. Potem był plastyk. – Genialne posunięcie ze strony mamy, że odkryła sztukę, w której się odnalazłam – dodaje po latach reżyserka.

Na drodze dziewięcioletniej Joanny pojawił się Stanisław Baldy-

ga, znajomy jej rodziców, którzy postanowili pokazać mu dziecięce rysunki. Artysta spojrział na prace dziewczynki i na nią samą, niemożąc chwili usiedzieć na miejscu, postanowił się, by po chwili milczenia stwierdzić: „No dziecko, portreciśta to ty raczej nie będziesz”.

Bo chcę robić filmy dla kogoś

– Pomyśl na robienie filmów wziął się jeszcze z liceum – opowiada. – Nie mogłam się zdecydować, czy chcę pracować w reklamie, czy chcę

– I tak się dostanę – odpowiedziała przyszła studentka. – Ale właściwie dlaczego pani chce się zajmować animacją? – spytał Jacek Adamczak. – Bo chcę robić filmy dla kogoś – odpowiedziała.

Drzewo na wietrze

Joanna Polak skończyła studia na Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu na Wydziale Komunikacji Multimedialnej. Po studiach pracowała w reklamie. Jakiś czas potem dostała awans, propozycję zmiany pracy. Okazało się także, że w tym

Tato, nie pij!

Szczególnym i przełomowym filmem dla Joanny, była animacja „Tato, nie pij!”, którego inspiracją była obserwacja przez okno akademika ludzi uzależnionych od narkotyków i alkoholu, którzy chodzili na złomowisko. „Tato, nie pij!” zapoczątkował nurt psychologiczny w jej twórczości. – Z czego z początku nie zdawałam sobie sprawy – podkreśla. – Dostrzegłam, że większość tematów, które poruszam, są społecznie zaangażowane. To był film w technice wycinanki, który miał udawać rysunek dziecka – dodaje. Joanna Polak zainteresowała się filmoterapią, która wywodzi się z biblioterapii (terapii książkami), a jeszcze szerzej z arteterapii. – Odszukałam miejsca, które stosują filmoterapię w Polsce – opowiada. – W Lublinie jest kilka dla uzależnionych od narkotyków i alkoholu. Dostałam zgodę, aby uczestniczyć w filmoterapii prowadzonej przez Aleksandra Czopa. Obserwowałam. Widziałam działanie. Filmoterapia jest terapią towarzyszącą innym działaniom: detoksowi, 12 krokom, terapii tradycyjnej, psychoterapii, muzykoterapii itp.

Fotosy z filmu „Hotel Mirage”

zostać architektem, czy może malarzem – dodaje. Będąc nastolatką, szukała sztuki, która łączyłaby różne dziedziny: ruch, muzykę, obraz. – Wypadkową okazał się film animowany, a że w Polsce pięcioletnie jednolite studia na tym kierunku odbywały się tylko w Poznaniu, wybór był bardzo prosty: ASP w Poznaniu – mówi. Już rok przed planowanymi studiami z teczką obrazów, fotografii i innych prac pojechała na Drzwi Otwarte na ASP w Poznaniu. Szukała odpowiedzi na pytanie: jak dostać się na animację?

– Za późno pani zaczęła zajmować się animacją. Z egzaminami nie będzie łatwo – wtedy powiedział Jacek Adamczak, jej późniejszy promotor na ASP w Poznaniu.

samym czasie wygrała konkurs na asystenta na Wydziale Artystycznym UMCS w Lublinie. – Propozycje były kuszące – wspomina.

Zdecydowała: będę robić doktorat. Spakowała walizki i wróciła do Lublina. Dziś wyklada animację i grafikę multimedialną w Zakładzie Sztuki Mediów Cyfrowych Wydziału Artystycznego UMCS. „Hotel Mirage” to jej najnowszy film, ale animuje od 1998 r. Jej pierwszy film to zadanie na studiach. – To było drzewo na wietrze – wspomina. – Ono miało zmieniać kierunek gałęzi pod wpływem wiatru. Temat był narzucony przez prof. Kazimierza Urbańskiego, który twierdził, że studenci muszą zacząć od żywiołów.

Chodzą mi po głowie kanarki

„Hotel Mirage” to film, który także ma spełniać rolę terapeutyczną, gdyż podejmuje temat anoreksji i bulimii oraz niesprecyzowanych problemów związanych z jedzeniem, który jak dotąd nie został poruszony w filmie animowanym w formie filmoterapeutycznej. Jego premiera zbiegła się z Dniem Chorych na anoreksję (6 maja). Autorka filmu na pewno będzie obserwowała jego terapeutyczne działanie. Tymczasem zdradza, że zabiera się za kolejny film. – Już się nie mogę doczekać, choć mam zaległości w innych sprawach – mówi. – Znając siebie będzie to film poruszający jakiś problem społeczny. Nie będzie to znowu film dla dzieci. Ale „chodzą mi po głowie kanarki”, kanarkowy kolor... – uśmiecha się.

Agnieszka Góra

NOWA KSIĄŻKA ANDRZEJA KOKOWSKIEGO

„Przygoda z archeologią, czyli najstarsze dzieje Krajny Żłotowskiej (do czasów lokacji miasta Żłotowa)”, Warszawa 2011.

Krajna to najbardziej zapomniany archeologicznie region Polski, wiecznie białych plam. Dopiero gruntowne poszukiwania w archiwach i w dawnej prasie pokazały bogactwo dokonywanych tutaj odkryć. Książka opowiada o przygodzie z archeologią, z jaką mierzyli się duchowni, nauczyciele, urzędnicy i przygodni odkrywcy. Opisuje handlarzy zabytkami i szlachetnych ich opiekunów. Pokazuje, jak rodziły się tamtejsze muzea oraz przypomina zapomniane postaci wspaniałych regionalistów (Otto Goerke) i tych obdarzonych nadmiarem archeologicznego szczęścia (Friedrich Holter). Przytacza anegdoty związane z wykopaliskami i dramaty nisz-

czonych stanowisk. Jest też pierwszą rekonstrukcją, zatraconych w trakcie wojny, pradziejowych i średniowiecznych zabytków Krajny (północna Wielkopolska).

Jeżeli ktoś jeszcze myśli, że są w archeologii Polski obszary niegodne uwagi, a tak sądzono o Ziemi Żłotowskiej – niech przeczyta tę książkę. Zrozumie, że przysłowiowe białe plamy zapełnia z jednej strony entuzjazm poszukiwaczy – z drugiej dogłębne studia. Odkrycia z Krajny funkcjonowały dotąd na marginesie krajowej archeologii. Tutaj widać, że niesłusznie! Słowo „przygoda” w tytule najlepiej ukazuje determinację Krajniaków w przebijaniu się do wielkiej archeologii oraz w tworzeniu kolekcji

i muzeów. Książka opowiada o szlachetnych pasjonatach, ale i o profesjonalnych badaczach. Opisuje przygodki sensacyjnych odkryć, ale też rabunkowych działań i zażartą walkę o zabytki pomiędzy największymi muzeami. Przypomina wykopaliska, o których zapomniano przez dziesięciolecia, i ukazuje adrenalinę, jaka im towarzyszyła. To również książka o marzeniach – przewodnik dla odkrywcy zaginionej archeologii; ale też o radosnej dumie z tego, że też mamy się czym pochwalić.

Język potoczny nie przeszkodził autorowi w zastosowaniu całego złożonego aparatu naukowego. Dlatego też książkę można polecić zarówno temu, kto szuka oderwania od nawalu codziennych zajęć, jak i zajmującemu się archeologią zawodowo. Napisana została według interesującej zasady: część pierwsza – jak powieść; część druga – jak encyklopedia; część trzecia – jak tablica Mendelejewa. Ma ona jeszcze jeden lubelski akcent – tłumaczeniem tekstu F. Holtera i streszczenia książki zajęł się dr Wienczyśław Niemirowski.

**Barbara Niezabitowska-
Wiśniewska**

HISTORIA I PAMIĘĆ W LITERATURZE NIEMIECKOJĘZYCZNEJ

W serii „Berliner Beiträge zur Literatur- und Kulturgeschichte” ukazał się tom zawierający referaty z międzynarodowej konferencji, zorganizowanej przez Instytut Germanistyki UMCS w maju 2009 r. Redaktorami tomu są prof. Janusz Golec, dyrektor Instytutu Germanistyki oraz prof. Irmela von der Lühe, literaturoznawca z Freie Universität w Berlinie.

Spektrum tekstów literackich analizowanych przez autorów tomu rozciąga się od literatury trywialnej XVIII w., poprzez dziewiętnastowieczne wspomnienia z podróży, aż po najnowsze utwory pisarzy niemieckojęzycznych. Odwołując się do

najnowszych badań nad pamięcią indywidualną, zbiorową i kulturową, autorzy poszerzają interpretację dzieł o nowe perspektywy badawcze, nie tracąc z pola widzenia waleńców i środków literackich omawianych utworów. Artykuły zebrane zostały podług

trzech zakresów tematycznych: historia regionalna i pamięć kulturowa, pamięć i dyskursy pamięci oraz wyjaśnianie przeszłości. Przy uwzględnieniu różnorodności gatunkowej (proza literacka, literatura dokumentu osobistego, reportaż, relacje z podróży, dramat), stylistycznej i estetycznej analizowane utwory mają jednak wspólny mianownik – jest nią problematyka pamięci w kontekście mechanizmów pamiętania i zapomniania (bądź wypierania z pamięci), rozrachunków z historią, subiektywnej perspektywy świadków historii czy mitologizowania utraconej ojczyzny.

Anna Pastuszka

EUROPA I POLSKA NA PRZEŁOMIE XX I XXI WIEKU

Wydawnictwo UMCS opublikowało pracę zbiorową pod redakcją prof. Marii Marczewskiej-Rytko, prodziekan Wydziału Politologii pt. „Europa i Polska na przełomie XX i XXI wieku. Wizje i realizacja”. W książce przedstawiono prace 15 młodych naukowców, którzy mieli okazję zweryfikować swój warsztat naukowy i podzielić się swoimi przemyśleniami w recenzowanej publikacji. Prezentowane teksty dotyczą różnorodnej problematyki. Zostały podzielone na dwie części, zgodnie z tytułem pracy, w których zaprezentowano rozważania na temat Europy i Polski na przełomie wieków.

W części pierwszej aż trzy tematy dotyczyły kwestii religii i polityki wyznaniowej (prace Doroty Maj, Jana Grajko, Grzegorza Wilka-Jakubowskiego), co świadczy o dużym zainteresowaniu przemianami, jakie zachodzą w świadomości Europejczyków w konfrontacji z narastającą falą imigrantów, a wraz z nią koniecznością nowego zdefiniowania tożsamości europejskiej. Na ile tradycja chrześcijańska może wpływać na zachowanie wspólnoty, a na ile rozszerzający się relatywizm wpłynie na odrzucenie tradycyjnych wartości przez Europejczyków. W pewnym stopniu na to drugie pytanie starała

się odpowiedzieć Elżbieta Szkoła w tekście na temat powstania i rozwoju partii Włochy Wartości i roli prokuratora, a później polityka Antonio Di Pietro w walce z korupcją we Włoszech. Upadek partii i jej lidera można odczytać jednoznacznie jako odrzucenie war-

tości: w starciu z medialnym magnatem, showmanem polityki Silvio Berlusconi nawet najbardziej słuszne idee bez odpowiednich technik marketingu politycznego nie mają szans wśród wyborców.

W części drugiej dotyczącej Polski znalazły się m.in.: teksty na temat myśli politycznej (Paweł Mateusz Miszczuk o liberalizmie we współczesnej Polsce; Rafał Stanisław Brzoza o semantyce stosowanej przez obóz IV Rzeczypospolitej, podkreślę świetny fragment wprowadzający na temat metodologii), marketingu politycznego (Anita Kijanka o kreowaniu wizerunku miast polskich), absorpcji środków unijnych (Michał Sulej o programie PHARE), kwestii wyznaniowych (Małgorzata Pankowska o kościele polskokatolickim), demokracji bezpośredniej i samorządu terytorialnego (Leszek Drozd na temat referendum lokalnych). Na podkreślenie zasługuje tekst Anny Rakowskiej na temat polskiej religijności na podstawie reportaży radiowych Radia Lublin. Z me-

todologicznego punktu widzenia taka analiza stanowi większe wyzwanie aniżeli analiza tekstów prasowych, co czyni część medjoznawców. Dlatego z przekonaniem stwierdzam, że prezentowane teksty mogą stać się inspiracją dla formułowania nowych

pytań i hipotez badawczych. Oczywiście, jak to bywa z pierwszymi autorskimi próbami, i tym razem autorzy nie uniknęli błędów (dla przykładu: czy tytuł tekstu Stanisława Stecko o wpływie Solidarności na przemiany w Polsce i Europie nie powinien zostać zawężony, ponieważ z treści wynika, że Autor skoncentrował się na latach 80. ubiegłego stulecia, a europejskość została sprowadzona do tego, jak stan wojenny został oceniony przez ZSRR). Nie zmienia to jednak ogólnej pozytywnej oceny pracy. Uważam, że autorzy wywiązali się z otrzymanej szansy. A w ich pracach dostrzegam dbałość o warsztat i znajomość poruszanej problematyki. W tej recenzji zasygnalizowałem jedynie wybranych autorów w celu potwierdzenia różnorodności poruszanej problematyki, a nie obniżenia rangi pozostałych, natomiast na uwagę zasługują wszyscy współautorzy tomu i dalszy rozwój ich kariery naukowej.

Wojciech Ziętara

ROZMOWY Z ZIEMIĄ

Nakładem Wydawnictwa UMCS ukazała się książka autorstwa prof. dr hab. Joanny Durczak z Instytutu Anglistyki UMCS pt. „Rozmowy z ziemią. Tradycja przyrodopisarska w literaturze amerykańskiej”. Publikacja podejmuje temat amerykańskiej tradycji literackiej *nature writing*, czyli tradycji przyrodopisarskiej, prezentując istotne zagadnienia związane z tematem pisarstwa przyrodniczego w Stanach Zjednoczonych. Książka przybliży polskiemu czytelnikowi literaturę, która próbuje odpowiedzieć na niezwykle aktualne pytania związane z miejscem człowieka w przyrodzie.

W części otwierającej publikację autorka przedstawia główne kwestie dotyczące roli przyrody w literaturze amerykańskiej. Definiując pojęcie przyrodopisarstwa oraz szereg zagadnień bezpośrednio z nim związanych, autorka nakreśla kontekst literacki i kulturowy, w jakim możemy umiejscowić pisarstwo przyrodnicze. Zapoznając czytelnika z zagadnieniami teoretycznymi oraz historią tego gatunku, pozwala mu lepiej zrozumieć problematykę istotną dla pisarzy reprezentujących *nature writing*.

W czterech kolejnych rozdziałach publikacji Joanna Durczak przedstawia autorów, których twórczość stanowi przykład przyrodopisarstwa amerykańskiego. Rozpoczyna od twórczości Henry'ego Davida Thoreau, uważanego za ojca gatunku, następnie omawia pisarstwo dwóch dwudziestowiecznych autorów, Aldo Leopolda i Edwarda

Abbey'ego, a kończy na analizie tekstów współczesnej pisarki Kathleen Dean Moore, dając w ten sposób czytelnikowi możliwość zapoznania się z zagadnieniami i ewolucją nurtu przyrodopisarskiego od wieku XIX po literaturę najnowszą. Analiza twórczości wyżej wymienionych autorów pozwala zauważyć zmiany w podejściu do tematu, wynikające z różnego czasu powstawania tekstów, jak również te związane z różnicami między męską i kobiecą formułą przyrodopisarską.

Książkę zamyka rozdział poświęcony poszukiwaniu polskich odpowiedników tego amerykańskiego gatunku literackiego. Autorka przedstawia podobieństwa i różnice pomiędzy polskim i amerykańskim postrzeganiem przyrodniczego środowiska człowieka oraz rodzajem zainteresowania okazywanym mu przez pisarzy. Prezentuje również kilkanaście tekstów rodzimych au-

torów, których twórczość może być zakwalifikowana do nurtu pisarstwa przyrodniczego. Czytelnik ma więc możliwość porównania, jak o środowisku naturalnym piszą Amerykanie, a jak Polacy.

„Rozmowy z ziemią” to publikacja wyjątkowo cenna nie tylko z punktu widzenia czytelnika interesującego się literaturą amerykańską, ale również czytelników spoza tego kręgu. Jest to książka oferująca możliwość poznania zagadnień nurtu, który jest nierozdzieloną częścią literatury amerykańskiej, a jednocześnie budzi coraz większe zainteresowanie w Polsce. Publikacja ta nie tylko zaznajamia czytelnika z tematyką z zakresu przyrodopisarstwa amerykańskiego, ale również inspirowa do poszukiwań literackich przykładów tego nurtu na rodzimym gruncie.

Katarzyna Czerwiec-Dykiel
Instytut Anglistyki UMCS

CZERWONE BMW DLA MATEUSZKA

WSPÓLNYMI SIŁAMI
SPEŁNIAMY MARZENIE
MATEUSZKA

Po tak wielu staraniach, podjętych zarówno przez Koło Naukowe Twórczych Pedagogów Resocjalizujących UMCS, jak i uczestników warsztatów ze wszystkich zaprzyjaźnionych placówek – Aresztu Śledczego w Lublinie, Zakładów Karnych w Białej Podlaskiej i Opolu Lubelskim oraz Schroniska dla Nieletnich w Dominowie oraz kiermaszach zakończonych sukcesem, udało się nam wreszcie spełnić marzenie czteroletniego Mateusza, który pragnął zostać Noddym i mieć taki samochód jak on. Chłopiec jest chory na białaczkę i ma zdiagnozowany autyzm.

Wręczenie prezentu miało miejsce 22 maja 2011 r. na Placu Litewskim w Lublinie. Mgr Magdalena Monist-Czerwińska opowiedziała o akcji „Jajko 2011” i o uczestnikach tego projektu. W ramach zorganizowanego happeningu miałyśmy możliwość poznać Mateuszkę. Spotkanie z nim i jego rodzicami było dla nas niezapomnianym i niezwykle miłym przeżyciem. Widok chłopca, który mógł wreszcie usiąść za kierownicą wymarzonego samochodu, odrobić unowocześnionego BMW i poczuć się jak bohater ulubionej bajki

– Noddy, wywołał uśmiech na twarzach wszystkich zebranych osób.

Po założeniu otrzymanej od Fundacji „Mam Marzenie” czapeczki Noddy’ego, świat zewnętrzny przestał istnieć dla Mateuszka. Natomiast otrzymana od nas maskotka – Noddy, stała się najlepszym towarzyszem. Uściskom i pocałunkom składanym na twarzy pluszowego przyjaciela nie było końca. Chłopiec zdawał się być onieśmielony towarzystwem mediów i wszystkich nieznanym mu dotąd ludzi. Dlatego też nie przeszkadzałyśmy mu dłużej naszą obecnością, pozwalając w gronie rodzinnym rozkoszować się chwilą i pięknym dniem, w pełni cieszyć się ze spełnionego marzenia. Mamy nadzieję, że ten dzień, choć w minimalnym stopniu, pomoże mu w walce z chorobą, przyczyniając się ostatecznie do odzyskania zdrowia. A czego mu życzymy? Oczywiście szybkiego powrotu do zdrowia i kolejnych marzeń, które będzie mógł spełniać.

Jeszcze raz bardzo dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do realizacji tak szczytnego przedsięwzięcia i wywołania na twarzy Mateuszka tak pięknego uśmiechu – osadzonym, studentom, nauczycielom akademickim, pracownikom administracji i wszystkim tym, którzy zakupili na kiermaszu ozdobne jajko. Oby każdy dzień przynosił małemu Noddy’emu same radości, usuwając wszystkie troski i zmartwienia. Mateuszkę, pamiętaj, że wszyscy jesteśmy z Tobą, wspieramy Cię, a to całkiem pokaźne grono przyjaciół.

Katarzyna Korona

Pamiątkowe zdjęcie z Mateuszkiem i jego rodzicami

Fot. Krzysztof Chorościński

Uczestnicy Konkursu Dziennikarskiego

CZARODZIEJE SŁOWA

W ramach Turnieju Czarodzieje Słowa, którego organizatorami było Kolegium Licencjackie UMCS w Radomiu i Centrum Kultury Południe, odbyły się dwa konkursy – Konkurs Recytatorski (18 maja) i Konkurs Dziennikarski (19 maja).

Celem konkursów była popularyzacja poezji poleskiej i sztuki dziennikarskiej, budzenie zainteresowań teatralnych i literackich oraz szeroko rozumiana kultura słowa. Do obydwu konkursów zgłosiło się ogółem 47 osób, uczniów gimnazjów i szkół średnich z Radomia i okolic. W jury zasiadali przedstawiciele Kolegium: dr Urszula Majer-Baranowska – adiunkt w Instytucie Filologii Polskiej UMCS w Lublinie, Sebastian Równy – nauczyciel akademicki Kolegium oraz Ireneusz Chorościński – dyrektor Kolegium Licencjackiego w Radomiu. Jury złożone z wyżej wymienionych przedstawicieli organizatorów oraz środowisk twórczych oceniało uczestników, biorąc pod uwagę dobór tekstu, dykcję, interpretację, sprawność literacką, atrakcyjność zastosowania technik dziennikarskich. Przesłuchania uczestników konkursu recytatorskiego przebiegały bardzo sprawnie, a wyniki konkursu wskazują na trend zainteresowania poezją i sztuką teatralną w szkołach, silne zaangażowanie nauczycieli oraz znacznie bardziej liczny niż dotąd udział chłopców w turnieju recytatorskim. Zauważyć można także duże zainteresowanie młodzieży publicystyką dziennikarską i wyraźny wzrost poziomu prezentowanych form dziennikarskich.

Zwycięscy turnieju otrzymali cenne nagrody, a pozostali uczestnicy i ich opiekunowie zostali uhonorowani pamiątkowymi dyplomami.

Ireneusz Chorościński

Fot. Paweł Czerwiński

WSPÓŁPRACA AKADEMICKA Z NARODOWYM UNIWERSYTETEM W CZERKASACH (UKRAINA)

Fot. Wojciech Misterek

Delegacja Wydziału Ekonomicznego UMCS w Lublinie na Uniwersytecie im. Bohdana Chmielnickiego w Czerkasach

W ramach współpracy akademickiej pomiędzy UMCS a Narodowym Uniwersytetem im. Bohdana Chmielnickiego w Czerkasach (Ukraina), w dniach 26–30 kwietnia 2011 r. przedstawiciele Wydziału Ekonomicznego, dziekan prof. dr hab. Jerzy Węclawski oraz dr Wojciech Misterek wraz z grupą dziesięciu studentów byli gośćmi ukraińskiego uniwersytetu. Przedmiotem wizyty była wymiana wiedzy i doświadczeń w dziedzinie ekonomii w ramach konferencji naukowej „Dni Euro-

py” oraz poglądów dotyczących edukacji studentów w obu krajach. Równie istotnym zadaniem wyjazdu było nawiązanie bliskich kontaktów pomiędzy studentami obu Uczelni, zarówno na płaszczyźnie naukowej, jak i historyczno-poznawczej – podczas wizyty mieliśmy okazję zobaczyć kilka najciekawszych miejsc Ukrainy i na ich przykładzie zgłębić historię tego kraju, często tak bardzo związaną z losami Polski.

Tydzień później, w dniach 8–16 maja delegacja Instytutu Ekonomii i Prawa Narodowego Uniwersytetu im. Bohdana Chmielnickiego w Czerkasach wraz z grupą studentów odwiedziła nasz Uniwersytet. Dwudziestolecie funkcjonowania

Giędy Papierów Wartościowych w Warszawie stało się podstawą do wymiany poglądów na temat rozwoju rynku kapitałowego w obu krajach, a płaszczyzną do prezentacji wiedzy była konferencja naukowa zorganizowana z tej okazji na Wydziale Ekonomicznym. Goście z Ukrainy mogli poznać najpiękniejsze zakątki naszego miasta i regionu w ramach wycieczek zorganizowanych przez studentów UMCS. Jako mieszkańcy miasteczka akademickiego mieli natomiast okazję do bezpośredniego poznania życia studenckiego. Organizowane w tamtym okresie Lubelskie Dni Kultury Studenckiej, w których uczestniczyli, wywarły na nich olbrzymie wrażenie.

Nie było to pierwsze spotkanie przedstawicieli obu Uczelni. Współpraca prowadzona jest od czerwca 2002 r. i na stałe wpisała się w kalendarz uniwersyteckich wydarzeń. Jest to doskonała płaszczyzna wymiany wiedzy i doświadczeń dla pracowników naukowych, ale także znakomity sposób na nawiązanie bliskich kontaktów pomiędzy studentami obu Uczelni.

Wojciech Misterek

SUKCES STUDENTÓW PSYCHOLOGII

Co roku wiosną Gdańsk gości w swoich uniwersyteckich progach psychologów z całej Polski. Przyjeżdżają oni na konferencję organizowaną przez Koło Nauk Psychologicznych ANIMA. W tym roku konferencja odbywała się 6 kwietnia, a jej temat brzmiał „Człowiek w sieci współczesności”. Tradycją tego spotkania jest konkurs na najlepsze wystąpienie referatowe, nagradzane publikacją w prestiżowym czasopiśmie naukowym „Studia psychologica”.

Prelegenci konkurowali w ramach czterech sekcji tematycznych: psychologia kliniczna, psychoterapia, psychologia sportu oraz psychologia międzykulturowa i rodzaju. Nowością tegorocznej konferencji były wystąpienia naukowe studen-

tów. Wśród nich, znaleźli się także reprezentanci naszego Uniwersytetu – studenci z Instytutu Psychologii, członkowie Studenckiego Koła Naukowego *Adesse* – Beata Nogas i Szymon Juza. Zaprezentowali oni swoje badania w wystąpieniu pt. „Różnice międzypłciowe a wzorce korzystania z Internetu”. Nasi studenci rywalizowali z przedstawicielami Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy oraz gospodarzami z Uniwersytetu Gdańskiego. Komisja finałowa oceniała wystąpienia pod kątem merytorycznym oraz formalnym.

Z ogromną dumą należy podkreślić, że konferencja zakończyła się sukcesem studentów psychologii UMCS, którzy otrzymali wyróżnienie za najlepsze wystąpienie referatowe. Podkreślono przy tym metodologiczną i praktyczną wartość badań, przeprowadzonych w zespole badawczym SKN *Adesse*. Wśród wyróżnionych wystąpień znalazły się także wystąpienia Pauliny Kowal (UG), mgr Sylwii Trambacz i Pauliny Gołaskiej (UAM) oraz mgr. Pawła Atroszko (UG). Artykuły naukowe, będące rozwinięciem wystąpień, będzie można przeczytać w czerwcowym wydaniu czasopisma „Studia psychologica”. Zwycięzcom serdecznie gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów na polu naukowym!

SKN *Adesse*

Fot. Tamara Liscka

Uczestnicy konferencji przed Muzeum Białowieskiego Parku Narodowego

MEDIA A WARTOŚCI

W dniu 18 maja 2011 r. w Kolegium Licencjackim UMCS w Białej Podlaskiej odbyła się I Konferencja Naukowa z cyklu „Media a wartości”, zorganizowana przez Koło Dziennikarskie. Tematem przewodnim spotkania były media drukowane. Konferencję otworzyło przemówienie dr Moniki Gabrys (opiekuna koła) oraz Joanny Aleksandruk (przewodniczącej). Swoją obecnością zaszczylicili nas: dr Anna Tryksza i dr Marta Nowosad-Bakalarczyk z Instytutu Filologii Polskiej, dr Albena Vacheva i dr Nikolay Papuchiev z Zakładu Językoznawstwa Słowiańskiego oraz dr Bartłomiej Maliszewski, który wygłosił wykład otwierający „Metaforyka antagonizmu w dyskursie publicystycznym”.

Po uroczystym rozpoczęciu przyszedł czas na zaprezentowanie prac referentów. Jako pierwszy swój referat pt. „Prasa lokalna – czwarta władza” czy narzędzie władzy” wygłosił student socjologii Adrian Nitek. Następnie wysłuchaliśmy wystąpienia Moniki Pawluk pt. „Wizerunek kobiety w publicystyce Marii Ilnickiej”. Arkadiusz Rabajczyk przedstawił referat „Obraz konia w «Tygodniku Ilustrowanym» z 1928 r.”, Patryk Iwańczuk omówił „Parenetyczne aspekty felietonistyki sportowej na przykładzie twórczości Janusza Atlasa”. Po przerwie swoje referaty przedstawiły: Magda Pawluk – „Obraz społeczeństwa polskiego w felietonach Magdaleny Środy”, Ewa Bulisz – „Pragmaty-

ka wywiadu prasowego” oraz Joanna Aleksandruk – „O wartościowaniu w publicystyce Beaty Pawlikowskiej – kilka uwag na podstawie książki «Blondynka w Himalajach»”.

Po południu odwiedziliśmy Galerię Podlaską, gdzie obejrzelśmy wystawę pamiątek po osobach związanych z Białą Podlaską, które zginęły w Smoleńsku – gen. A. Błasiku i B. Maciejczyk. Następnie uczestnicy konferencji wyruszyli do Grabanowa, gdzie mogli odpocząć wśród malowniczego krajobrazu.

Następnego dnia wyjechaliśmy do Białowieży, gdzie zwiedziliśmy Rezerwat Pokazowy Żubrów oraz Muzeum Przyrodniczo-Leśne. Poznaliśmy tam wiele faktów dotyczących lasów Białowieży – zwierząt w nich zamieszkujących oraz roślinności. Z tarasu widokowego można było podziwiać piękny, pełen zieleni krajobraz. Ostatnim przystankiem wędrowki po Białowieży była cerkiew św. Mikołaja z pięknym, zabytkowym ikonostasem.

Zarówno konferencja, jak i wycieczka udały się znakomicie. Pozostaje nadzieja, że sukces tego przedsięwzięcia zachęci studentów do zorganizowania kolejnych konferencji. Przekonaliśmy się, że naprawdę warto, gdyż jest to ciekawe i wzbogacające doświadczenie, możliwe do zrealizowania nawet w niewielkiej instytucji, jak Kolegium w Białej Podlaskiej. Oby to stało się tradycją naszej Uczelni!

Łukasz Nowosielski

POWRÓT DO MIELNIKA

Członkowie
Studenckiego Koła Naukowego Etnolingwistów

po raz kolejny odwiedzili Mielnik i V Festiwal Korowaja Mielnickiego. W dniach 7–8 maja

2011 r. zorganizowaliśmy obóz naukowo-badawczy, podczas którego zbieraliśmy materiał dotyczący wypieku podlaskiego pieczywa obrzędowego.

Studentki z SKNE po raz drugi pojawiły się na mielnickim festiwalu. Cztery miłośniczki kultury ludowej zbierały wśród mieszkańców Mielnika relacje związane z korowajem. Udało nam się też zebrać przekazy dotyczące kolędowania wigilijnego i noworocznego oraz ludowego lecznictwa.

Rozmowy były prowadzone na podstawie przygotowanych kwestionariuszy. Udało się nagrać kilka interesujących wypowiedzi, które zostaną przetranskrybowane i zdeponowane w Pracowni Archiwum Etnolingwistycznego UMCS. Materiały te będą wykorzystane przez studentów do prac licencjackich i magisterskich.

Zebraliśmy kilka relacji dotyczących wypiekane go na terenie gminy Mielnik korowaja. To na tych terenach kultywowano dawniej zwyczaj wypiekania korowaja agrarnego, związanego z dniem św. Jerzego i to właśnie w Mielniku dowiedzieliśmy się o korowaju i o „busłowych łapach”, tak charakterystycznych dla podlaskich terenów.

Mieszkańcy Mielnika rozmawiali z nami chętnie, z uśmiechem zapraszając nas do swych domów. Barbara Hackiewicz, zdobywczyni I miejsca w mielnickim konkursie na korowaja sprzed trzech lat, opowiedziała nam nie tylko o swoim doświadczeniu korowajnicy, ale i mielnickich zwyczajach kolędowania. Nadzieja Daciewicz mówiła o związkach korowaja agrarnego z powitaniem wiosny i dawnym zwyczaju „taczania korowaja”, a także o leczniczych właściwościach pokrzywy.

Pojawiłyśmy się także na V Festiwalu Korowaja Mielnickiego. Mogłyśmy wysłuchać pieśni zespołów „Wrzosek” z Wilanowa, „Krynicy” z Radziwiłłówki, „Nowiny” z Moszczony Królewskiej i „Hiłoczki” z Czeremchy. Miałyśmy także możliwość rozmowy z doświadczonymi korowajnicami z ludowych zespołów.

Jedną z członkiń SKNE, Justyną Kowalczyk, została jurorką w konkursie na najładniejszego i najsmaczniejszego korowaja. Wszyscy mieli możliwość degustacji obrzędowego ciasta. Wygrał chleb weselny „obstawiony” przez nasze Koło.

Olga Tarasiuk

Fot. Justyna Kowalczyk

Zwycięski korowaj wykonany przez Agnieszkę Radz

„KOLOR W KULTURZE” – KULTURO- ZNAWCZA KONFERENCJA NAUKOWA

Studenckie Koło Naukowe Kulturoznawców UMCS już od sześciu lat organizuje spotkania naukowe poświęcone zagadnieniom współczesnej kultury. Pierwsza konferencja „Podróż nie tylko w czasie i przestrzeni” odbyła się w 2005 r. Następna zorganizowana rok później pod hasłem „Człowiek wobec problemów współczesności”. Spotkania zaowocowały wydawnictwem pokonferencyjnym „Podróż nie tylko w czasie i przestrzeni. Szkice kulturoznawcze”, wydanym w 2006 r. pod red. dr. Mirosława Haponiuka, dr Marty Wójcickiej i Barbary Wybacz. W następnych latach (2007 i 2008) odbyły się dwa kolejne spotkania: „O obrazach w kulturze” i „Przestrzeń magiczna we współczesnej kulturze”.

26 maja 2011 r. SKNK powróciło do przerwane go cyklu ogólnopolską sesją „Kolor w kulturze”. Do udziału w niej zaproszono studentów i doktorantów kierunków humanistycznych i artystycznych. Wśród słuchaczy znaleźli się m.in.: prof. dr hab. Jan Adamowski – dyrektor Instytutu Kulturoznawstwa, prof. dr hab. Bogumiła Truchlińska, dr Marta Wójcicka, dr Janusz

Fot. Barbara Hołub

Bartosz Kołtonowski – przewodniczący SKNK UMCS

Kłapeć. Sesja odbyła się w sali „Mała Scena” w Chatce Żaka.

W wystąpieniach podjęto zagadnienia dotyczące m.in.: antropologii kultury, filozofii antropologicznej, etnologii, etnolingwistyki, demonologii ludowej, religii, ikonografii, historii, prawa, socjologii, reklamy, marketingu, kultury audiowizualnej, kultury masowej i ezoteryki. Zróżnicowana była także forma referatów, które często połączone były z prezentacją multimedialną, odbyła się nawet krótka projekcja fragmentów filmu „Hero”. Konferencja została podzielona na 3 sesje – dotyczące kultury tradycyjnej, materiału historycznego oraz zjawisk współczesnych, które zakończone były dyskusjami.

Konferencję otworzyły referaty studentów kulturoznawstwa UMCS. Barbara Hołub w referacie „Dlaczego Czarny jest czarny?” odniosła się do wyobrażenia diabła w polskiej kul-

turze ludowej, związanego z kolorami: czerwonym (ogień piekielny) i czarnym (podziemie, z którym diabeł jest kojarzony, jego strój i ciemna dusza). Referat Agaty Turczyn „Na co dzień i od święta – kolory chust kobiecych i ich znaczenie w tradycji lokalnej” powstał na podstawie badań terenowych w jednej z podkarpackich wsi, w wyniku których ustaliła kolory i wzory chust zakładanych w czasie świąt i podkreślających ich znaczenie. Katarzyna Zań w referacie „Kolory tradycji we współczesnej reklamie telewizyjnej” przedstawiła zjawisko wykorzystywania w reklamie stroju ludowego. Następuje przeniesienie reprezentowanych przez mieszkańców danego regionu etnograficznego wartości na reklamowany produkt.

Druga część sesji należała do doktorantów z Instytutu Historii UMCS. Magdalena Anna Cichy w referacie „Kolor hańby. Kat w społeczeństwie – naznaczony i naznaczający” wykazała, że zarówno reprezentujący prawo kat, jak i ścigani przez nie przestępcy byli w równym stopniu piętnowani poprzez znamiona wypalane na skórze oraz kolorystykę ubrań. Referat Marcina Kowalskiego pt. „Różnorodność kolorów. Zakony w diecezji przemyskiej w XVII wieku” dotyczył strojów zakonników, którzy poprzez kolory szat manifestują wyznawane wartości. W wystąpieniu pt. „Herby, proporce, znaki, mundury – znaczenie kolorów w wojskowości” Adam Orlik przedstawił proces kształtowania się heraldyki i współczesnych mun-

durów oraz pokazał 2 ważne cechy kolorów – właściwości wyróżniające i maskujące.

Ostatnią część sesji rozpoczął Bartosz Kołtonowski. W komunikacie „Techniki nakładania koloru w komiksie” pokazał, w jaki sposób kolorystyka i zastosowane techniki nakładania barw wzmacniają jego wymowę komiksu. Łukasz Kucharski w referacie „Barwy ostre niczym miecz – film «Hero» Zhanga Yimou” wykazał, że nie da się w pełni zrozumieć tego filmu, nie znając semantyki kolorów w kulturze Chin. Referat Adama Pasiecznego pokazał magię świec wypływającą z symboliki ich kolorów. Konferencję zamknął gość z Uniwersytetu Śląskiego, doktorant w Zakładzie Teorii i Historii Kultury – Jakub Dziewit. W wystąpieniu „Szary Beton, czyli o znaczeniu architektury Berlina” odniósł się do niezwykłych pomników upamiętniających trudne momenty w historii Niemiec. Zastosowany w tych pomnikach kolor szary koreluje z ich formą, zmusza odbiorców do wypełnienia luki interpretacyjnej.

Planowana jest transmisja z nagranej konferencji na portalu „Wiedza i Edukacja” oraz publikacja II tomu serii „Podróż nie tylko w czasie i przestrzeni”, w którym znajdą się materiały z konferencji z lat 2007, 2008 i 2011.

Organizatorom, na ręce przewodniczącego SKNK Bartosza Kołtonowskiego, składam podziękowania i wyrazy uznania za zorganizowanie konferencji.

Marzena Badach

Dyrektor Kolegium Ireneusz Chorościński składa gratulacje Martynie Basaj za zajęcie I miejsca w konkursie

VI REGIONALNY KONKURS LITERACKI POŚWIĘCONY MARII CURIE- SKŁODOWSKIEJ ROZSTRZYGNIĘTY

23 maja 2011 r. w kawiarni Stowarzyszenie Centrum Młodzieży „Arka” w Radomiu odbył się finał VI Regionalnego Konkursu Literackiego poświęconego Marii Curie-Skłodowskiej, który prowadził radomski polonista i poeta, instruktor warsztatów literackich w „Arce”, pomysłodawca i koordynator Regionalnych Konkursów Literackich – Adrian Szary.

Spotkanie zainicjował spektakl „Straszna Marysia” w wykonaniu Teatru „Skene” z Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego im. św. Filipa Neri w Radomiu, przygotowany na podstawie tekstu Sebastiana Równego, z muzyką Agnieszki Kobierskiej i scenografią Wojciecha Sałka, w reżyserii Wojciecha Ługowskiego. Na „Arkowej” scenie wystąpili: Weronika Bałenkowska, Olga Durlik, Aleksander Dudek, Piotr Kobyłski, Maciej Kosiec, Kuba Sałek, Anna Szafrąńska, Maria Szerling i Nicola Bełczyk.

Kolejnym punktem programu była wystawa prac uczniów Zespołu Szkół nr 2 w Radomiu pt. „Świat swój zamienię w radosne tworzenie”, po której wyemitowany został film Patryka Płokity, studenta Kolegium w Radomiu – „Warsztaty literackie 2008–2011”, podsumowujący dotychczasową działalność literacką w SCM „Arka”. Dotychczas odbyło się pięć edycji konkursu, poświęconych m.in.: naszemu miastu pod hasłem „Życia Radomia w prozie. Proza życia w Radomiu”, Marii Konopnickiej, Fryderykowi Chopinowi, a także z udziałem radomskich twórców kultury, m.in. Walentyną Pawelec, Jackiem Kowalczewskim, Moniką Mazur, Marcinem Kępą oraz Robertem Utkowskim.

Następnie odbył się krótki recital sióstr Katarzyny i Karoliny Łochowskich – uczennic II LO im. M. Konopnickiej w Radomiu, wokalistek i aktorek związanych z „Resursą Obywatelską” i Teatrem Powszechnym im. Jana Kochanowskiego w Radomiu.

Po krótkiej rozmowie z gościem specjalnym spotkania – Sebastianem Równym, wykładowcą Kolegium w Radomiu, prozaikiem, dramaturgiem i dziennikarzem tygodnika „7 dni”, który zaprezentował fragment opowiadania „Czerwiec”, podsumowano VI edycję Regionalnego Konkursu Literackiego. Wzięło w nim udział 16 uczestników, którzy nadesłali 17 prac – 15 prozatorskich i 2 dramatyczne.

Jury w składzie: Elżbieta Górecka z ZSO nr 6 im. Jana Kochanowskiego, Ewa Wziętek z ZSO nr 4 im. Polskich Olimpijczyków, gość specjalny Sebastian Równy oraz dyrektor Kolegium w Radomiu Ireneusz Chorościński, który objął patronat honorowy nad konkursem, oceniło prace i wręczyło laureatom nagrody i wyróżnienia.

Pierwsza nagroda trafiła do Martyny Basaj z ZSO nr 4 za opowiadanie „Kochany pamiętniczku”. Drugie miejsce tekstem „Piłka” wywalczyła Magdalena Wiśniewska z radomskiej filii Warszawskiego Uniwersy-

tetu Medycznego, a trzecia nagroda powędrowała do Magdaleny Krzesickiej z III LO im. płk. Dionizego Czachowskiego za tekst „Płaczące dziecko bez kołyski opatrności”. Ponadto, wyróżnienia otrzymali: Ewa Fronczyk z PG nr 13, Małgorzata Skrok z PG nr 8, Izabela Krasieńska z Politechniki Radomskiej oraz Damian Lesiak z PG nr 23. Wyróżnienie specjalne od dyrektora Kolegium za jedyny tekst o Marii Curie-Skłodowskiej otrzymała Aleksandra Młynarska z radomskiego plastyka.

Sponsorami nagród byli: Kolegium w Radomiu, Księgarnia Literacka im. Witolda Gombrowicza, „Resursa Obywatelska”, Teatr Powszechny oraz placówki organizujące konkurs: ZSO nr 4 im. Polskich Olimpijczyków, ZSO nr 6 im. Jana Kochanowskiego, ZSP im. Józefa Brandta oraz SCM „Arka”.

Ireneusz Chorościński

Uczestnicy i organizatorzy konkursu

STUDENCI WYDZIAŁU ARTYSTYCZNEGO NA FORUM MIĘDZYNARODOWYM

Uroczyste otwarcie bankietu. Od lewej: dr Gabriela Konkol (przew. EAS w Polsce i przew. Komitetu Organizacyjnego Konferencji), Franz Niermann (były przew. EAS) oraz prof. Bogdan Kułakowski (rektor Akademii Muzycznej w Gdańsku)

Fot. Alicja Łusznak

W dniach 16–21 maja 2011 r. w Akademii Muzycznej im. S. Moniuszki w Gdańsku gościli studenci z kilkunastu krajów europejskich oraz światowej sławy specjaliści – teoretycy i praktycy w zakresie edukacji muzycznej. Odbędzie się tam bowiem XIX Międzynarodowa Konferencja „Music in Schools: Teaching and Learning Processes”, poprzedzona forum studenckim. Organizatorami tego przedsięwzięcia były European Association for Music in Schools (EAS) oraz International Society for Music Education (ISME). Konferencje takie są odbywają się corocznie w różnych krajach Europy. W tym roku zaszczyt ten przypadł Polsce i Akademii Muzycznej w Gdańsku.

Forum studenckie odbywało się w dniach 16–18 maja. Uczestniczyło w nim niemal 30 studentów z 13 krajów Europy, którzy wymieniali się

doświadczeniami oraz piosenkami, tańcami, zabawami z różnych zakątków Europy. W forum uczestniczyły także studentki V roku edukacji artystycznej w zakresie sztuki muzycznej WA UMCS – Joanna Piątek i Alicja Łusznak. Uwieńczeniem naszej pracy była prezentacja przygotowana wspólnie przez

całą grupę i przedstawiona podczas konferencji. Między uczestnikami forum nawiązały się bliskie relacje. Powstaje grupa na Facebooku, dzięki której współpraca będzie trwała nadal, a w przyszłym roku mamy nadzieję spotkać się na XX Konferencji EAS w holenderskiej Hadze.

Właściwa konferencja odbyła się w dniach 18–21 maja. W trakcie obrad poruszano najważniejsze, aktualne problemy edukacji muzycznej w Europie. Dużo miejsca poświęcono m.in. aktywizacji uczniów na lekcjach muzyki oraz zachęcaniu ich do samorozwoju i własnych działań twórczych. Uczestnicy mogli porównać systemy edukacji muzycznej z całej Europy.

W konferencji udział wzięło wielu zagranicznych gości, m.in.: Thomas de Beats, Sture Brändström czy Sarah Hennessy, a także pedagodzy i dydaktycy zajmujący się edukacją muzyczną w polskich ośrodkach akademickich i instytucjach edukacyjno-artystycznych, m.in.: prof. dr hab. Zofia Konaszkiewicz, prof. Jerzy Kurcz, dr Gabriela Konkol, dr Jarosław Chaciński, dr Mirosław Dymon, dr Anna Kalarus, dr Urszula Bissinger-Ćwierz, ad. Anna Galikowska-Gajewska, mgr Stella Kaczmarek.

Oprócz sesji plenarnych i panelowych, wykładów i dyskusji, organizatorzy przygotowali wiele uroczystych imprez towarzyszących. Część z nich odbywała się w nowo wybudowanej sali koncertowej, która świet-

nie służyła zarówno podczas koncertów jazzowych, symfonicznych, jak i występu studentów Katedry Rytmiki. Zorganizowano także nocny koncert organowy w Bazylice Mariackiej w wykonaniu Bogusława Grabowskiego, jam session na barce w restauracji „Miasto Aniołów” czy koncert chóru Akademii Muzycznej.

Bogate i atrakcyjne były oprawy muzyczne rozpoczęcia oraz zakończenia konferencji. W ratuszu po oficjalnym powitaniu przez rektora Akademii prof. Bogdana Kułakowskiego i przewodniczącą komitetu organizacyjnego dr Gabrielę Konkol, zebrani wysłuchali utworów gdańskich mistrzów baroku w wykonaniu Capelli Gedanensis. Po powrocie do Akademii kilka utworów F. Chopina oraz własną jazzową aranżację piosenki „Jej portret” wykonał na fortepianie rektor B. Kułakowski. Na zakończenie na dziedzińcu uczelni odbył się koncert dzwonów, zwanych też „carillon”. Jest to chluba gdańskiej Akademii i jedyny taki ruchomy instrument w kraju – na przyczepie samochodowej zainstalowanych jest 48 dzwonów wieżowych o wadze od 9 do 845 kg. Studenci wykonywali na nim utwory solowe oraz z towarzyszeniem kwintetu dętego.

Lubelskim akcentem konferencji była obecność przedstawicieli czasopisma „Wychowanie Muzyczne”, patrona medialnego konferencji oraz Stowarzyszenia Nauczycieli Muzyki, które swoją siedzibę mają na WA UMCS i działają za sprawą dr. Mirosława Grusiewicza. W Gdańsku podczas rozmów kularowych można było się przekonać, że tego typu stowarzyszeń nie ma w Europie wiele, co tym bardziej nobilituje lubelską inicjatywę. Najważniejszym efektem konferencji jest nawiązanie międzynarodowych kontaktów, co miejmy nadzieję przełoży się na współpracę i wspólne działania na rzecz edukacji muzycznej.

Joanna Piątek

Fot. Alicja Łusznak

Przenośne carillon i kwintet dęty na tle Akademii Muzycznej w Gdańsku

NESTORZY NIE TRACĄ WERWY I WENY

„Zostajemy profesorami o 10 lat za późno, a przechodzimy na emeryturę o 10 lat za wcześnie” – ta opinia, wyrażona w liście do uczestników Jubileuszu 20-lecia Wydziału Filozofii i Socjologii przez prof. Andrzeja Nowickiego wzbudziła na sali szmer aplauzu.

Sam autor tych słów jest najlepszym potwierdzeniem tej tezy: znając biegle grekę, łacinę, włoski, francuski, angielski i niemiecki, opanował dodatkowo chiński. Czyta i pisze w tym języku, tłumaczy poezję chińską. Niedawno napisał 800-stronicowe libretto do opery na

tematy chińskie. Wystąpił także w filmie poświęconym jednemu z filozofów polskich, zamordowanemu brutalnie w Polsce w XVIII wieku – za zgodą pocziwego Jana III Sobieskiego, znanego z miłości do Marysienki.

Przed nim tylko prof. Władysław Tatarkiewicz i prof. Tadeusz Kotar-

biński osiągnęli taki wigor i długowieczność. W tym roku skończy 92 lata. Wśród ostatnio napisanych wierszy znajdują się utwory poświęcone filozofowi Diogenesowi, choć nie bez aluzji do współczesności. Oto jeden z nich.

Sm

Andrzej Nowicki

WIERSZY Z BECZKI DIOGENESA

– Cemu tracisz godziny cenne
na czytanie prasy codziennej?
Czyżbyś czekał jeszcze na coś w swoim życiu?
– Tak! Czekam na wiadomość o wielkim odkryciu.
Czekam na decyzję Aten o budowie
Metra i żeby archeologowie
W dole pod Akropolem przekopali pole,
A jeden z nich łopatą nareszcie wykopał
Beczka – mieszkanie Mędrca Cynantropa
Diogenesa z Synopy.

Sądzę, że dzięki temu odkryciu się dowiem,
Co Diogenes w niej schował.
Beczka nam odpowie.

– Byłam – jak pies wierna – Diogenesa mieszkaniem,
Przechowałam jego dzieła w bardzo dobrym stanie:
Siedem sztuk teatralnych, czternaście dialogów
– powie wykopana beczka do archeologów.
Ανω ποταμών χωρούσι παγαι

W świecie rzek spadających ze szczytów doliny
Bądź rzeką, która płynie pod górę.
W świecie walki o władzę, pieniądze, zaszczyty...
Kochaj Kulturę.

Αποσκοτουν μου
– Czy wiesz kim jestem? Aleksandrem Wielkim!!!
Mogę spełnić, jeśli zechcę, każde twoje życzenie.
Niech świat wie, jak ja bardzo filozofów cenię.

– A ja ciało wystawiłem na słońca promienie,
Więc cię proszę, nie zasłaniaj słońca sobą.
Jeśli spełnisz moją prośbę, to się zgodzę
nawet całe pół godziny porozmawiać z tobą.

Κοσμοπολιτης ειμι

– Grecja dla Greków! Weźcie kije, chłopcy,
trzeba wypędzić z Grecji wszystkich obcych.
Paszoł won, przybłądy, wszyscy Fenicjanie,
Libijczycy, Etiopi i Żydzi to dranie.

Na przykład ten, co chodzi po mieście ze świeczką,
bo chciałby znaleźć chociaż jednego człowieka.

Wyrzucmy Diogenesa razem z jego beczką,
wciąż nas obraża i udaje Greka,
a wcale nie jest Grekiem, bo do Europy
przybył znad Morza Czarnego, z Synopy.

Najlepiej będzie, jeśli sam się przyzna,
że nie Grecja, lecz Azja to jego ojczyzna!
– Tego, gdzie się urodziłem,
Nigdy nie tailem.
Znam różne kraje,
żaden nie jest rajem.

W każdym są inne prawa, ale przecież prawie
we wszystkich panuje to samo bezprawie.
Wszędzie ta sama chciwość, nieuczciwość,
przemoc, obłuda i niesprawiedliwość.
Wszędzie wyzysk i ucisk, podejrzliwość, zawiść,
a do tego, co inne, bezmyślna nienawiść.

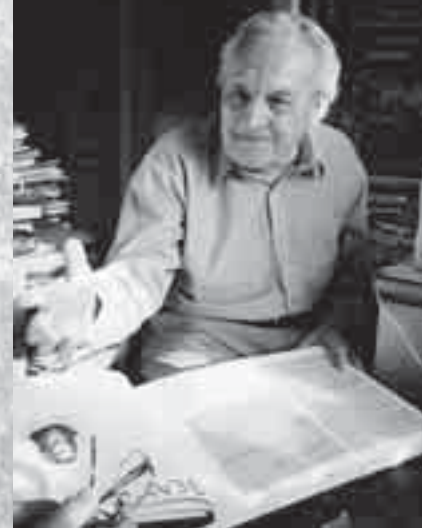
Drażnią ludzi odmienne stroje i ustroje,
a nienawiść i chciwość prowadzą do wojen.
Dlatego państwa greckie napadły na Troję!

Nie jestem Grekiem. Nie udaję Greka.
W każdym człowieku szukałem... Człowieka,
lecz trudno było znaleźć w masie zaślepionej,
zatrutej nienawiścią do tego, co inne.
I wszystkie winne.

W tej sytuacji, jeśli chcecie wiedzieć,
co jest moją ojczyzną, mogę odpowiedzieć,
choć wiem, że w tym tłumie
nikt mnie nie zrozumie,
lecz odpowiem, bo sam sobie odpowiedzieć umiem.

Ojczyzną moją jest Kosmos.
Jestem kosmopolitą,
Obywatelem świata, co jeszcze nie istnieje,
lecz kiedyś go stworzymy: Polis Niepospolitą,
Ojczyznę Wszystkich Ludów, bo taką mam nadzieję,
że pojawi się pokolenie, które moje marzenia ziści,
stwarzając Świat bez Wojen,
Kosmos bez Nienawiści.

Prof. Andrzej Nowicki

31.01.2011

Portret Jana
Pawła II zro-
biony ze zdjęć
Polaków

Źródło: mirula.dog.pl

O ARTYSTYCZNYM SPOTKANIU

POŚWIĘCONYM OSOBIE JANA PAWŁA II

1 maja 2011 r. w Watykanie wielki Polak Karol Wojtyła – papież Jan Paweł II został wyniesiony na ołtarze. Uroczystości beatyfikacyjne w Rzymie stały się prawdziwym świętem dla całego narodu polskiego. Wiele tysięcy osób udało się na pielgrzymkę do Rzymu, w dniu Jego beatyfikacji na fasadzie Świątyni Opatrzności Bożej w Warszawie zawisł wielki portret Jana Pawła II złożony ze 105 tysięcy zdjęć Polaków z kraju i zagranicy. W kontekście tego podniosłego wydarzenia również i CJKP pragnęło zaznaczyć swoją obecność.

W CJKP UMCS przynajmniej raz do roku odbywa się jakieś artystyczne przedsięwzięcie przygotowywane ze studentami biorącymi udział w zajęciach z kultury żywego słowa bądź emisji głosu, a to za sprawą niżej podpisanych, a prowadzących wyżej wymienione zajęcia. Jest to forma praktycznego zaprezentowania zdobytych umiejętności. W ubiegłych latach przygotowaliśmy takie spektakle jak „Dziady” cz. II, „Odprowa posłów greckich”, „Brat naszego Boga” K. Wojtyły czy „Poemat o mieście Lublinie” J. Czechowicza. W tym roku wybrano papieża Polaka ze względu na doniosłość faktu ogłoszenia Go błogosławionym.

Za nami już finał całego projektu poświęconego osobie bł. Jana Pawła II. Chcieliśmy, aby spotkanie słowno-muzyczne zrealizowane z okazji 91. rocznicy urodzin Karola Wojtyły było zwieńczeniem naszych działań podejmowanych już od marca br., które miały jeden cel: przybliżyć postać Jana Pawła II, uczynić ją dla studentów wyrazistą, ważną dla polskiej duchowości i polskiej kultury.

24 maja 2011 r. podczas uroczystej akademii staraliśmy się, aby bł. Jan Paweł II przemówił do młodzieży jako międzykontynentalny pielgrzym, który uczył nas, jak być otwartym na różne kultury i narody, a jednocześnie kochać to, co

nazywamy ojczyzną. Zaprezentowaliśmy najcenniejsze myśli pochodzące z książki „Myśli na każdy dzień. Jan Paweł II. Słowa do Polaków”, które czytali studenci, oraz filmowe fragmenty ukazujące najważniejsze momenty z życia Jana Pawła II. Skupiliśmy się jednak przede wszystkim na następujących tematach:

1. Relacje i spotkania z młodzieżą.
2. Cierpienie JP II i ostatnie dni jego życia.
3. Miłość do wszystkich ludzi.

Opowiedzieliśmy również o istocie samej beatyfikacji i staraliśmy się wyjaśnić, na czym polega różnica pomiędzy beatyfikacją a kanonizacją. Pragnęliśmy, aby Jan Paweł II objawił się młodzieży z CJKP jako postać ciekawa, którą warto bliżej poznać i której naukę warto zgłębiać, gdyż „Jan Paweł II w cudowny sposób godził sprawowanie funkcji zwierzchnika Kościoła powszechnego z żarliwym patriotyzmem [...] bez cienia niechęci lub wyniosłości wobec jakiegokolwiek państwa czy narodu”. Przypomnieliśmy też, że pontyfikat Jana Pawła II zmienił bieg historii świata, przemieniając świadomość i serca setek milionów ludzi. Z tego powodu jest jednym z najważniejszych w całej dwu tysiącletniej historii chrześcijaństwa.

W tym artystycznym spotkaniu poświęconym osobie Jana Pawła II aktywny udział wzięło blisko 50 studentów – cudzoziemców uczących się w CJKP UMCS. Uczestniczyli w różny sposób: czytali po krótkim fragmencie tekstu lub brali udział w śpiewie – chóralnym czy indywidualnym, wreszcie przygotowywali komputerową prezentację slajdów i krótkich filmów oraz czuwali nad techniczną stroną odbywającego się spotkania. Koncert trwał ok. 2 godzin. Na widowni zasiadła Dyrekcja Centrum w osobach prof. Jana Mazura i dr Anny Dunin-Dudkowskiej, pracownicy i studenci CJKP oraz zaproszeni goście.

Jacek Brzeziński
Anna Trębska-Kerntopf

ДА ПРОСИЛИ НАС... „БОЖИЧІ”*

*ZAPRASZALI NAS... „BOŻYCZI”

W dniach 14–16 maja 2011 r. na zaproszenie Sekcji Kulturoznawczej Koła Naukowego Doktorantów Wydziału Humanistycznego UMCS w Lublinie koncertował zespół „Bożyczi” z Kijowa. Tradycyjne śpiewy, tańce, opowieści na temat ukraińskiego folkloru, barwne stroje ludowe, muzyka wykonywana na zabytkowych instrumentach – tego można było doświadczyć na spotkaniach z tą naukowo-artystyczną grupą.

Fot. Barbara Holub

Zespół „Bożyczi” podczas występu w cerkwi greckokatolickiej w Muzeum Wsi Lubelskiej

„Bożyczi” to ukraiński zespół folklorystyczny, który prezentuje wiejską kulturę muzyczną w jej pierwotnym charakterze. Zespół często wyjeżdża na wieś, gdzie zbiera od starszych ludzi prawdziwe arcydzieła ukraińskiej ludowej kultury muzycznej. Zespół wykonuje pieśni pochodzące z terenów, na których w XVI–XVIII w. istniało państwo kozackie. Większość z tych utworów wyróżnia się spokojem oraz refleksyjnością. Natomiast pieśni z północnych okolic państwa kozackiego są dynamiczne i radosne. W repertuarze zespołu ważne są również ludowe pieśni religijne, które odzwierciedlają chrześcijański światopogląd narodu.

Podczas spotkań, zorganizowanych we współpracy z Instytutem Kulturoznawstwa, Fundacją Kultury Duchowej Pogranicza oraz Orkiestrą Świętego Mikołaja, artyści zaprezentowali swoją działalność w trzech miejscach. Odbył się koncert pieśni religijnych w cerkwi greckokatolickiej na terenie Muzeum Wsi Lubelskiej, klubowy koncert w „Starej Drukarni” oraz występ połączony z wykładem nt. „Tradycyjnego folkloru muzycznego Ukrainy Lewobrzeżnej” w ACK „Chatka Żaka”. Po każdym koncercie odbywały się również warsztaty taneczne.

Członkowie zespołu chcieli zaprezentować jak najwięcej ze swojego dorobku. Koncerty różniły się atmosferą, regionami, z których pochodzą utwory, oraz tańcami. Najwięcej udało się zaprezentować podczas koncertu-wykładu w „Chatce Żaka”,

gdzie publiczność mogła posłuchać o tradycyjnym folklorze muzycznym Ukrainy Lewobrzeżnej, gdzie „Bożyczi” odbyli najwięcej ekspedycji. „Bożyczi” zaprezentowali również muzykę zabytkową, której już prawie w ogóle nie można usłyszeć w naturalnym środowisku, gdyż wykonawcy nie żyją, a inni jej nie znają. Członkowie zespołu zaśpiewali pieśni z pogranicza Ukrainy, Rosji i Białorusi, charakteryzujące się wzajemnymi wpływami językowymi, muzycznymi oraz mentalnymi.

Zespół „Bożyczi” powstał w 1999 r. w wyniku wspólnego kolędowania trzech studentów Akademii Muzycznej w Kijowie. Już wtedy odbyli oni pierwsze ekspedycje folklorystyczne. Kierownikami oraz głównymi pomysłodawcami zespołu jest małżeństwo Susanny Karpenko i Illyi Fetysova. Cały zespół liczy dziesięć osób, z których każda ma swoje inne projekty muzyczne – od muzyki folklorystycznej do rocka oraz jazzu. Taneczna część zespołu na co dzień prowadzi badania w dziedzinie botaniki czy ekonomii.

Zespół „Bożyczi” zajmuje się także działalnością społeczną. Od 6 lat w Narodowym Centrum Kultury Ludowej „Muzeum Iwana Honczara” w Kijowie istnieje Szkoła Tradycyjnego Tańca Ukraińskiego, która działa również na Narodowym Uniwersytecie „Akademia Kijowo-Mohylanska”. Założycielami tych ośrodków są „Bożyczi”. Nawet nie mieszkając w Kijowie, można nauczyć się ukraińskich tańców. „Bożyczi” wydali na DVD pierwszy pod-

ręcznik do nauki tradycyjnego tańca ukraińskiego.

Illya Fetysov jest założycielem Stowarzyszenia Młodych Badaczy Folkloru, wokół którego gromadzi zainteresowanych ukraińską kulturą tradycyjną. Stowarzyszenie ma kilka stałych projektów, m.in. Szkołę Tradycyjnej Sztuki Ludowej im. W. Mohura we wsi Kosmacz Rejonu Kosowskiego Iwanofrankowskiego Obwodu oraz kajakowe wyprawy folklorystyczne.

„Nie daj zamilczeć głosowi przodków” to tytuł największej kampanii społecznej „Bożyczi”, która ma na celu zachęcanie ludzi do nagrywania folkloru od babć i dziadków na ukraińskich wsiach oraz jego rozpowszechnienie.

Zespół „Bożyczi” wyraził chęć powtórnego przyjazdu do Lublina oraz kontynuowania tej współpracy, która mogłaby polegać m.in. na udziale zainteresowanych osób w ekspedycjach folklorystycznych oraz w szkole tradycyjnego tańca ukraińskiego.

Mar’jana Kril

Fot. Barbara Holub

Kapela przygrywa do tańców w ACK „Chatka Żaka”

PIERWSZE KROKI GALERII „ZAJEZDNIĄ”

Galeria „Zajezdnią” powstała z inicjatywy dyrektora Instytutu Sztuk Pięknych prof. Artura Popka. Po kilku miesiącach negocjacji, wywalczył on część powierzchni niedaleko Instytutu – na terenie Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego. Niezujący już prezes MPK Czesław Rydecki udostępnił jeden z budynków zajezdni autobusów.

Uroczyste otwarcie Galerii ISP „Zajezdnią”

Panel dyskusyjny „Lublin i Lubelskie w dialogu ze Wschodem – przestrzeń dla festiwalu sztuki współczesnej?”

Ekspozycja na antresoli w galerii

Próba Orkiestry Reprezentacyjnej Wojska Polskiego im. gen. Józefa Wybickiego i Chóru UMCS. Widok z antresoli w galerii

Aby trafić na miejsce, należy wejść od strony bramy ze szlabanami przy ul. Nałęczowskiej i kierować się zgodnie ze strzałkami na budynkach. Powierzchnia wystawiennicza zajmuje ok. 160 m², a główna sala mierzy 6 m wysokości. W skład galerii wchodzi również: mniejsza salka z przeszklonym dachem, antresola, z której widać dolne ekspozycje oraz pomieszczenie administracyjno-gospodarcze. Całość zaopatrzona jest w profesjonalny system oświetleniowy.

Otwarcie galerii, w ramach którego odbył się wernisaż wystawy inauguracyjnej „Artyści UMCS”, miało miejsce 6 grudnia 2010 r. Swoje prace pokazało 62 wykładowców ISP WA UMCS. Ekspozycja cieszyła się ogromnym zainteresowaniem – w dniu otwarcia wystawę zobaczyło blisko 300 osób.

21 stycznia 2011 r. w ramach Europejskiego Kolegium Kultury odbył się panel dyskusyjny z udziałem przedstawicieli lubelskiego życia artystycznego pt. „Lublin i Lubelskie w dialogu ze Wschodem – przestrzeń dla festiwalu sztuki współczesnej?”. Wówczas Galeria „Zajezdnią” gościła Hedwig Fijen, dyrektor Europejskiego Biennale Sztuki Współczesnej „Manifesta”.

W marcu prezentowane były najlepsze prace studenckie. Przekrojowa zbiorowa wystawa z dziełami z zakresu malarstwa, rysunku, grafiki, rzeźby i fotografii udowodniła wysoki poziom nauczania na WA.

W kwietniu gościem galerii był profesor ASP we Wrocławiu – Paweł Lewandowski-Palle. Na retrospektywnej wystawie artysta zaprezentował 50 obrazów. Wernisaż miał miejsce 19 kwietnia, a finisaż uświetnił swoją obecnością sam autor.

Kolejne wydarzenia to: „Wystawa plakatu studenckiego pod kierunkiem mgr. Sebastiana Smita i mgr. Lecha Mazurka” oraz organizowa-

na w ramach III Edycji Dni Gliny i Ognia „Wystawa ceramiki studenckiej pod kierunkiem dr Alicji Kupiec”.

W maju na zaproszenie Galerii odpowiedział słynny animator oraz mecenas sztuki Christopher Kamyaszew, który poprowadził warsztaty z animacji kultury dla studentów ISP.

Salę w „Zajezdni” okazały się także pomocne podczas próby koncertu „Missa Pro Peccatis Mundi” G. Duchnowskiego w wykonaniu Orkiestry Reprezentacyjnej Wojska Polskiego im. gen. J. Wybickiego pod batutą kpt. Marcina Ślázaka. Orkiestrze towarzyszył Chór UMCS. Artyści przygotowywali się do wystąpienia w Katedrze Polowej Wojska Polskiego w Warszawie

Program „Zajezdni” obejmuje ekspozycje dzieł pracowników ISP, wystawy indywidualne, zbiorowe, retrospektywne, obrony dyplomów, wystawy najlepszych studentów oraz ściśle współpracę z uczelniami artystycznymi w Polsce i zagranicą. Do tej pory dyplomanci prezentowali swoje dyplomy w pracowniach i na ścianach korytarzy ISP. Teraz do swojej dyspozycji mają całą przestrzeń galeryjną. Odbywają się tu również praktyki pedagogiczne dla studentów edukacji artystycznej w zakresie sztuk plastycznych. Planowane są również pokazy multimedialne oraz projekcje filmów. Lokalizacja jest dosyć nietypowa w tradycyjnym pojmowaniu miejsca na galerię sztuki, a adaptacja budynku zajezdni autobusowej jest potwierdzeniem współczesnego dialogu sztuki z przestrzenią industrialną.

Wszyscy zainteresowani mogą na bieżąco śledzić aktualności z galerii na stronie www.galeriazajezdni.pl lub na profilu Facebook. Wstęp na wszystkie wystawy jest wolny. Serdecznie zapraszamy!

Małgorzata Gorzelewska

Warsztaty z Christopherem Kamyszewem w Galerii „Zajeżdźnia”

CHRISTOPHER KAMYSZEW NA WYDZIALE ARTYSTYCZNYM

Fot. Artur Popek

Juwenalia i zbliżająca się sesja, a co w tym czasie robią studenci Instytutu Sztuk Pięknych WA UMCS? Galeria „Zajeżdźnia” odciągnęła studentów od tych wydarzeń. Specjalnie dla nich prof. Artur Popek, dyrektor ISP zaprosił Christophera Kamyszewa, znanego mecenasa sztuki z Chicago, do poprowadzenia warsztatów z zakresu współczesnego rynku dzieł sztuki, promocji sztuk plastycznych, organizacji i funkcjonowania galerii sztuki, muzealnictwa i tworzenia kolekcji, historii i promocji filmu, organizacji festiwalu filmowych.

Studenci nauczyli się m.in. jak zorganizować wystawę lub festiwal filmowy i jak pozyskać na to środki. Jak otworzyć własną galerię i stworzyć miejsca pracy, z jakimi problemami mogą się spotkać i jak sobie z nimi poradzić. Na co dzień ceniący sobie swój indywidualizm artyści nauczyli się budować zespół przy organizacji przedsięwzięć artystycznych.

Z tych spotkań zrodziły się konkretne projekty,

które będą realizowane w Lublinie. Pierwszym będzie retrospektywna wystawa prac Janusza Przybylskiego w Galerii „Zajeżdźnia” planowana na listopad/grudzień tego roku. Nowością dla Lublina jest planowany na październik 2012 r. „Międzynarodowy Festiwal Filmów o Sztuce «Sky is the Limit»”. To wielka szansa dla promocji naszego miasta na arenie międzynarodowej. Dla młodych ludzi pomoc w organizacji takiego wydarzenia jest szansą na zdobycie doświadczenia, poznanie interesujących ludzi i przeżycie niesamowitej przygody.

Tematyka zajęć uzupełnia lukę programową oraz wychodzi naprzeciw zainteresowaniom studentów

Christopher Kamyszew – jedna z najwybitniejszych postaci promujących polskie sztuki piękne i film w USA i na świecie, wieloletni dyr. Muzeum Polskiego w Chicago, twórca i wieloletni dyr. Festiwalu Filmu Polskiego w Ameryce, prezes i dyr. Międzynarodowego Chicagowskiego Festiwalu Filmu Dokumentalnego, założyciel i dyr. generalny The Society for Arts – instytucji promującej sztukę europejską, koproducent filmów: „Stara baśń”, „Kamienna cisza”, „Wygrany”, „Bitwa warszawska”, bohater filmu dokumentalnego „Wygnańcy – nieznani bohaterowie Solidarności”.

WA, przygotowując ich do podejmowania atrakcyjnej pracy po studiach. Oprawę plastyczną zajęć stanowią: wystawa malarstwa Jakuba Ciężkiego oraz wystawa plakatu studentów WA pod kier. Sebastiana Smita i Lecha Mazurka.

Warsztaty spotkały się z dużym zainteresowaniem wśród studentów.

Artur Popek

MAJÓWKA Z CHATKĄ ŻAKA

Koncerty, pokazy taneczne, akcje plastyczne, projekcje filmowe – to wszystko działo się 16 maja na Majówce z Chatką Żaka.

Majówkę z Chatką Żaka rozpoczął plener malarski. – Malują grupy, które uczestniczą w Chatce Żaka w zajęciach komiksu i rysunku – mówiła podczas Majówki Mieczysława Goś, koordynator wystawiennictwa w Chatce Żaka. – Te grupy postanowiły się zintegrować i zrobić jakąś fajną instalację, która zaistniałaby w przestrzeni zieleni przed Chatką Żaka. Nie narzucamy treści tematycznej tego pleneru, chcemy po prostu bawić się kolorem, malowaniem – dodała.

Fot. Paulina Szymczyk

Plener malarski

A kiedy kolejne ruchy pędzli zapełniały białe płótna, na wiadukcie prowadzącym do Rektoratu UMCS, zainteresowanie przechodniów wzbudzał inspirujący się muzyką perkusyjną całego świata, przede wszystkim afrykańską, azjatycką i kubańską, zespół bębniarski Młode Djembe.

Późnym popołudniem zabrzmiała muzyka ze Sceny pod Dębem przed Chatką Żaka. Jako pierwsze wystąpiły zespoły związane z Muzyczną Sceną AD HOC: CrankHaust, Ulica i Na Tak. Na Majówce z nie mogło także zabraknąć związanej z Chatką Żaka Orkiestry Św. Mikołaja i zespołu Klezmaholics.

Koncertom towarzyszył pokaz tańca Chatka breakdance, wernisaż wystawy Marcina i Agnieszki Kaczanów – „Obiekty-Relacje-Chwile”, a także pokazy filmowe. W kinie pod chmurką można było obejrzeć przedpremierowy pokaz filmu „Moskitiera” (reż. Agusti Vila, Hiszpania 2010) oraz film animowany Joanny Polak „Hotel Mirage”, o którym można przeczytać w bieżącym numerze „WU” na s. 48–49.

Agnieszka Góra

Fot. Paulina Szymczyk

Zespół Orkiestra Św. Mikołaja

Fot. Paulina Szymczyk

Plener malarski

KOZIENALIA 2011

XX LUBELSKIE DNI KULTURY STUDENCKIEJ

Fot. 1. Piotr Miłosz, Fot. 2–6. Robert Grablewski, Fot. 7–10. Marcin Środek